مینه او جګړه

علم ګل سحر

مينه او جګړه

((ناول))

ليکوال: علم ګل سحر

کتاب پیژندنه:

نوم:	مینه او جګړه (ناول)
لیکوال:	علم ګل سحر
خپرونکی:	د قلم نړیواله ټولنه
چاپ چارې:	لینا شریفي
د پشتي طرحه:	ژکفر حسینی
کمپوز:	فرید احمد یوسفزی
چاپځای:	میوند خپرندویه ټولنه کابل.

ټیلیفون: ۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجیتال: ۰۳۵۶۹ ۲۱۱

ګرځنده ټیلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

بریښنا لیک: sahar_roman@yahoo.com

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

١_ د لمر جنازه   د شعرونو ټولګه (١٣٧٧)

٢_ د پاریال خوبونه   //   (١٣٨٠)

٣_ مینه او وسواس   د لنډو کیسو ټولګه (١٣٨٣)

۴_ پاس سپوږمۍ دهٔ لاندې ته یې _ د شعرونو ټولګه (١٣٨۵)

۵_ شیطان خراغ   د طنزیه کیسو ټولګه (١٣٨۵)

۶_ مینه او جګړه   (ناول) همدا اثر

ناچاپ آثار:

١_ د ښاپیرۍ په لټه   (د لنډو کیسو ټولګه)

٢_ خو ته مې ونه لیدې   (د شعرونو ټولګه)

٣_ کله چې مور وخاندي   (د ماشومانو لپاره شعرونه)

۴_ د متلونو کیسې

۵_ کاروانونه د بګوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څېړنیز اثر)

۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)

٧_ ژوند په شیبو کې   (څېړنیز اثر)

ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالیستیکو کارونو سربېره د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادیتري دنده هم په غاړه لري.

د علم ګل سحر زیاتې مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جریدو او مجلو کې خپاره شویدي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انګلیسي ژبو هم ژباړل شویدي.

دده د لا زیاتو بریو په هېله.

ومان نیازی

ناول

مینه او جگړه

تقریظ:

مینه او جگړه
یو رښتینی انځور

کله چې سړی د ښاغلي علم ګل سحر د شعراو ادب په کرونده ورګډیږي، نو په لومړي سرکې سحر د شاعر په توګه مطرح کیږي او (د لمر جنازه)، (د پاریال خوبونه) او (پاس سپوږمۍ ده ـ لاندې ته یې) شعري ټولګې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو ګامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د (مینه او وسواس) په نامه د کیسو تالې او تختې هم ګوري. څه وخت چې د کروندې منځ ته ورسیږي، نو بیا هلته د (مینه او جګړه) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سړي سترګو ته دریږي چې، په هغه کې د مینې او جګړې د حالاتو ریښتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم ګل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی. بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبویي محسوسیږي. نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منځ کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توګه پیژندل شوی دی.

موږ ددغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زرمت له حالاتو او له اړوندو پیښو سره بلدیږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. موږ لیدای شو

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. موږ د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې. هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کړکیچن حالات ورښیي چې، ټولنه څنګه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کیدونکي خړ او برګ حال کې غوټې وهي. دا ناول د زړمل د ریښتینو پیښویوه خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وګورئ، ددې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

«یوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تیلو او زړښو ککړه ټوټه په ځمکه ولویده.»

بیا څه ښه وایي:

«ملوك د توتو میلې نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کیني، نو مینځلې میوې په اوبوکې درته راځي. ملوك په همدغې مینه وطن ته راغلی و.»

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وګرځیدم او په یوه او بله خوا مې ګز او ګام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې د خپل زړه خبرې وموندې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمي انسان، شاعر، ادیب او لیکوال په توګه مخې ته ودریده. پوره باوردی چې. دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړي او د یو زیات شمیر شاعرانو، لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعې وړ کتاب او هغه د چا خبره، د خوب د کټ د سرکتاب به شي.

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډېر کمی دی. ځکه ویلی شو چې. سحر د ادب په دغه مزله کې ډېرښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندوراو عام فهم دی. بله دا چې دا

ناول ځکه ښکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولنې ځانګړې کلتوري ځانګړتیاوې لري او د افغاني ټولنې د پښتني خصوصیاتو په رنګ او خوند رنګین دی.

ددې ناول د پیښو سیمه د زرمت سیمه ده او ورسره د شاوخوا سیمو د حالاتو اغیزهم لري. نو ځکه دا ناول دهماغه دوران دزرمل دسیمې دحالاتو هینداره بللی شو.

د اثرلیکوال موږ ته راښیي چې، مونږ باید د جګړې په ورانیو پټې سترګې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښخې اوکرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له موږ او تاسو سره ددې هیواد د دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابیدای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنګ په سختو حالاتوکې مینه ترسیم کړېده.

یوځای داسې لیکي: ((د ملوك د ځوانۍ کیسود ګودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هرچیرې به تیریده، پیغلو به له نیمګښو پلونو څاره. نوځکه یې چندان پام وروانه وښت!)).

ددغه اثر څښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوك کښ کارې او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کارکوي. ځکه رښتیني پیښې انځوروي او د رښتینو پیښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخی ضرورت دی. که موږ وغواړو چې. خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو. نوپه کار داده چې. دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو.

لنډه دا چې

دا ناول په اصل کې يوې داسې سړې اويخې بسترې ته ورته اثر دی چې، سړی پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان ګرموي چې خوب ورشي. نه ګرميږي، ان ببخې يې ګبنې نيسي او خوب يې تښتوي.

په ډير ادب

محمد نبي صلاحي

لومړی څپرکی

خپل کلاشنکوف یې د سینځلې له ونې سره ودراوو، پخپله د رود په غاړه په ډبره کیناست، مخ ته یې دوه لپې اوبه واچولې په اوبو کې یې لاس ټیټ کړ شګې او وړې ډبرې یې را واخیستې بیرته یې د اوبو په منځ کې وشیندلې، کبانو یوې بلې خواته منډې کړې.

ملوك له ځایه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ویالې له غاړې یې څو ډکې شنشوبې راوشکول. بیرته په هماغه ځای کیناست، شنشوبې یې په اوبو کې ووهل، خوله یې له اوبو ډکه کړه اوبه یې بیرته څنګ ته وپاشلې، د شنشوبې یو ډکی یې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لګیا شو، په خوله یې اوبه تیرې کړې.

له جیبه یې په مریو جوړه هنداره راویسته، خپل غاښونه یې پکې ولیدل د هنداري د مریو په ننداره بوخت شو بیرته یې جیب ته واچوله د جیب په کښتنې برخه یې بیا لاس وواهه چې د هینداري له ځای په ځای کیدلو ځان ډاډه کړي. سوړ اسویلی یې له خولې ویوست یو لاس یې موټی کړ او خپل تندی یې پرې تکیه کړ.

د مجاهدینو د خندا غږ یې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته یې وکتل، سر یې وښوراوو بیرته یې په زنګنو کیښود.

په ناستو کسانو کې یوه هغه بل چې د خپل کلاشینکوف په

نشانڅای یې لوبې کولې په مټ کیکش، چې هغه وروکتل نو په سترګو یې د ملوك خواته اشاره وکړه چې معنی یې داوه:
ـ ده ته ګوره ځنګه په چورتو کې ډوب دی.
هغه ورته وویل:
ـ ملوك نن ډیرخپه معلومیږي لکه چې خپله پیغله کوژدنه یې یادیږي. بیا یې دا بل ته مخ ورواړاوو:
ـ که ځنګه انوره زه چې ورته ګورم ځوچې قوه رارسیږي دی به د خسر کره رانه تښتیدلی وي.
ټولو وخندل:
انور په تائید وویل:
ـ والله نن یې خونده نشته، زوی یې مړکې چې دا ولې؟
شیرمحمد خپل ځنګ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:
ـ که رښتیا ووایم په موږ او تاسې کې خو اصلي جنګ ده کاوه خو اوس داسې معلومیږي چې دشپېتو بریځو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې دده هم نن....
دُرمحمد یې خبره غوڅه کړه:
ـ نه داسې مه وایه ملوك خونام خدای زمری دی زمری نه دې دي اوریدلي چې وایي:

تــــوره بــــه هغــــه ســـړی وکـــړي
چې یا مین وي یا یې پېغله ناسته وینه

دی هم مین دی او هم یې پېغله ناسته ده چې یو واري قوه را ورسیږی ته یې بیا ګوره.
د لوی دولتي کتار د راتلو آوازه په یوه ورځ کې په ټوله زرمله کې خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلك وارخطا کړي ول له سرك سره نږدې د

کلیو خلکو د غره لمنو او یا لرې کلیو ته کډې وکړې، دوی یوازې څه کالي او د دوو دریو ورځو خرڅ ورسره اخیستی و.

ځینې په لرې پرتو کلیو کې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوك نه لرل په غره کې یې کډې واړولې.

اوس نو د سرك شاوخوا کلي ټول له خلکو تش شوي ول.

نه د کلیو په بامونو د بیرغونو په څیر هغه پخوانی لوګي په رپا ول، نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان لیدل کیدل چې په خاورو او پوټیو کې به یې لوبې کولې.

بس یوائې دسپو غپا وه ، چې کله کله به له کوم کور څخه واوریدل شوه، هغه هم غپا نه وه یوائې یوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څیره به یې لا پسې ډاروونکې کړه، تیره شپه خو مجاهدینو هم زړه ونه کړ چې کلي ته ولاړشي او د ورسپارل شویو مالونو او حیواناتو احوال واخلي.

که څه هم باد او دوړې نه وې خو په کلیو یو خړ ګرز پروت و.

له سرك څخه په لرې کلیو کې هم د ژوند نښه نه ترسترګو کیدله.

مجاهدینو له پرونه راهیسې د سړك خوا ته د راده په ونو، او کلاوو کې ځایونه نیولي ول.

د ملوك دوی ۲۵ کسیزې ډلې هم شپه د سړك په غاړه کلا کې چې یو وخت د کلي ښوونځی و تیره کړې وه او سهار لمانځه مهال یې ځانونه د سړك له غاړې سره راده ((رود)) ته چې د سپیدارو، سنځلو شرنګونو او مینجرولو په ونو پټ وو را رسولي و.

عبدالقدوس چې پرون یې د دولتی کتار د راتلو خبر راوړی و ویلې و. چې فوځې کتار به نن له دې سیمې تیریږي.

تورن قدوس چې د نقلیی په کنډك کې افسر و، دوه درې میاشتې د مخه یې له مجاهدینو سره د جنت ګل. په وسیله ارتباط نیولی و تر اوسه

پوری یې ټول راپورونه ویښته په ویښته رښتیا ختلي ول.

نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شك نه کاوو. او دی به هم ددې لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زیاتره پخپله سیمې ته راته.

دده دې جرأت ته ټول حیران ول، چې څنګه په دومره لنډ او تنګ وخت کې ځان را رسوي او بیرته ځي.

ملوك له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ویالې په غاړه ناست و. کلاشینکوف یې په خپلو زنګنو ایښې و.

د رښو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنیو کبانو یوې او بلې خواته منډې وهلې.

په هغو دووکبانو یې کینه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د وښو تربیخ اوښتل راوښتل.

یوځل خویې یوه کوچنۍ ډبره راواخیسته چې هغه دوه کبان پرې وولي خو زړه یې پرې ونه شو، ډبره یې لاندې خواته په اوبو کې وویشتله کبانو یوې اوبلې خواته منډې کړې. ملوك سرپه زنګنو کېښود په بیګاني خوب بیا را وګرځید:

تیره شپه یې همدا ځای په خوب لید، کټ مټ همداسې رڼې اوبه په (رود) کې روانې وې. مجاهدین د دولتی کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي ول، او لکه نن یې په شاوخوا کلاوو، کاریزونواو ونو کې سنګرونه نیولی ول. د مجاهدینوپه منځ کې دده پلار شیرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړی بم یې د پلار ترڅنګ ولویده، کله چې د بم دوړې او لوګي ورك شول، پلار یې هلته نه و. د الوتکودویم بم دده خواته ولګیده، د لوګیوپه منځ کې یې پلار ولید. چې ورته خاندي. دده په لوري یې لاسونه را اوږده کړل. ملوك هم غوښتل ځان ور ورسوي، ځان ته یې پام شو. دواړه پښې یې نه وې له

خولې يې چيغه ووتله. پلاريې هماغسې ورته خندل، شاوخوا توره تياره وه، بل څوك نه معلوميدل.

يوې الوتكې اور اخيستې و ، او لكه د برات په شپه د اور له لكړې څخه په تيلو او زرېو ككړه ټوټه په ځمكه ولويدله.

ملوك د پلار په لوري په سينه ښوئيده. پلاريې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده كړل، خولا ډير لرې معلوميدل.

د پلار لاسونه يې دده په خوا ورو ورو اوږديدل، په توره تياره كې دواړو لاسونو رڼا كوله، د وړانګو تنابونه شول، د ملوك په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتكې راغلې، په دوى راټيټې شوې، خو ملوك په هماغو تنابونو كې ترې پورته شو د لوړو سپيدارو له سرونو يې لاندې وكتل، ملګري يې په وينو كې لت پت پراته ول، او ترڅنګ يې له يوې الوتكې لمبې پورته كيدلې.

شپږ كاله دمخه يې پلار همدلته د روسانو په بمباريو كې وژل شوى و.

په هغو ورځو كې ملوك له پاكستان څخه د خپل پلار او مور ليدو ته راغلى و.

پلار يې همدا يو زوى درلود. خپل زوى يې د جګړو په لومړيو كلونو كې د تعليم په پلمه پاكستان ته ليږلى و ، هلته په ميرانشاه كې د ماچسو په كمپ كې د خپل پلار د خور په كور كې اوسيده. او د ورځې به يې په مدرسه كې درس وايه.

د ووړې تودې ورځې وې ملوك خپل د ترورله ځوى سره چې هر ووړى به جهاد ته راته راغلى و هلته يې اوريدلي و. چې اوس به په وطن كې

توت پاخه شوي وي ده د توتو میلې نه وې لیدلې خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې.

ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویاله کینې نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. په همدغه مینه وطن ته راغلی و.

خو له هغو میلو او خوښیو څخه یې چې پخوا یې لیدلې وې او یا نورو ورته په پاکستان کې په خوند خوند کیسې کړې وې، یوه هم ونه لیدله.

هره ورځ مرګ و، بمباري وې، ویني وې، ژړاوې وې، چې یوه ورځ به په یوه کور کې وې او بله ورځ به په بل کور کې.

نه په زیارتونو د هغو مستو پیغلو میلې ولاړې وې او نه هم په ودونو کې هغه سازونه ډولونه او سانګې، نه هم پخوانی پیغلې وې چې په شرنګ به مازدیګر د ګودر په لوري روانې وې، په کلیو کې یونیم کور پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول، اوس له هر ځوان سره کلاشینکوف و، د هریوه په څیره کې یوازې غوصه او کرکه وه.

ملوك له دې حالته په تنګ شوې و، پاکستان ته یې داسې سودا وه لکه چې خپل وطن یې وي، خو د ترورځوی ځاځي ځنډولی و.

مور او پلاریې هم ورته ویلي و چې د ګرمی یوه بله میاشت دې هم دلته تیره کړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوك لاهم اوږدې تیریدلې، د هرې ورځې حساب یې نیو، په دې هیله چې ژر تیرې شي او بیرته داسې سیمې ته ولاړ شي چې پکې له غمه خبرنه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو یوې غرمې یې ټولې پریکړې وربدلې کړې، وروسته له هغه یې ورځې نه بلکې د خمارې د لیدلو لپاره شپې شمیرلې په هغه ورځ ملوك د خپل ماما آغا محمد کلي ته تللی و، د غرمې

ډوډۍ یـې هلتـه وخـوړه. بیرتـه یـې پخپـل بایسـکل پښـه را واړولـه. څـه لاره لا نه وه . تللی چې بـایسـکل یـې هـوا کمـه کړه. د پیرزوخیلو پـه کلـي کـې یې د وچ کـاریـز پـه غـاړه تـر ونـو لانـدې بایسـکل ودراوو. د بایسـکل د شا ټایر تـه یې ژر ژر هـوا ورکړه، چې را ولاړشو. د زړې کـلا پـه بـام یې سـور سـالو ولید. یوچا پټ پټ څاره. ملوك تـه دا خبرې نـوې نـه وې. دده د ځـوانۍ کیسـو د ګودرونـو او تنورونـو غـاړې تـودې سـاتلې وې، چـې هرچیرې به تیربده پیغلو به لـه نیمکښیو پلوونـو څـاره. نـو ځکـه یـې چندان پام ور وانه وښت.

ملوك له ونې لـوړ غنمرنګـه ځـوان وو. ګڼو وړو وروځـو یـې پـه ټنډه وړوکـی شـین خـال کمرنګـه کړې و. دا خـال یـې پـه کوچنیوالي کـې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوك پمپ په بایسکل کې ځای په ځای کړ. په کنجوغه یې غوټـه بیـا وکتله خدایزده څه یې په زړه کې وروګرځیدل پمپ یې بیرتـه را واخیسـت د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ یې د بایسکل د مخې په ټایر کې بنده کړه. تـر سترګو لاندې یې د کلاسر ته وکتـل. بې واره یې له خولې ووتل:

په رنګ کلي کې د ګلو باغ ؟

بایسـکل تـه پـه هـوا ورکولـو یـې ځنډ وکړ. پایـډل یې بې ضـرورتـه تاوراتاو کړ ښه ځنډ یې په بایسکل ځان بوخت کړ. خوپـه بـام یې بیـا څوك ونه لیدله. زړه نـازړه را روان شـو. څـو ګامـه وروسـتـه یـې پـه بایسـکل پښـه واړولـه، چـې لـه کلـي راووت بایسـکل یـې ودراوو. شـاتـه یـې وکتـل، د بایسکل مخه یې بیرته د کلي پـه خـوا وګرځوله. څـو شـېبې ودریده. بیرتـه یې بایسکل راوګرځاوو.

ملوك تـه نـور شـپې هـم ورځـې شـوې وې. شـپې یـې د ورځـې لپـاره د هغې د لیدو په تمه رونولې او ورځې یې هم د شپې د خوږو سوچونو لپـاره

لنډولې له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا اوریدو په تمه و. چې د خپل راتګ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلې و:

ـ زویه ښه شو چې راغلې اتې به دې یو جای پښه دربندوو د مور هم دغه یو ارمان دی. خو جنکۍ مې نه خوښېږي.

مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول. چې بیا یې دا خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه. او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي ول، ځکه خوبه یې خور دا ټپه په ودونوکې ډیره ویله:

دا د ملوك تنۍ مې غورځې
ترخدای مې جارکې د کوزدې آواز یې ګرځي

د ملوك د ژوند ترټولو دخوښۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپك ډز ترغوږ شو په خوشحالۍ به کورته راغی.

خو دا خوښۍ یې هغو برګو الوتکو یووړه چې یوه ورځ یې د دوی په کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکې غږ یې د ملوك زړه واچاوو.

الوتکې ددوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځارکړل. ملوك د بام سرته وخوت. چې ویې وینې خو مور یې پرې منت وکړ او بیرته یې له بامه راکوز کړ پلار یې له پرونه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا ددوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ ددوی کلي هم ولړزاوو. برګې غوا یې پړی پرې کړاو په منډه ستورګې (ګُنبدې) ته ننوتله مور یې قرآن کریم په زړه پورې ټینګ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوك ددې خبرې په اوریدو خوشحاله شو. خپله برګه غوا یې چې د برګو الوتکو له ویرې په ګنبد ه ننوتې وه. بیرته په خپل موږوي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډیره لنډه وه، ځوشېې وروسته یې دپلار کټ د کور مخې ته کیښودل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوك پخپل کورکې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشره خور یې لا ځوکالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې، ویل کیدل چې په کابل کې اوسي او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې ځوځله لیك وراستولی و. چې کابل پریږده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو، چې دوی دې کلی پریږدي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود.

دویمه خور یې هم یوکال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدوته راتله.

ملوك د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپك واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځوکې یې مور نه پریښود چې جنګ ته ولاړ شي، خو ده ویلي وو. ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپك به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوك د روسانو په خلاف په ټولو جګړوکې حاضر و او ترټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تیرکال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کړه ملوك به

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهار به له لمانځه د مخه خپل کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سر کې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي. خو ملوك د ولور پيسې نه لرلې ځکه تراوسه واده ځنډيدلی و.

ملوك د نورو مجاهدينو خواته ورغی. د مجاهدينو مجلس داسې تود و لکه د ساړه ژمي د ګرم تناره غاړې ته چې ناست وي.

د قوماندان هاشم په ليدو ټول له ځايونو راولاړشول.

شين ګل په خوښۍ وويل:

- دادی زمری راغی نور نو چُرت مه خرابوئ.

محمد هاشم چې له ونې ټيټ او غنم رنګه سړی و، سترګې يې وړې او غټه خو جګه پوزه يې لرله. د مخې لاندې دوه غاښونه يې دومره يوله بله لرې و. چې نوي ليدونکي حتماً فکر کاوه چې د دووغاښونو ترمينځ يې يو غاښ لويدلی دی نرۍ اوږد مخ يې نری څوکړې ږيرې نور هم پسې اوږد کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جګړه پوهيده. په زياترو جګړو کې به په لومړۍ ليکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جګړه کې کاميابيدای نشي نو په هوښياري سره به يې له سيمې په شاتګ کاوه. او دا په شاتګ به يې داسې و. چې هيڅوك به نه ورباندې پوهيدل. ددښمن د کمزوري ځايونه ښه ورته معلوميدل.

ده به ويل:

- څوك چې خپل دښمن وپيژني هغه کاميابيدای شي.

کله به چې ددښمن په کمزوري وپوهيده. بيا به يې د خپلو کسانو

ستړیا ته هم نه کتل. پرله پسې جګړې به یې کولې او تر هغو به جنګیده چې بریالی به شو.

سموت به دده په هکله ویل:

ـ هاشم خدای پیدا کړی دقوماندانۍ لپاره دی. دی آن په کوچنیوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و. په ماشومتوب کې به یې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پالیزونو ته به په شپه یا ټکنده غرمه کې وراوښتل.

یوه ورځ په کلي کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور واوښتل، له شنو مڼو یې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شو له لرې یې پرې نارې کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و. له ونې یې ځان را غورځار کړ، پښه یې واوښتله.

د خان محمد پرله پسې چیغو ټول هلکان وارخطا کړل. هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې، د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې یې نشوای وهلای خان محمد ډیر ورته نږدې شوی و. خو هاشم هلکانو ته د تیت او پرک کیدو قومانده ورکړه. یو په یوه او بل په بله ولاړل. خان محمد حیران شو. چې په کوم یوه پسې ولاړشي. اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطره خلاص شو. او بیا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پالیزونو ته وراوښتل هاشم به یې مشرو.

دغه کیسه سموت چې د هاشم همزولی او نږدې ملګری و. دا نورو مجاهدینو ته چې زیاتره نوي ځوانان ول. وکړه. سموت دا هم وویل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت یې د قوماندانۍ چندانې خونده نه وه. ځکه نه ؤسلې وې نه پیسې.

اوس د قوماندان هاشم په راتګ ټول خوشحاله شول.

پرون یې سره ویلی ول چې قوماندان به د سړك په بله غاړه کلا کې له نورو مجاهدینو سره یوځای مورچل نیسي. خو اوس هغه ځای بلې ډلې نیولی و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځایونه وښودل. او د لومړي ډز علامه یې هم وټاکله.

ټول په خپلوځایونوکې ځای پرځای شول، سموت یې په رود (راده) کې د مجاهدینو قوماندان وټاکه او پخپله د سرك خواته د برجورې کلا په لوري وخوځیده.

سموت (۱) له ونې لوړ او له رنګه تور و، ډیره یې خریبله خو اوږده بریتونه به یې تل په خوله کې پراته و. په خبروکې به یې د ((مطلب)) او ((پوه شوې که پوه نشوې)) تکیه کلام دومره زیات وایه چې زیاتره وخت به یې اصلي خبره په تکیه کلام کې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې کله دده له ټوکو او کنایو په تنګ شو په قهر به یې ورته وویل:

- بریتونه دې دخلقي دي والله که څوك خیر درنه ووینې.

خوده به په بریتونو لاس راتیرکړ. یوه بله ټوکه به یې هم وکړه او په خندا به له کوټې ووت.

سموت په ګروپ کې په ټوکي مشهور و.

له هرې خبرې سره به یې متل تیراوو، یا به یې خپله خبره په کوم شعر یا لنډۍ ثابتوله. دده به خپل زیاتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

۱- سموت چې اصلي نوم یې عصمت الله و. خو خلکو به سموت باله د هاشم د کوچنیوالي ملګری و.

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي:

مینه په تلوراتلو زیاتیږي

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایي:

چې نه یې وي سرې   نه دې قورت خوري نه غوړې

څوك چې پوهیدل چې شعر او لنډۍ رحمان با با نه دي ویلي تر نورو به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کاڼي کرښه معلومیدله. ډیرو سموت د قوماندان متې باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې. که به څوك له قوماندان هاشم نه خوابدي شول او بل ګروپ ته به تلل سموت به په خو خبرو بیرته راګرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاك سړی باله. خو مخالفینو به یې ویل چې هغه په عین سادګي کې مطلبی سړی دی. دده د خبرو تکیه کلام ((مطلب)) او ((پوه شوې که پوه نشوې)) هم یو ډول کنایه ده. او دده د زړه خبره ده. خو څوك نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

له پاسه دوړې ښکاره شوې.

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده. مخکښني درې زرهپوشونه په بیړه راروان و نور کاروان ځای په ځای ولاړو.

زرهپوشونه ددوی خواته راورسیدل.

سموت نارې کړې. د بریژنف کلوشې خو را ورسیدې بیا یې ملوك ته چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واړاو ښنګه د تره زو ولې یې که نه؟

ملوك په خپله خوله لاس کېښود په اشاره يې پوه کړ چې څه ونه وايي.

زرهپوشونه له دوی تېرشول.

سموت بيا په خندا وويل: د بريژنيف کلوشې لکه چې سپکې وې پوه شوې که پوه نشوې مطلب، په ماين خو وانه لوتې؟

يو زرهپوش په مخ ولاړ ترکليو پټ شو، بل زرهپوش د هغه زيارت څنګ ته ودريده چې يو وخت به په اخترونوکې پرې د ښځو ميله جوړيدله څو کسه ژر ژر کوز شول او د سرك خواته د ديواله شاته يې ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانګونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت راوکړ.

د کاروان دويم ټانګ ماين والوزاوه.

توري لوخړې جوړې شوې. له دې سره له هرې خوا د توغنديو او سپکو وسلو دکاړتوسو باران جوړ شو.

د ماين وهلي ټانك ترڅنګ زرهپوش اور واخيست پوځي کاروان ځای پرځای ودريده. عسکرو او افسرانو د سرك يوې او بلې خواته ځانونه پټ کړل.

ټانګونو او زرهپوشونو هرې خواته ګولۍ اورولې د کتار په پای کې يو بل زرهپوش هم اور واخيست له زرهپوش څخه پورته څو ټانګونه او زرهپوشونه د شا په لوري وتښتيدل. نوره قوا د سوځيدلو ټانکونو ترمنځ را ايساره وه.

په قوا کې عجيبه غوغا ګډه وه مخکښنی زرهپوش هم وتښتيده. په منځ کې ايسارو پاتې عسکرو يوې اوبلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخيسته خو له دوو خوا او د

ګولیوباران پرې جوړشو. دواړه ځای په ځای ولویدل.

د سړك د غاړې په شیله کې پټو عسکرو جګړه نه کوله بس هسې یې ځانونه پټول. ښایي نه پوهیدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. یوه ګډوډي جوړه وه له هرې خوا ګولۍ اوریدلې.

خو دا ګډوډي هغه وخت نوره هم زیاته شوه چې د سوځیدلي زرهپوش ترځنګ په کارتوسو او وسلو بار موټر اور واخیست.

له موټرڅخه د سپکو او درندو وسلو ګولۍ هرې خواته بادیدلې.

له دې سره دوو نورو ټانګونو هم اور واخیست. د نږدې برجه ورې کلا مخې ته دوچې رشقی کوټې اور واخیست. یوه ګولۍ د ملوك پر سر په ونه ولګیده دونې ښاخونه دده خواته را ولویدل او ګولۍ په پټیو کې ولویده.

عسکرو یوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو ګامه به لا نه وو تللي له یوې خوا به ګولۍ پرې ولګیدله.

دلته په ویاله کې د سموت له خولې چیغه ووتله. ملوك چې وروکتل ترځنګ یې شیرمحمد پروت و. د هغه تر ککرۍ کارتوس پورېووړې وتلی و. ورنږدې شو، په غیږ کې یې راپورته کړ بیرته یې ورو پخپل ځای پریښود. او بیایې په ډزو پیل وکړ. درې کسه چې پوځي دریشي یې اغوستې وې د اصل الدین د باغ په لوري په منډو ول.

د ویالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډګر پرېوتل. څو شیبې وروسته بیرته پورته شول تر ویالې یې ځانونه ورسول. هلته پټ شول. یوتن یې بیا د باغ په لوري منډه واخیسته له بلې خوا په پښه ولګیده ځای پرځای پریووت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه، له لوی درک [1] سره نږدې دواړه له ویالې راوختل او د حاجی لونګ د کلا په لوري یې منډه کړه.

د سړك په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په ویاله کې پټ ول، راپورته شول. لاسونه یې پورته نیولی ول، چیغې یې وهلې خوغږ یې نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته ګولۍ ولګیدلې، ځای پرځای ځملاستل، چې ډزې غلې شوې لاسونه یې پورته ونیول د راده په خوایې رامنډه کړه.

یوه یې د ویالې په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ.

او دا بل یې په لویه ویاله کې ولویده.

ملوك لاس ورکړ او له اوبويې راویوست.

سموت ورته وویل:

- وینې مطلب اوس ایله بیله بنیادم شوې.

ملوك په منت ورته وویل:

- سموته ته هرځای له خپلو اپلتو نه اوړې.

سرتیري چې ساه یې بنده بنده کیده، وویل:

- مه مه کوئ ، ډزونه بس کړئ، څوك چې ژوندي دي ټول تسلیمیږي مور ته ....

خبره یې انور په خوله کې وروچه کړه :

- بس د سپي زو خبرې هم لا ته کوې او له دې سره یې سرتیری تر ستونې ونیو خو ملوك وربانديې منت وکړ.

انور وغوریده:

- ټول پټی یې وخوړ ته یې لا مړه بولې، که زما منې وینه یې ځمکې ته مه پریږده.

[1] . درك : یولوی لرګی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ویالو په سرکې اینبودل کیږی چې دوو سیموته اوبه برې ویشل کیږی

درود (راده) له خوا ډزې غلې شوې د سرک له غاړې يوتن چې لاسونه يې پورته نيولي ول ددوی لوري ته رامنډه کړه . خو د شا له خوا په گولۍ ولگيده او ځای په ځای ولويده .

يوبل له ټانګ نه ځان واچاوو او مخامخ يې د جيبه په لوري منډه کړه. له هرې خو اپرې د کاړتوسو باران جوړ شو. هغه د وښو په منځ کې ولويده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه. خو څو گامه لانه وو تللي چې ځای پرځای ولويدل.

اوس نو يوازې له يوه ټانګ نه ډزې کيدلې.

ملوك او درمحمد وررو ځانونه ټانك ته نزدې كړل.

څو شيبې وروسته له ټانك څخه لمبې آسمان ته پورته شوې.

دوه کسه په وښوکې پټ ول. د جيبي له بلې غاړې پورې وتل. له کوچنۍ کلا څخه پرې ډزې وشوې، خو لکه چې ورونه رسيدل. دواړه د ختيځ په لوري په منډو شول.

دویم څپرکی

بريالي او گل مرجان د کلا دروازه ځنځیر کړه. بريالی د کلا دننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننووت او گل مرجان په یوه منډه د کلا په کونج کې د بام زينو ته ځان ورساوه.

تر زينو لاندې يې د تراکتور زوړ ټاير په دواړو لاسو پورې واهه او هلته ځای په ځای کيناست. شاوخوا يې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه دبريالي په اشاره پوه شو زړه نازړه په زينو پورته شو چې د بام سرته ورسيده شاوخوا يې وکتل د پټيدو ځای يې تر سترگو نه شو په پورتنۍ زينه کې غلی کيناست. له لاندې نه بريالي ورباندې غږ وکړ:

- برج ته ځان ورسوه بې غيرته برج ته.

گل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو. برج د يو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې ول.

گل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

- عجيب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان يم دا غويی نه پوهيږي چې د کلا تربل کونج پورې قطار بامونه له څومره خطره ډك دي بس په پل صراط تيريدل دي. که پدې کوټو کې يو کس وي بيا؟

خو چې خپل ځای ته يې وکتل تر بامونو هم خطرناك ورته ښکاره شو ځانته يې خندا راغله.

له ځایه راپورته شو په بام یې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې نسبتَا لوړې موری ته یې ځان ورساوو څو شیبې د موری کنیاست ترڅنګ د کلا منځ یې تر نظر تیرکړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوو.

بریالی د کاهدانې بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا وڅارله په سرك د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوګې پورته کیدل اور نه یوائې په وسایطو نه بلیدل بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوګي او لمبې تر سترګو کیدلې د دوی ترڅنګ په کوچنی کلا کې هم اوربل و. او لوګي یې هواته پورته کیدل.

بریالې چې په زینو ښکته کیده ګل مرجان ته یې غږ کړ:

ـ ډزې به نه کوې، زه هم درځمه.

بریالی د کلا په کوټو کې داسې په سره سینه ګرځیده لکه چې خپل کور یې وي او له اوږدې مسافرې وروسته بیرته ورته راغلی وي.

په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن چای جوش په ایروکې ښخ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان به څو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و. سرونه یې له ویرې جګ نیولی ول غومبریې نه واهه.

بریالي د کلاشنکوف د میل په څوکه د بلې کوټې قلف والوزاوو. په کوټه کې یولوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیوته یې قلفان پراته و.

توشکې هوارې وې څوبالښتونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کونج کې بستره بند خلاص شوی و. دوه بړستنې قات په قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنبو (وړیو) څخه اوبدل شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالی موسکي شو ژر ژر یې پر انیست ډوډۍ پکې نه وه، یوائې څو دانې اتامونه (دډوډۍ کوچنی ټوټې) پکې پراته ول.

بريالي يو موټی تري ډك کړ ژر یې خولې ته واچول پاتې دوه موټي یې په جیب کې واچول.

نوري کوټې یې هم یو په بل پسې وکتلې په بیړه بام ته وخوت له زینو سره نږدې دیوال څخه یې سر هسك کړ شا وخوا یې وڅارله او برج ته ورغی.

ګل مرجان يوه کونج ته غلی ناست و.

بريالي په ټوکه ورته وویل:

ـ څنګه ناست یې با میمله یې.

چې ګل مرجان څه ونه ویل زیاته یې کړه:

ـ دکافر په کورکې یوټوك مړی هم نه پیدا کیږي.

ګل مرجان وخندل:

ـ زړه دې دی چې وريجې او غوښې یې درته باندې کړې وای؟

ـ دکور او سید ونکي نوي وتلي دي په کورکې هرڅه شته خو ډوډۍ نشته.

ـ دا یې لا بله بدبختي.

ګل مرجان دا وویل او سر یې په زنګانه کینښود.

بیرته یې سر راپورته کړ په اسویلي یې وویل:

ـ لکه چې بې ځایه مړه شو وها.

بريالي ښکته پورته ورته وکتل:

ـ مرګ مرګ دی څه په ځای څه بې ځایه په هر صورت اوس خو ورسره مخامخ یو. چې مخامخ یو بې غیرتي به نه کوو.

کلاشنکوف یې په ځمکه کینښود پسې زیاته یې کړه:

ـ حقیقت دادی چې دلته هیڅوك هم په ځای نه مري.

ګل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ښکته واچاوو.

بریالي یې په سترګو کې د مایوسي اندازه ولګوله.

ده ګل مرجان ښه پیژاند هغه د لوا په میکانیزه غونډ کې د ټولي مرستیال و په ټولو دندوکې حاضرو. بریالي به سختو جبهو ته دی استاوو.

بریالی له ځایه ولاړشو له کړکۍ څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان ټانګونه او زرهپوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.

بریالی په ټیټه ملا په برج کې ګرځیده برج دوه کړکۍ لرلې خو کړکۍ لا له لومړي سره نه وې پکې ایښودل شوې. داسې څرګندیده چې د کور خاوند په برج کې ازوغ او رشقه ایښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقې میده ګبې او خځلې لیدل کیدې.

بریالی د ګل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوو:

ـ ملګریه مورال بایللی راته ښکاري؟

ـ یره که ریښتیا درته ووایم اولاد ریښتیا ددین دښمن دی، کوچنی زوی مې ډیر یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.

بریالي وخندل: دادی دوی هم د دین په دښمن پسې ګرځي.

د ګل مرجان سترګوته یې وکتل زیاته یې کړه:

ـ غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم راشي یوه میاشت خومو نه شي ترې پاځولی.

ګل مرجان ښکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله له ځانه سره یې وویل:

ـ دا وګوره په دا خپله د خرس غونډې ځواني مین دې له دنیا ناخبره دی اوس هم زړې کنجاړې په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

تباه شول او دی بیرته له سره لګیادی رنګه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم....

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو. بریالي ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سریې خپل غوښن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډوڅخه یې شاوخوا اشارله وکتل. خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنګ دې ورك شي دا ښکلې ځواني خو د خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد څیره سترګوته ودریده چې د ددوی په ګولۍ لګیدلی و. فکر یې وکړ:

ـ څه ښکلی ځوان و، د مرګ وړ خونه و، ریښتیا موږ څه کوو څوك وژنو، هی هی خپل ورور.

زړه یې و، خپل دا فکر له بریالي سره شریك کړي او ورته ووایې چې ترڅو به سره وژنو، ترڅوبه د کورونو په ځای قبرونه جوړوو. راځه ور ووزو، مجاهدینو ته ووایو چې موږ ستاسې ځامن او ورونه یو. دادی که مو وژنئ که مو پریږدئ.

څو ځله یې په زړه کې راوګرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خو بیرته به پښیمانه شو. هسې نه چې بریالی یې، بې غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

څوك څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غونډې یې سترګې او لاسونه وروتړي او په پلیګون کې یې په ګولۍ وولي.

وروستۍ خبرې ټکان ورکړ. خو د بریالي تیر ژوند او کړوړو یې وروستۍ خبره ردوله.

ـ نه نه بریالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني. چې بد یې راشي همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خدای ټولې خبرې ورته کوم، دی به نه پوهیږي پخپله ځواني مغرور دی زه به....

د بریالي ناڅاپي غږ یې د سوچونو لړۍ وشلوله:

ـ امرصاحب تخنیك به دې نه وي لیدلی چې مړ به وي که ژوندی؟

ـ نه والله، امر اوپراسیون مې ولید بیچاره لکه چې شهید شوی دی.

ـ ریښتیا وایې؟

ـ پام مې نه دی کړی د زرهپوش خواته یو مړی پروت و. ممکن هغه به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

ـ هغه زما عسکرهم....

د الوتکو غږ یې ترغوږ شو خپله خبره یې پرېښودله: په خوښۍ یې چیغې کړې: هغه دی والله طیارې راغلې.

پورته یې وکتل، الوتکو له لوړې فضاء څو بمونه خوشې کړل یو بم په رود کې ولګیده پورته له ژرندو سره په دښته کې هم څوځایه دوړې او ګرځونه پورته شول.

الوتکې د سترګو په رپ کې الونیا شوې. بریالي په خوشحالي وویل:

ـ اوس نورې هم راځي.

ـ انشاء الله اوس یوڅه کیږي. که دا وار راغلې زه او ته هم ځانونه یوې خواته باسو.

خو په خبروکې یې پخوانی قوت نه لیدل کیده په سختۍ یې خپلې وچې شونډې خوځولې. ګل مرجان ته یې وویل:

ـ څنګه ورېږي خو به نه یې؟

ـ که ریښتیا درته ووایم اصلاً لوږې بې حاله کړی یم

بریالي جیب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ یو موټی اتامونه یې په لپه کې ور واچول په موسکا یې وویل:

ـ دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

ګل مرجان په بېړه خولې ته واچول.

بریالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جیبه راوایستلې نیم یې پخپله وخوړل او نیم نور یې ګل مرجان ته ورکړل، دواړه وړي ول.

بریالي د ګل مرجان په اوږه لاس کېښود ویې ویل:

ـ غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شویو پټو زینو چې برج ته نږدې وې او تراوسه پورې یې نه وې لیدلې لاندې کوز شو.

د کندو سرپوټې یې ایسته کړ کندو له اوړو ډك و خوری (سنك) یې راواخیست په مالګه پسې وګرځید پیدا یې نکړه ښه ډیر اوړه یې لامده کړل، لږ یې را واخیستل وې ځکل بلمنګي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تیغنه) پسې وګرځید په سترګو نه ورغی، هك حیران ودریده که یې په تناره کې پخوي ټول به چکیده شي ځکه له یوې خوا خمیره شوي نه ول، اوله بلې خوا یې کله ډوډۍ په تناره نه وه پخه کړې.

چې خپلې لوږې ته یې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوټي او چاپکې یې راواخیستل او په تناره کې یې اور تیار کړ.

د اور خونه یې ټوله وپلټله اورلګیت یې پیدا نه کړ ګل مرجان ته ورغی د اورلګیت پوښتنه یې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بېرته بیا په نورو کوټو راسم شو. ټولې کوټې یې وکتلې اورلګیت یې ونه موند.

دالان یې وریاد شو. ټول دالان یې وکوت آن د دالان. بازوان یې هم ترنظر تیرکړل خو اورلګیت یې ونه موند.

په نه هیلي برج ته پورته شو. ګل مرجان یوې ګوشې ته غلی ناست و، ځار یې هم نه کاوو.

د بریالي په لیدو له ځایه پاڅیده:

ـ پیدا دې کړ؟

ـ نه د کافر په کور کې یو اورلګیت هم نشته.

ـ نو اوس به څه کوو؟

ـ نه پوهیږم.

ـ ګل مرجان په خوښۍ وویل:

ـ بل چل به وکړو.

ـ څه به وکړو؟

ـ هغه په کونج کې د بوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوریې واخیست لږ اور به تري یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

ـ نه نه دا د نظامي تاکتیک له نظره غلط کاردی. زه او ته اوس په داسې موقعیت کې نه یوچې چاته خپل ځای وښیو اوس دوی ټول په چور لګیا دي له ما او تانه څوك خبر هم نه دي. چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې خواته وباسو.

ـ هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي. او په مونږ پسې یا نوره قوا یا هلیکوپټر راشي خو چای ناخورده جنګ نه میشه په دې ورېږي ګیډه خو دوه ګامه هم نه شوتلای.

بریالي دده خبروته غوږ نیولې و. خو سترګې یې په لرې کلاوو کې خښې کړې وې. وې ویل:

ـ زه وایم که دا دروازې د مخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

حتماً اورلګیت وي او په منډه یو اورلګیت راوړو. چې یوځل په ګیډه ماړه شوو بیا به ګورو.

ـ داخودې والله که بده خبره کړې وي.

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

ـ خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

ـ ساده دا کلی دی په کلي کې جومات ته څوك قلف نه اچوي. ژر ولاړشه بیرته په منډه راشه، که نه و. بیا هماغه ستا چل کوو.

ګل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوایې وڅارله او بیا په بیړه روان شو.

بریالی د برج د کړکۍ ترڅنګ کیناست شاوخوایې وکتله چوپه چوپتیا وه، د سرك خواته څوځایه لوګی معلومیدل خو دا معلومه نه وه چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونوکې دي.

بریالي سوړ اسویلی له خولې وایست:

ـ اوه خدایه داڅه حال دی. دا ښایسته سیمه وګوره اودا لوګي دا مړي دا دا ....

خپله مور یې ورياده شوه. چې د خدای په اماني په وخت کې یې په مخ ښکل کړی و. او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی د جدایی طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستې وه.

خپل اولادونه یې وریادشول. وړوکې زوی یې د راتګ په وخت کې ورته ویلي و، ماته موټر راوړه. ماته موټرك. موټرك چې هیردې نشي، په سترګوکې یې اوښکې راغلې

ژرېې پاکې کړې.

ـ د ګل مرجان خبرې وریادې شوې

ـ یره که رینښتیا درته ووایم اولاد رینښتیا ددین دښمن دی. زوی مې ډیر

یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه نښکته کیده.
هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووایي چې څومره یې خپله مور او اولادونه یادیږي. ژړا ورغلې وه، مخ یې بلې خواته اړولی و ددې لپاره چې ګل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:
ـ غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاءالحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.
په زړه کې یې وویل چې داخل به ګل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایي به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه ځي، شیدې نه ځي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.
دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه تویې کړي دوه ورونه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلي ځای بل ولایت و، خو څوک خبردي که یې ورونه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنګ وي څوک خبر دي که ده پخپله وژلي وي دا څوک....
د سوچونولړۍ یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ړزو وشلوله.

دریم څپرکی

ـ په منډه ځه د اوبو بلا در وګرځه، اوبه هم لا ښنبي. انور هغه اسیر چې رود کې یې په لپو لپو ژرژر اوبه ښنبلې په ولیو کې د ټوپك په قنداغ وواهه. دا نورو ته یې مخ ورواړاوو.

ـ دا موځه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه ګرځي.

درمحمد ورته وویل:

ـ ډیرتږی و. خوامې ورته بده شوه.

ـ پریښې به دې و. چې له تندې مردار شوی وای.

درمحمد څه ونه ویل. یوبل چې خوله یې له سنځلو ډکه وه له شا راغږ کړ:

ـ که دې ډیره خواورته شنه وي. اوس به یې مردار کړم.

کلاشینکوف یې له اوږې راښکته کړ پسې زیاته یې کړه:

ـ داخو دومره سخت کار نه دی. ثواب هم لري.

له دې سره یې کلاشنکوف د هغه په خوا ونیو. قید یې وواهه یوبل ته یې چې د بندي تر شا روان و وویل:

ـ مامدینه ته لږ لرې شه. نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه چې تا وولم دده....

ماشې ته یې لاګوته نه وه نږدې کړې چې ملوك له لرې ورباندې غږ کړ:

ـ اکبره څه کوې. څه کوې؟ لیونی شوی خوبه نه یې؟
اکبر بدبد ورته وکتل
ـ د تا یې څه ؟
ـ د چاپه امریې وژنې؟
ـ پخپل امر.
ـ ته دا حق نه لرې.
اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودراوو ویې ویل:
ـ اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف دبندي په لوري برابر کړ. درمحمد منځګړتوب وکړ:
ـ خدای موخوار که په دومره وړه خبره نږدې ده جنګ وکړئ.
اکبر چې له ډېره قاره یې د خولې له کونجونو ځګونه راوتلي ول وویل:
ـ تر اوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پرېږدم چې اوه ساوې ولري.
شیر چې تر اوسه غلی ولاړ و هم منځګړتوب وکړ وې ویل:
ـ څه ورك یې که اوس یې پرېږده. یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به یې بل څوك نه وژني. ته به یې وژنې.
ـ اکبر وویل:
ـ نه یې پرېږدم.
درمحمد په نصیحت وویل:
ـ وایم بیایې وروسته مړ کړه اوس یې پرېږده. د بندي خواته یې اشاره وکړه:
ـ هسې هم مړ دی رنګ یې نه ګورې؟
بندي زیږ زبیښلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زاری کولې نه یې هم د تیښتې هڅه.

دا نورو اسیرانو ته یې چې په سیند کې د یو پاڼ لاندې ولاړ وو په حسرت کتل

درمحمد د اکبرخواته رانږدې شو ویې ویل:

ـ ځان پوه که: قوماندان هاشم ویلي دي چې داسې خلك باد لـه دې مـه وژنئ ماته یې راولئ.

اکبر په کنایه وویل:

ـ ښه ښه اوس د خبرې په بیخ پوه سوم.

په روانیدو کې یې وویل:

ـ خیر دنیا لا ختمه نه ده. سره ګورو به.

بندي نورهم د ملوك شاته پټ شو.

یوه بل بندي ته غږ کړ:

ـ راځه. له هغو نورو سپوسره دې ودریږه.

بندي ملوك ته وویل:

ـ ډیر وږی یم. لږ ډوډۍ موډۍ به نه وي؟

ملوك بدبد ورته وکتل چې مانایې دا وه: خاورې وخورې ډوډۍ هم لا غواړې چې یو وار دې هاشم ته ورولم بیابه سره ګورو.

یو بل مجاهد نظرالدین چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندي خواتـه راغی په اوږو یې لاس ورووا هـه. عسکري پلیټونـو تـه یې چې پـه قلم یې رسم کړي و وکتل په ملنډو یې وویل.

ـ دا دې څه .... پې رسم کړی دی.

ـ پلیټونه دي صاحب.

ـ دا بیاتې او دا بل ټکی څه مانا ؟

ـ دا عسکري رتبه ده.

په غوصه یې ورته وویل:

ـ نوم دې څه دی؟

ـ خاورې ګل مرجان.

ـ هوم اوس خاورې شوې. تر اوسه چې په ټانګ کې سپور وې، خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې ګل مرجان څه ونه ویل. پسې زیاته یې کړه:

ـ خاوروته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور ولیږم پوشوې که نه؟

ګل مرجان ترشونډو لاندې وویل:

ـ څه چې خدای کوي هغسې به....

ملوك د نوروخبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې واهه، او له نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول، یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کوښښ کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا به څه وویل د کلاشنکوف قنداغ به یې خبره په خوله کې ور وچه کړه.

جګړن ګل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د اسیرانو منځ ته ورساوو سرېې ښکته اچولې و. ورو یې وویل:

ـ بازید خانه، شفیق دې ونه لید؟

شفیق ده د خور یوازینې زوی و. چې لومړی د دوی په ټولي کې عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه.

دایې لومړی ځل و. چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملګری و.

بازید خان لکه چې ده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل ـ ده بیا پوښتنه وکړه هغه یوازې د «نه» ځواب ورکړ.

ګل مرجان فکر وکړ. زه خو ولاړم. خدای دې وکړي چې شفیق روغ خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نو بیا؟

ګل مرجان د اسیرانو په کتار کې ځان بل ځنګ ته ورساوو له یوه بل نه یې وپوښتل:

ـ امرصاحب شفیق به دې نه وي لیدلی؟

ـ شفیق څوك دی؟

د یوه وسله وال قهرجن غږ د ځواب مجال ورنه کړ:

ـ خبرې مه کوه رزیله لکه چې ځان رابانده سموې.

د مازدیګر سیوري راړنګ و. چې دوی یوې برجورې کلاته ورسیدل، ټول اسیران یې په یوه تیاره کوټه کې چې یو وخت د وښو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودریدل چې اسیران پخپل منځ کې خبرې ونه کړي.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا یو برج وران و او نورې کوټې هم یا ورانې وې یا یې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدین چې دمرکز د ساتلو لپاره پاتې ول، د بمباري په وخت له کلا وتلي ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسیدل.

ملوك اسیران په نورو وسپارل او پخپله له ملګرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په یوه کوچنۍ کلاکې و. په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کیدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کیدل او بیا به ددوی د تنظیم نورو ګروپونو او مرکزونو ته ویشل کیدل.

دا کلا د ګڼو ونو په منځ کې وه. له یوې نیمې میاشتې را هیسې ملوك او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول.

ملوك او دولت خان به شپه او ورځ دلته و. د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واړه و. چې مور یې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه. او دوی پلارته پاتې شوي ول. پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا ګرځول. د شپې به یې چې اوبه لګولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په بړستن کې ویده کړل.

خو یوه ورځ یو جیپ موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې پکې واچول. بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته ورپاتې شول، هغه رالوی کړل. دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتې شو.

دوست محمد بیا کلي ته رانغی خو چې پسرلی به له پاکستانه مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې واسکټ او څپلۍ او کله کله پیسې رالیږلې.

ځلورم ځپرکی

د شپې په پخیدو سره د ډزو شدت لږ شو یوازې د شاو خوا کلاو ځخه خال خال ډزې کیدلې.

بریالي د کلا شاوخوا وځارله، د کاهدانې له بامه یې د کلا د دروازې مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاوخوا ځوك نشته ډزې یوازې دده د بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انګاره ځخه چې د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکی) راواخیست او په دیګدان کې یې اور بل کړ.

تبۍ (تیغنه) یې پرې کیښوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی ګرم دې که نه. نامنظمه ذغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله. اور یې نور هم پسې زیات کړ ډوډۍ یې په بل مخ واړوله. بله نسبتًا غټه ډوډۍ یې په تبخی واچوله. نیم خامه ډوډۍ یې په تخرګ کې ونیوله اوپه یوه منډه د پټو زینو له لارې بام ته وخوت.

له برج ځخه یې شاو خوا وځارله. د کلاشینکوف قید یې وواهه او بې له دې چې وګوري یو ډز یې وکړ. کلاشینکوف یې له دیوال سره ودراوو پخپله د ډوډۍ په خوړلو لګیا شو.

ډوډۍ یې همدلته پریښوده لاندې ښکته شو د تیغنې پر سرله ډوډۍ ځخه لوګي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیړه یې

په یوه بله خوا واړوله. د کلا دیوال په ضربه یې ګولیو لګیده خودی داسې د ډوډۍ په پخولو لګیاو لکه چې هیڅ هم نه وي. له څاه څخه یې منګی را ډك کړ. د تناره د کوټې په کونج کې یې کېښود، د دیګدان رڼا ته یې د خپل کلاشنکوف مرمۍ وکتلې دوه رسام مرمۍ یې بیلې کړې په تاخچه کې یې کېښودې.

له تبخي څخه یې ډوډۍ چې یو لوری ته لږ سوځیدلې وه لرې کړه بله یې جوړه کړه او په تبخي یې واچوله.

د هاوان ګولۍ د کلا په منځ کې ولویده.

بریالي د کوچنیو ګولیو ترپا هم اوریده چې په انګړ کې لګیدلې. د اور په کوټه کې کونج ته غلې ودریده. د سپکو او درنو وسلو پرله پسې ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانټه یې غاړې ته واچوله. په زینو کې ورو ورو پورته شو. په وروستۍ زینه کې یې د برج په لوري هوایی ډز وکړ له دې سره یې په یوه منډه ځان برج ته ورساوو. د سهار رڼایي په خوریدو وه په برج کې یې د شاژورونو چانټه چې له ګل مرجان څخه پاتې شوې وه پیدا کړه او څنګ ته یې واچوله.

دغه وخت د توغندي ګولۍ د برج خواته د کلا په دیواله ولګیده. بریالي د کلا له بلې برخې څخه یوه ګولۍ فیر کړه او بیرته یې په منډه ځان برج ته ورساوو.

څوشیبې وروسته په هغه ځای راکټ ولګیده دیوال یې ویجاړ کړ بریالی پوه شو چې راکټچي نږدې ورته ناست دی خو نه یې شوای کولای چې سرپورته کړ بیا یې له ویجاړشوي ځای څخه مرمۍ فیر کړه او پخپله یې ځان برج ته ورساوو

د کلا ترڅنګ د باغچې د کوچني دیوال له شا بیا په هغه ځای د

راکټ ګولۍ ولګیده بریالي د باغچې دیوال په ننبه کړ. څو ډزونه یې هغې خواته وکړل. له ختیځ لوري په برج د توغندي دوه ګولۍ ولګیدې خو برسیرنې وې یوازې یې د برج له چت څخه خاورې او لوټې راتویې کړې.

بریالي له نږدې څخه دا غږ واوریده.

ـ د لیلن زامنو تسلیم شئ.

بریالي شاوخوا وکتل د غږ ځای یې ونه لید وې ویل:

ـ مرمۍ ډیرې لرو اوس خو تاسې یاست چې ټول پنجابیان هم درسره شي تسلیم به نشو.

له بلې خوا ورباندې غږ وشو:

ـ روس بادار دې څه ونه کړل تاسې به څه وکړئ ټول فوځ تباه شو ته بیا کوم سپی یې؟

بریالي څه ونه ویل، خپل ځای یې بدل کړ.

له بلې خوا بیا غږ وشو:

ـ تسلیم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړشو. د هاوان یوه ګولۍ د بام پر سر ولګیده. یوه چره یې د بریالي په کینه پښه ولګیده له پښې یې وینې جاري شوې.

په بیړه د اور کوټې ته را ښکته شو. پښه یې په یوه زاړه ټوکر چې د تناره له څنګه پروت و وتړله او هلته ځای په ځای کیناست.

ډزو دوام درلود. بریالي له ځانه سره فکروکړ:

ـ ترڅو به جنګیږم. له کومې خوا د کمک درک هم نشته بیا یې سوړ اسویلی له خولې ووت له ځانه سره یې وویل:

ـ چاره څه ده؟

خپل اولادونه یې وریاد شول.

په سترګوکې یې اوښکې راغلې د ګولیو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو. خو برج د توغندیو ګولیو وران کړی و.

بریالی د برج په کونج کې چې رالویدلو تیرانو او بازوانو پټ کړی و. غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

ـ ودریږئ ډزونه مه کوئ.

ورته نږدې کسانو ډزې بندې کړې. خو له نورو خواوو لا هماغسې ډزې کیدلې.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بریالی نه وربانددې پوهیده چې څه وایی بیایې ورغږ کړ:

ـ که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمیږو، خپله خبره یې بیا تکرار کړه.

ـ مونږ وعده کوو چې سر او مال مو په امن کې دی. بس دروازه خلاصه کړئ.

له نورو خوا او هم ډزې بندې شوې بریالي د دروازې ځنځیر خلاص کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرېښودله. د دیوال خواته ودریده. بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکړه پخپل ځای ودریده. آسمان ته یې وکتل. آسمان شین و. بریالی داسې ورته ځیرو. لکه چې ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې څو شیبې وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوړې پورته کړې. دروازه هم په مرمیو ولګیدله. څو مرمۍ ترې تیرې شوې او د کوټو په دیوالونو ولګیدې بریالي د کلاشنکوف شاژور بدل کړ او د کوټې له وره سره ودریده.

دروازه خلاصه شوه، بریالي کلاشینکوف خپلې مخې ته واچاوو په دروازه د ځوتنو د راننوتو سره یې خپل دواړه لاسونه د تسلیم په علامه پورته کړل.

په دروازه راننوتو کسانو هریوه کوښښ کاوه چې ترنورو د مخه شي خو د مخه تردې چې د انګړ مینځ ته را ورسیږي. بریالي د سترګو په رپ کې کلاشینکوف راواخیست سمدلاسه یې پرې ضربه کړاو دچوترې د کوچنې دیوال شاته یې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورو دمخه ول، ځای پرځای ولویدل، نورو په ده ډزې وکړې د پټیدو ځای یې نه درلود بیرته یې د دروازې په لورې منډه واخیستله یوبل د دروازې خواته ولویده.

د دروازې له څنګه یوه په بریالي ډزې وکړې یوه ګولۍ یې په ښي مټ ولګیدله.

بریالي د دروازې په لورې پرله پسې ډزې کولې، د دروازې یوه پله هماغسې پرانیستې پاتې شوه.

پنځم څپرکی

ملوك په هغو لومړيو كسانو كې و، چې دكلا په دروازه رانـنوتي ول. د مخه يې لاخپلو ملګروته ويلی و، چې مخامخ به نه ورځو. ځكه خو يې د بريالي د ډزونه لا د مخه ځان د دورازې خواته خونې ته رسولی و. وروسته څرګنده شوه چې كلا بندشوی افسر د دروازې لـه خوا پـه ډزو نـه بلكې دده په مرمۍ لګيدلی و.

د كلابند شوي افسر پـه ډزو درې تنه وژل شـوي ول. او څلورتنه نور پــه دروازه كــې ټپيــان شــوي ول. نـور لــه كــلا څخــه وتلــي ول. خــو د كلامحاصره يې نه يـواځې ساتلې وه بلكې د محاصرې كړۍ يې تـر پخوا تنګه كړې وه.

له ملوك سره پدې كوټه كې وروسته يوبل تن هم يوځای شوی و، چې ده نه پيژاند.

ملـوك د خبرو پـه پيـل كـې پـوه شـو چـې ناپيژنـدل شـوی سـړی دبلـې سيمې دی چې ده تردې د مخه نه وليدلی دوی چوتره تـر اور لاندې نيولې وه . له دوارو خواو ډزې كيدلې.

ملوك او ورسره ملګري سرنه شواي پورتـه كولای چې افسر ووينـي خو د چوترې اندازه يې لګولې وه او وار پـه وار يـې پـرې ډزونـه كـول. كلـه كله به چې له هغې خوا ډزې نه كيدلې نوچوتره به يـې وڅارلـه. اوبيـا بـه يـې ډزې پرې وكړې. دوی همغسې ډزې كولې چې لـه هغـې خوا د ډزو لـوری

بدل شو ډزي یې بندې کړې. ملوك د کړکۍ له ځنګه وروکتل بیرته یې ژر سرټیټ کړ.

ـ دا زوی مړی خو لکه پیری داسې دی اوس له کوټې ډزي کوي.

ـ غم یې مه کوه اوس مو کلاته لاره پیدا کړې ده ډیر ژر به په لومه کې بند شي.

او بیا دواړو د کوټې په خوا په ډزو پیل وکړ په کلا باندې له هرې خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود....

ملوك خپل ملګري ته وریه غوږ شو.

ـ ته هغه کوټه تر اور لاندې ونیسه. توکل مې دې په خدای وي زه ورځم. دا پدې رقم نشي تسلیمدای.

هغه مخالفت وکړ.

ـ نه نه وتلې نشې کرار کینه.

ملوك له ځایه را ولاړشو ویې ویل.

توکل په خدای زه وزم. ته دې تر اور لاندې ونیسه نورغم مه کوه مه ځه. زما ومنه مه ځه.

ملوك چې د دروازې له ځنګه غلی ولاړو. بیرته را وګرځیده د مرمیو چانټه یې د هغه مخې ته کېښوده

ها دا کارتوس هم واخله. د سر پورته کیدو مجال مه ورکوه. زه له هغې خوا په کلا راخیژم.

توبه توبه ته هم عجیب سړی یې. د غوایي زړه لرې د غوایي

او له دې سره یې د افسر د پټیدو په کوټه ډزې پیل کړې

ملوك څو شیبې د دروازې له ځنګه ودریده او په یوه منډه له دروازې ووت له دروازې د باندې ویالې ته یې ځان واچاوو. له هغې خوا وربانده غړ وشو

ـ ملوکه ته یې؟

ـ هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

ـ خدای دې خوارنکړه، نږدې خو مې غلبیل غلبیل کړی وې دا وخت د راوتودی؟

ملوک یې څنګ ته ورغې:

ـ خوشې ډزې مه کوئ، هیڅ ګټه نلري.

ـ نو څه وکړو؟

ـ بس په کلا ورخیژو.

ـ دا څه وایې؟

ـ ملوک وویل:

ـ ښه وایم یوکس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو ،او یو څو کسه به په کلا وروخیژو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، درمحمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې له دې خبرې یې خبرکړي، ملوک دوه کسه په زینه پسې ولیږل لږ څنه وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه یې ورکړه، خو ویې ویل چې ملوک به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دښمن ځای ورته معلوم دی او که څه پیښ شول هم ملامتی د ملوک ده.

ملوک وویل:

هوخوشرط به یې داوي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته واړاوو:

ـ سمه ده ورځه.

چې ملوک روان شو، ده پسې ناري کړې:

ـ رښتیا چې مړ یې نکړې، په کار مې دی.

شپږم څپرکی

د اورپه کوټه کې بمونو تور لوګي جوړ کړي و. بريالی په ساړه تناره کې غلی ناست و.

چې په بام به يې د ښنو ترپهار واورېد د کلاشينکوف ميل به يې په هغه خوا ونيو او څو ډزې به يې وکړې چې د لاسي بمونو د لويدلو آواز به غلی شو. له تناره به راووت او له دروازې څخه به يې دباندې ډزې وکړې، بيرته به يې په بيړه ځان تناره ته راورساوو. ښه شيبه به هلته غلی شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې. خپل مرګ يې پخپلو سترګو ليد، د اولادونو څېرې يې سترګوته ودريدې. مور يې وريادشوه چې د راتلوپه وخت کې يې اوبه پسې شيندلې وې او ځای په ځای کېنستې وه.

خپل کوچنی زوی يې سترګوته ودريده چې د راتګ څخه د مخه يې په سينه پروت و. او دده له غيږې څخه هيچاته آن خپلې مورته هم نه ورته. خوده دريشي اغوستې وه بايد وظيفې ته تللی وای. ماشوم يې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و. هغه شيبه يې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کيده. په زړه کې دا فکر پيدا کړی و چې ترڅو به جګړه کوي؟ څوک به د څه لپاره وژني؟ آن د راتګ په وخت کې خو دا فکرهم ورته پيدا شوی و. چې دريشي وباسي او کرار په کور کې کيني. خپلو آمرانو ته ووايي چې نور نشي کولی چې وجنګيږي. غواړي له خپلو اولادونوسره د مينې ژوند

وکړي. اخیر ترڅو به جنګیږي. هغه شیبه یې خپله تفنګچه را ایستلې وه. په کرکه یې ورته کتلي و. له ځانه سره یې ویلي و.

ـ څو چې دا بدمرغه وسله را سره وي. د خوشحالي مخ به ونه وینم وسله چې د چا ترخنګ وي یا به بل وژني او یا به بل څوك دی وژني.

بیایې د بې وسي اسویلی ترخولې وتلی و ویلي یې و:

ـ ریښتیا چې وسله د شیشکې وینه ده.

هغه ورځ یې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد یې ورته کتلی و. زړه یې و چې ایسته یې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي.

خوسترګې یې پټې کړې وې او تفنګچه یې بیرته څنګ ته اچولې وه. هغه لاره چې سفر یې پیل کړی و یوه یو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه چې بیرته راګرځیدل ورته نه کیدونکي بریښیدلي ول.

په هغه ورځ یې وسله تربل هروخت بده ایسیدلې وه او یو اناوټ بار ورته ښکاره شوی و. خو نن یې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه مرسته غوښته په زړه کې یې ورتیرشول:

ـ وسله که بار ده یوه ورځ پکار ده

بریالي خپل کیڼ لاس د مټ په زخم کیښود. لاس یې په وینو لوند شو.

له بامه ناري وهل کیدلې:

ـ تسلیم شه. تسلیم شه

ـ کلیمه ووایه. وروستۍ سلګۍ دې دي

ـ تسلیم شه کنې غوښې به دې هم څوك را ټولې نه کړي.

بریالي له ځانه سره کلمه شریفه تیره کړه

ـ لا اله الا الله محمد رسول الله. یا خدایه ته خو مې حال ګورې بیایې د بام په لوري دري ځله پرله پسې ډزې وکړې

لاسي بم کوټې ته راولويده. چرې يې دده ترسر چې په تناره کې ولاړ و تيرې شوې.

په تناره کې غلی و. په مخ يې خولې راماتې وې پخپله ملا يې د وينو لنده بل احساساوو. غوږ يې ونيو. په شونډو يې موسکا خوره شوه د کلا له شاپې غرهار واوريد. چې ښه غوږ يې ونيو غرهار يې وپيژاند د زرهپوش غرهارو.

د بريالي په زړه کې د ژغورنې او ژوندي پاتې کيدو هيلې راوټوکيدې.

پوه شو چې دولتي قواوې يې مرستې ته راغلې دي ځکه مجاهدينو تراوسه له ټانګ او زرهپوش څخه په جګړو کې کار نه و اخيستې. دده پوخ يقين و. چې زرهپوش دولتي دي.

اوس به ټول تخم تنکار کړي. او دی به ژوندی له سيمې څخه وباسي.

له ځانه سره يې وويل:

ـ شب درميان خدا مهربان. رېښتيا چې څوك خدای نه وي وژلي نه وژل کيږي.

د زخمونو درد يې هيرشو. زړه يې و چې له تناره څخه راوخيږي او له کوټې د باندې په مجاهدينو حمله وکړي.

خو بيرته پښيمانه شو. د زرهپوش د غرهار آواز وار په وار نږدې کيده. بريالي ښه وبلله چې پخپله ډزې ونه کړي هسې نه چې په دې وروستي وخت کې ووژل شي.

ـ قوا به ټولو ته سبق ورکړي.

د زرهپوش د غرهار آواز نږدې شو. خو له بامه ډزو او لاسي بمونو هماغسې دوام درلود.

ده ته شك پيدا شو که چيرې دولتي قواوې راغلي وي نو بيا دا ډزې ولې نه کميږي. هسې نه چې زرهپوش هم ددوی وي.

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ. نه نه دوی زرهپوش نه لري، دا دولتي قوا ده او دباندي له نورو سره په جګړه لګیا ده که خدای کول دوی ته به هم ژر را ورسیږي.

خود زرهپوشونو غرهار دومره نږدې و، چې د بریالي شک یې لا زیاتاوو.

په تیره کله چې د کوټې دیوال د زرهپوش له ډاروونکي غرهار سره ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال څخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بریالی پوه شو چې زرهپوش غواړي کلاته راننوځي، په بیړه له تناره راووت د بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونیو اوګوته یې په ماشه کینښوده. بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوو. له کړکۍ څخه یې د انګړ په لوري یو ډز وکړ ښایي فکر یې کړی وي چې تر وروستۍ مرمۍ پورې وجنګیږي او بیا په اخیري مرمۍ خپل ځان ووژني.

له کړکۍ څخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترڅنګ ودریده او غږ یې وکړ:

ـ زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې. ده بیا وویل:

ـ ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم. بیا ستاسې خوښه که مې وژنئ که مې پریږدئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

ـ اوس؟

څو تنو په زوره وخندل. یوه غږ وکړ:

ـ چې تسلیم یې راووزه.

د دروازې له خوا هم ډزې غلې شوې.

بریالی کلاشینکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت ـ تر برنډې لاند ودریده خپل تش کلاشینکوف یې له یوه لاسه بل لاسته کړ په څیره کې یې د مایوسي نښې نه ترسترګو کیدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

ـ وسله واچوه.

بریالي وسله په ځمکه کېښوده او لاسونه یې پورته ونیول، د دروازې له خوا پنځه شپږ تنه چې ګوتې یې په ماشه نیولې وې، دده په خوا را روان شول چې د انګړ منځ ته راورسیدل بریالی ژر په کلاشینکوف ورټیټ شو او د هغوی په لوري یې ونیو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشینکوف پرې ضربه کړ. او شاژور یې په بریالي خالي کړ، تر څنګ بل کس یې هم ورباندې ډزې وکړې خو د شا کسانو بیرته د دروازې په لوري منډه واخیستله، بریالی ځای پرځای ولویده، لومړی کس چې ځان یې بریالي ته راورساوو، ملوک و، د بریالي سر یې راپورته کړ، بیرته یې پریښود په سختۍ سره په ځمکه ولګیده، ملوک سر وښوراوو ویې ویل:

ـ د نرزوې خو وې، ارمان چې کاپیر نه وای.

دا نور هم د بریالي د بې ساه جسد شاوخوا هک پک ودریدل. خو د یوه په سترګو کې هم د بري د خوښۍ نښې نه معلومیدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راورسیده چې ویې لیدل افسر وژل شویدی ملوک ته یې بد بد وکتل. له بوټو سره د بریالي په مخ ودریده، څو لغتې یې وواهه. په ښۍ پښه یې دمړي سر یوې بلې خواته واړاوو:

وی د اخوبل څوت دي. ما سکه ویل شکور ملحد دی

له اوږې یې کلاشینکوف راکوز کړ. قید یې په ضربه ودرول وو وبریالي ته یې مخامخ ونیو سموت له لرې پرې غږ وکړ

مړ مار څوك په لغته نه وهي پوه شوې که پوه نشوې پرې یې ږدئ.
مطلب د غومره سزا یې بس ده

اووم څپرکی

په تیره جګړه کې د قوماندان هاشم دګروپ سره یوځای نورو ګروپونو هم برخه لرله خو په ټولو کې د «غفار» ګروپ د دولتي کتار موټر هم بیولي و او وسلې هم ډیرې دوی ورسره وړې وې

هاشم څو ځله سپین ږیري ورلیږلي و چې هم پخوانۍ وسلې چې له پاکستانه ددوی ګروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره کې ګرځولې وې دوی ته ورکړي او هم د دولتي کتار د غنیمت مالونه ورسره وویشي

خو قوماندان غفار دا یوه خبره هم نه وه منلې او هغه یې د غنیمت مال بللی و. چې دوی پخپله لاس ته راوړې دي

هسې خو پخوا هم کله کله ددوی ترمنځ وړې جګړې کېدلې چې بیا وروسته به یې سوء تفاهم وباله او بیرته به سره پخلا شول خو دا ځل قوماندان هاشم ټینګ هوډ کړی و. چې له قوماندان غفار سره به فیصله کوونکې جګړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنیمت مالونه ترې په زور راوړي او هم به سیمه ترې نیسي. ځکه د هغه د ګروپ کسان دده د ګروپ تر کسانو ډیر لږ وو په تیره چې په وروستۍ جګړه کې دوی یو زرهپوش هم پیدا کړی و. او د غفار ګروپ یوازې څوموټربیولي و

هاشم پخپل بري ډاډمن و. قوماندان عبدالغفار په وروستي ځل هم

منځګړیو ته د زور خبره کړې وه، ویلې یې و، چې هاشم اوس هم ددوی برخه وسلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې وسپاري.

له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جګړه روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لګیدل. دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل اوپه دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دوړې پورته کیږي.

دوی د هغې سمیې اوسیدونکي نیول او بندیانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه ددوی د سیمې اوسیدونکي به یې له موټرونو څخه ښکته کول او بندیانول به یې.

پخوا به چې ددوی ترمنځ داسې جګړه پیل شوه دولتي الوتکو به ددوی سنګرونه بمبارول او یا به سپین ږیرو منځګړتوب کاوو او ددوی جګړې به بندې شوې خو اوس دولتی الوتکوهم دوی پخپل حال پریښې وو ښایی ویل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جګړه ښه تباه کولای شي په تیره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځګړتوب وکړ.

هاشم څو تنه لا پرون د غره خواته لیږلي و. یو بل ګروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین ګل، ملوك او شیر نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و. مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خوا او یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انګازو د هاشم کسان وارخطا کړل خو هاشم خپل جرأت ونه بایله خپل ورسره کسان یې په دریو ګروپونو وویشل یو ګروپ یې مخامخ ولیږه بل ګروپ ته یې وظیفه وسپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سوکه سوکه ځانونه ورسوي پخپله له لومړي ګروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی ددهشکې ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانګې کولې اصلي ځای هیڅ ته نه معلومیده. ملوك پخپل راتګ پښیمانه و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډېرې ترځنګ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوك وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره ؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کېدلې خپل او پردي چا ته نه معلومېدل، ملوك هماغسې غلی ناست و، زړه یې و چې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لرې کینې خو دا کار ورته ناممکن ښکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنګه تېښته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جګړه کوي خو له جګړې تیښته ورته د بې غیرته خلکو کار ښکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوك وارخطا شو فکر یې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددښمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل ښایې دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ما ته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوایي ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنګ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوك نورهم وارخطا کړ بې واره یې چیغې کړې:

ـ څه کوې څه کوې زه ....

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې یې غږ ورك شو.

اوس نو له هرچا څخه د ډزو لوری ورک شوی و. له هرې خوا چیغې ناري اوریدل کیدلې

مه يې پريږدئ

- چي يو هم روغ درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا پې را تاو شئ. پرله پسې ډزو يرغل کوونکي سخت وارخطا کړي ول

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو کسانو درك ورك و. يوازې عبدمحمد ورسره پاتې واو هغه هم داسې وارخطاو. چې دده د خبرو ځواب يې هم نه شوای ورکولای هاشم چې په کيڼ لاس سرسري ټپي شوی و. په کوپه ملا ځان شيلې ته ورساوو. نوريې ډزې نه کولې او دواړه په بيړه د شمال په خوا روان و. شيله که څه هم د قوماندان غفار تر مرکز لاندې وه خو له گوليو څخه مصئونه وه. کله کله به يو د نيمه گولۍ د شيلې د بل لوري په څنډه په ډبرو ولگيده او دوی دواړو به ژر سرونه ټيټ کړل. کله کله خو به ځای په ځای څملاستل چې ډزې به يوڅه کمې شوې بيا به يې په منډو پيل وکړ اوس نو د سهار رڼايي په خوريدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو کسانو يې خبره نه ده منلې ځکه هغه ډله چې د شمال په لوري يې ليږلې وه ټول په شيله کې و. يوهم له شيلې پورته نه و تللی دا ځای د قوماندان غفار له مرکز څخه لرې و. د پخوانيو ليږل شويو دوو ډلو کسان ټول روغ رمټ و. يوازې نظرالدين او انور برسيرن زخميان شوي ول

خو له قوماندان هاشم سره يوځای په تلليو کسانو کې اته کسه ورك ول او درې کسه سخت ټپيان ول. له ورك شويو څخه يو غرمه مهال د قوماندان هاشم مرکزته راورسيد

اتم څپرکی

د ملوك د مړګ آوازه لا دوه ورځې د مخه کلي ته را رسيدلې وه او د کلي يونيم سپينږيری خبر شوی و چې ملوك د غفار له ګروپ سره په جګړه کې وژل شوی دی او مړی يې هم هلته پاتې دی. خو چا يې د مورخبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلی سپين ږيرو قوماندان هاشم ته ويلي و. په هرډول چې کيږي د ملوك مړی بايد پيدا او کلی ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پرون مازديګر د مړي د پيدا کولو لپاره د غره هغې خواته تللی و. خو د هغه مړی يې نه و پيدا کړی.

يوپه وينو لړلی کلاشينکوف يې ملوك ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوك ماما آغا محمد او بل کليوال ظريف د ملوك مور خبره کړې وه. بيا چاله هغې سره د مخامخ کيدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سويو نارو او صوتونو د اوريدو توان يوه هم په ځان کې نه ليد هيڅوك هم بيا کلاته نه و ورغلی يوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به يې وکنځله يا به يې ورته نصيحت وکړ او بيرته به له اوښکو په ډکو سترګو راووت.

د ملوك د موراو نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوريدل کيده ځکه خو کليوالو د خيرات ديګونه د پخواني دود په خلاف د کلي د زاړه جومات ترځنګ باندې کړی و. او د خيرات ډوډۍ بې په لوخ جومات او جومات ته څيرمه چوتره کې ورکوله.

☆ ☆ ☆

هلته د ظریف آکا په مهمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خبروته غوږ نیولی و، چې د ملوك د مړینې او سربښندنو کیسې یې په ډیر خوند بیانولې.

ـ خدای پاك دې یې وبخښي په کوم جنګ کې به چې دی را سره و زه نا کامه نه یم راغلې.

یوه بل دده خبره تائید کړه:

ـ یاره که دکشي خیلو په جنګ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نیولي و.

چې ویې لیدل چا یې خبرو ته چندان غوږ ونه نیو نو پاتې خبره یې د خنګ سړي ته بشپړه کړه:

ـ په هغه ورځ د روسانو ډیره غټه قوه راغلې وه ، موږ له کوز کاریزه ورسره جنګیدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ویشتل او ځای په ځای مرداریدل ،خو د مازدیګر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ یې په منځ کې را ایسار کړو خدای دې یې شهادت قبول کړي او درمان شهید شو، بس هغه یو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د ګولیو داسې باران جوړشو، چې هیچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوك ورمنډه کړه د هغه راکټ یې په اوږه کړ د روسانو ټانګ چې مخه یې د نورمحمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وویشت. دا نور دده ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واړاووویې ویل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوك په وچ میدان پروت وکړ موږ ټولو ویل شهید شو، خو لږ وروسته یې هغه بل زرهپوش چې موږ یې تر اور لاندې نیولی وو، وویشت زرهپوش ځای په ځای وسوزیده. له هغه ځایه یې منډه کړه ځان یې یوې ویالې ته ورساوو هلته د مرمیو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ویل ملوك نورختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانګ اور واخیست ده د شا له خوا ویشتی و.

یوبل چې د کوټې په بر کونج کې غلی ناست و راغږ کړ:
ـ په هغه جنګ کې زه هم وم. له ملوك سره د زمري زړه و د زمري، هغه بله خبره دې لکه چې هیره شوه چې د شپې ولایت ته تللی و. لومړي کس بیا وویل:
ـ هو رښتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه....
یوبل کس چې زیړه خولۍ یې پرسروه، د دروازې له خوا راغږ کړ:
ـ ملوك د مرګ سړی نه و ، دغسې مجاهدین به ډیر کم پیدا شي.
سموت پښې راټولې کړې وې ویل:
ـ ورك یې که وایي مړ وای په سرو اوښو نه په سپیرو خرو ، مطلب ملوك ډیر بې ځایه....
قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:
ـ اوس موږ او تاسې باید ده هغه غیچ واخلو چې د غفاري، شل نفره ترې جار نه کم دا ږیره به په سپي ولاړه وي.
له قوماندان سره یوځای ټول له کوټې ووتل.

نهم څپرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی. مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) څو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړی پاڼه را واخیستله تر نظر یې تیره کړه، په زنګانه یې کیښوده. بله یې تر نیمایي ولوستله.

قوماندان هاشم تر اووم ټولګي پورې ښوونځی لوستی و بیا په یوه ښوونځي کې تحویلدار مقررشوی و. د تحویلداري اتمه میاشت یې وه چې له پاسه تفتیش پې راغی. په حساب کې باقي وخوت. تحویلدار څلور میاشتې په دهمزنګ کې و. له هغه وروسته بې درکه شو.

یوځل د داؤدخان په وخت کې چا د بنو په بازارکې لیدلی و وروسته چې جګړې پیل شوې. تحویلدار هاشم هم را پیدا شو اول له څو کسو مجاهدینو سره په غره کې اوسیده. دی یې مشر و په هغو اولو وختونو کې یې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله. چې بیایې بیرته راوستله.

دده په برخه کې ویل کیدل چې له پاکستانه تربل هر قوماندان زیاتې وسلې راوړې. اوپیسې هم ډیرې لري. له نورو ګروپونو څخه هم ډیر کسان دده ګروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زورور شو.

یو وار خو یې د خپل تنظیم اته کسه قوماندانان په یوه شپه ووژل. اوس نو په سیمه کې یوازې عبدالغفار و. چې له ده سره یې سیالي کوله.

د غفار مرکز د شمر په غره کې و. مجاهدینو به خپلې وسلې په همدې لاره راتیرولې هاشم به ویل غفار کمونیست دی. اول یې زما وسله لوټ کړې ده. چې داسې کسان ژوندي وي. جهاد نه کامیابیږي.

سموت به ویل:

ـ افسوس ددې دومره بې ګناه خلکو چې ددوی دواړو په جنګ کې وژل کیږي مطلب دا وسلې دي چې غفار یې ساتلی دی. کنې ته وچکی غفار وګوره او بیا مطلب هاشم وګوره. رحمان بابا ریښتیا ویلي: چې

تو پك ایجادشو میړنتوب بربادشو.

هاشم ټولې پاڼې ژر ولوستلې. کاغذونه یې سموت ته چې ددروازې په خوله کې غلی ولاړ و ورکړل.

ـ ها واخله دا چرموړلي کاغذونه دي.

بیا یې بندیانو ته مخ واړاوو ګل مرجان څوك دې؟

چا څه ونه ویل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته ګوته ونیوله.

ـ هغه دی. ډیرخطرناك سړی معلومیږي مطلب ماوین سیاسي دی.

او چې قوماندان کوم غبرګون ونه ښود پسې زیاته یې کړه:

سترګوته یې نه ګورې مطلب داسې سړې دي لکه د وینو کاسې پوه شوې که پوه نشوې.

قوماندان پوښتنه وکړه:

ـ په دې نورو کې کوم یو لوی کمونیست دی؟

ـ چې په قوه کې مو نیولي دي له هغو دوو ماسیوا چې قوماندانان او منصبداران دي نور ټول عسکردي. او دا یوه دور ته چې ناست دي د غفار مجاهدین دي.

قوماندان په غوصه وویل

ـ مجاهدین مه ورته وایه د مجاهدینو دې بلا پې وګرځي. اصلي دښمنان دوی دي.

هاشم څوشیبې غلی و.

ـ ګل مرجان او دا نور دوه کسه پریږدئ نور ټول بوزئ.

ـ چیرې صاحب؟

ـ هغه ځای ته چې د ټولو ورمخه ده.

ـ سموت په حیرانۍ وویل:

ـ مطلب د غفاري کسان هم؟

ـ هو نوڅه هغه مې د پلار زامن دي؟

سموت بیا وپوښتل:

ـ دغه درې کسه نه بوزو؟

قوماندان په بې اعتنایي سره وویل:

ـ منزل د ټولو یو دی خو سفر جدا جدا.

قوماندان هاشم له ځایه راولاړ شو د زندان د کوټې ترمخ په لارګۍ کې یې په هغه لوی پوستر ځان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله علیه و آله و سلم) جومات انځور پرې کښل شوی و. تر انځور لاندې د لقمان حکیم خبرې لیکل شوې وې:

ـ د سترګو توره خدای (ج) وپیژنه.

ـ کله چې چاته نصیحت کوې پخپله پرې عمل کوه.

ـ د هر سړي قدر وپیژنه.

ـ عاجزي خپله وظیفه وګرزوه.

ـ کم اصلو نه د وفاداري طمع مه کوه.

ـ د خلکو ګټه خپلې ګټې سره وتله.

ـ ښځو او ماشومانو ته راز مه وایه.

ـ د خلکو په مخ کې غابنونه مه خلال کوه.

ـ له دوست او دښمن سره په....

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل. وسله وال ته یې مخ ورواړاوو:

ـ دا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترګې وتړلې او د کوټې څخه یې وایستل.

ـ په کوټه کې یوازې یو وسله وال، ګل مرجان او دوه نور بندیان پاتې شول، قوماندان بیرته کوټې ته راننووت وسله وال ته یې مخ واړاوو.

ـ ددوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنګ ته ودریده، د قوماندان په اشاره پوه شو، له کوټې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان ګل مرجان ته مخ واړاوو:

ـ ښه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وې؟

ګل مرجان ورو وویل:

ـ هو صیب.

ـ ښه دا ووایه چې عسکروته دې څه ورښودل؟

ـ درس مو پرې زده کاوو.

ـ اپرین د څه شي درس د کمونیزم؟

ـ نه کمونیزم دې ورك شي.

قوماندان دا نورو ته مخورواړاوو:

ـ دا څه وایي؟

دواړو سرونه ښکته نیولي ول هیڅ یې ونه ویل. قوماندان بیا پوښتنه وکړه:

- دی چې څه وایي رښتیا وایي. زړه یې هم دغسې وایي او که له ما ډاریږي؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د ګل مرجان خواته راغی تر ګریوان یې ونیو

- تا ته وایم په دې خبره به ته هم زړې کلا ته ځې ما ته رښتیا ووایه.

ګل مرجان په عاجزۍ وویل:

- له مجبوریته په اردوکې وم کنې....

قوماندان یې خبره غوڅه کړه:

- ګوره

بیا یې دا نورو ته وویل:

- تاسې هم ځان پوه کړئ، په دې زاریو نه خلاصیږئ. او دا هم معلومه ده چې تاسې کمونستان یاست. خو ماته خپلې د زړه خبرې وکړئ.

ټولو ځمکې ته کتل هیڅ یې نه ویل هاشم بیا وویل:

- زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم یو بسلمان څرنګه کمونیس کیدای شي.

د خپل بوټ په څوکه یې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې ځمکه یې ګروله راپورته کړ ویې ویل:

- ته څه وایې. سړی څنګه کمونیس کیږي؟

بندي په ټیټ غږ وویل:

- زه به څه ووایم صیب. دادې هغه څوك ووایې چې کمونیست دی.

- ته کمونیس نه یې؟

- په شکر. الحمدلله صاف سوچه مسلمان یم.

قوماندان په قهر وویل

- ته سکه وایې چې په بسلمان بسلمان ویلو به راچې خلاص سې چې ته هم نه یې. زه هم نه یم. هغه هم نه دی نو څوك دی؟

- په افغانستان کې کمونیست ممونیست نشته که وي ډیر به کم وي.
- چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست.

قوماندان هاشم په څټ را وګرځیده ګل مرجان یې په څپېړه وواهه.

- ووایه.

ګل مرجان هیڅ ونه ویل.

هاشم ترستوني ونیوا و په قهر یې وویل:

- ووایه ووایه، په ځان نه په ما رحم وکئ. ما پوه کئ.

ګل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوك وواهه له خولې او پوزې یې وینو داره وکړه، ځای په ځای کیناست.

- مه کینه د سپي زو. څه پلار خو مې نه یې.

هاشم دا وویل او د هغه په وهلو یې پیل وکړ. بل کس یې چې په کونج کې غلی ولاړو، د کوټې په منځ کې را څملاوو. په ګیډه یې ودریده.

- بې غیرتانو. بې ایمانو رښتیا چې ایمان نه لرئ.

دریم کس یې هم په هغه برسیره څملاوو او په وهلو یې پیل وکړ.

قوماندان غوریده په خبرو یې څوك نه پوهیدل.

بندیانو یوازې زګیروی کاوو.

قوماندان به کله یو او کله بل وواهه.

- څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یئ او زه یو یم. نه ټوپك لرم نه کوتك. ولې د ګیدړانو غوندې پراته یئ بې ایمانو. تاسې په ....

بیا د ګل مرجان خوا ته چې د لاس په شا یې د پزې وینې پاکولې ورغی.

- ولې غلی ناست یې. له ما سره جنګ وکه. ما ټولو ته ویلي دي که ما مړ هم کئ څوك به دلته را نه شي.

بیا یې ګل مرجان تر ستوني ونیو

ـ ولې د ښځې غوندې راته ګورې. ما هم ووهه. زه تا وهم ته مې نه وهې.

د ګل مرجان ستونې يې پرېښود:

ـ اوه خدايه، تراوسه مې يو داسې غيرتي ونه ليد. چې زما لاس ونيسي.

قوماندان د نشه يانو غوندې ګډ و:

ـ ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم مړي مو په سپو خورم.

لسم څپرکی

ـ دا لومړی ځل و، چې ملوك سترګې پرانستلې، شاوخوا يې وکتل، څو تنه نا اشنا کسان چې سپينې چپنې يې اغوستې وې د کټ شاوخوا ولاړ ول.

ملوك په وارخطا يي سره پوښتنې کولې.

ـ دا کوم ځای دی؟ تاسې څوك ياست؟ دا په ما څه شوي دي؟

يو ډاکټر يې په سر لاس کېښود او هغه يې له ډېرو خبرو کولو څخه منع کړ. ډاکټر څو لنډې پوښتنې وکړې، په سپين کاغذ يې څه وليکل او له نورو سره ووت.

ملوك څو شيبې سترګې پټې کړې. بيرته يې سترګې وغړولې پوه شو چې څه وربانده راغلي دي، دواړه لاسونه يې له کمپلې راوايستل په ځيرځير يې ورته وکتل، روغ و. د لاسونو ګوتې يې وخوځولې، ټولې جوړې وې.

هڅه يې وکړه چې په ځای کې کېني، خو ويې نه شوای کړای. پښې يې غځولې وې. په احتياط سره يې راټولې کړې ترکمپلې لاندې يې لاس پرې وواهه. يوه پښه يې پلستر شوې وه. سوړ اسويلی يې ترخولې وکيښ. د خنګ ناروغ ورته وويل:

ـ شکر چې په هوش راغلې. ډاکټران ډېر خپه و. ويل يې چې وينه يې ډېره زايه کړې ده.

ملوک یوازې سر ورته وخوځاوه. کوښښ یې وکړ چې تیر حالت وریاد شي د هغې شپې سخته جګړه یې وریاده شوه. سترګې یې پټې کړې. لکه چې نه غواړي ویېویني ملوک ډیرې جګړې لیدلې وې. په لږ عمر یې ډیر خطرونه لیدلي وو. له روسانو سره یې مخامخ جګړې کړې وې. پخپله یې هم روسان وژلي و. ملوک داسې څوک نه و. چې د جګړو له سختیو دې ووېرېږي. خو ددغې جګړې په یادولو هم ویریده.

- پخوا هغه له دښمن سره جنګیده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلی و. او دده په کلي او په کور یې یرغل کاوه.

خو داځل یې د جګړې بل لوری خپلوان او تربرونه وو هغوی هم مجاهدین وو. خو ولې؟ ولې له هغوی سره وجنګیده؟ ولې یې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوک پخپل ذهن کې ددغو پوښتنو په ځواب پسې ګرځید.

پرله پسې یې له ځانه دا پوښتنې تکرارولې. بیا به یې سترګې پټې کړې لکه چې ددې پوښتنو په ځواب شرمیده.

ملوک ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت کړ چې دا یې هیر شول چې څنګه او چا زخمي کړ؟ او څنګه دلته را ورسید.

د وروستیو پوښتنو ځواب د تیرو پوښتنو په څیر سخت نه و. خو په خوله راوړل یې ورته شرم ښکاره شو

خپل تندی یې ټینګ په لاس کې ونیو

سترګې یې وموښلې. لکه چې ډاډه نه و. چې ویښ دی که ویده. له ځانه سره یې وویل پخپل حال کې نه یم دا په ما څه شوي؟

بیرته یې ځان ته قناعت ورکړ. له بې هوشي وروسته هر ناروغ داسې وي په خوله کې یې ناړې وچې وي

شوخوا یې وکتل ترڅنګ ناروغ یې سترګې پټې وې معلومه نه وه.

چې بې هوشه دی که ویده. هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غږ کړی و.
هم ویده و

د کوټې بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ د اسې پلستر شوي و. چې
دی نه پوهیده وینښ دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه. نارې یې وچې شوې وې لکه څوك
چې له خطرناك او اوږده منزله وروسته له بندې دروازې سره مخامخ شي.
او په راغلې لاره بیرته سرشي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروګرځیدې

چا دې حال ته راورسولم؟ سترګویې لیدلي و. خو ذهن یې دا نه منله
چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولی؟ د څه
لپاره؟ زه خاین یم که هغه؟

زما مرګ هغه ته څه ګټه رسوله؟ ولی؟ ولی؟ ولی؟

ملوك چې هرځومره کوښښ کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو
ځان د پوښتنو له پیټې وژغوري خو بیا به هم د نورو لسګونو پوښتنو سره
مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوك دی؟ زه څوك
یم؟ زما په مرګ کې د هغه څه ګټه وه؟

هو رښتیا ما خو لا په ځای پریږده. له غفار سره ولې جنګیده؟ ولې
یې ویل چې دغفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانۍ کلدارې
درکوم. د هغو وژلو ده ته څه ګټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره
وجنګیږه؟

ملوك دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سریې په کمپله کې پټ کړ.
غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري

يوولسم څپركى

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوى د راتلو انتظار ايست د خونې په بر كونج كې يې يوې بسترې ته ډډه وهلې وه، يوه پښه يې په بله پښه اړولې وه او د كوټې بازوانو ته ځيرو.

كوټه نسبتاً لويه وه، څلور پنځه خيرنې توشكې پكې هوارې وې، ديوالونو ته د بالښتونو په ځاى بړستنې ټولې شوې وې، دروازې ته په مخامخ ديوال په لويو ميخونو باندې راځړول شوي كلاشينكوف او يوه واسكټ نظر جلباوو، په لويديځ ديوال يو لوى كاغذ چې كلمه شريفه پرې ليكل شوې وه ځړيده. او په بل ديوال د كړكۍ خواته يو بې چوكاټه عكس نښلول شوى و. چې پورتني يوكونج يې را خطا شوى و. او د عكس مخ يې پټ كړې و، له ږيرې او كرتۍ څخه يې معلوميده چې د دوى د تنظيم د مشر عكس دى.

دروازې ته نږدې د اوبو نيم ستل په يوه پلنه ډبره ايښودل شوى و، ترخنگ يې په يوه خيرن لوښي كې د پيازو او كچالو پوټكي اچول شوي و.

دا ددغې لويې برجه ورې كلا د كونج كوټه وه. چې خاوند يې څو كاله دمخه پاكستان ته مهاجر شوى و. په كلا كې يوه دور ته نورې كوټې هم جوړې شوې وې. د هرې كوټې ترخنگ د اور خونه چې تنور پكې و.

جوړې شوې وې او ترمنځ یې یو یو حمام چې د کوټو تاوخانې ترې لاندې تیرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانګل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه یې په جنګ کې وژل شوي ول. یویې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تیرولو لپاره تللی و. او بل یې دوبۍ ته د مزدوري په نیت تللی و. د کلا دباندې له لویدیځ دیوال سره یوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې یو وخت میلمستون و. او د ورځې به څو ځله ډکیده تشیده. خو اوس څوك نه ورتلل. درنه کوټه یې بلله. ویل کیدل چې پیریان پکې اوسي. ددغه مرکز مجاهدینو دشپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپین کالی سړی لیدلی و. خو په دوی یې غرض نه کاوو. کله کله به دشپې له همدې خوا یونیم کانی راویشتل کیده چې زیاتره به لامده ول. او کله کله خو به یې دوی په ناپیژندل شویو فلزي سیکو ویشتل. ملاصاحب به ویل چې دا مسلمان پیریان دي. همدې دیوال ته د کلا د انګړ له خوا د پروړې او رشقې لپاره یوه لویه کاهدانه او ورپسې د حیواناتو ګنبدې «ستورګې» جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخیستل کیده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې یو پنځلس شپاړس کلن هلك هم ناست و. چې د قطعو په فال بوخت و. ترځنګ یې سینو ټایپ ایښی و.

هلك دومره په فال بوخت و. چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولړزاوو هغه ورته وویل:

ـ عیدګله دا سموت دوی ډیر ناوخته نه شول؟

ـ ام

ـ ته ورشه یو وار برج ته پورته شه څار یې وکړه.

ـ ته ودریږه چې دا فال خلاص شي.

ـ قوماندان یوه پښنه په بله واړوله.
ـ یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړ، د څه شي فال گورې؟
ـ ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟
ـ رښتیا وایې؟
له دې سره له ځایه راجگ شو دده خواته کیناست قطعو ته ځیرشو.
ـ ښه ښه نو څنگه شو؟
ـ د کرې توس ورك دی که دا راووت نو بیایې خلاص بوله.
ـ هاشم هم ورسره ملگرتیا وکړه.
ـ دا اته تاې هلته کیږده.
ـ هو والله ریښتیا دې وویل.
ـ هغه بل دلته کیږده.
هغه ورقه یې هلته کیښوده. څلورپنځه ورقې نورې هم ووتلې. خو نورې قطعې بندې وې. هاشم وارخطا غوندې شو، مخ ته پرتې قطعې یې بیا واړولې خو اصلي قطعې ترنورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا واړولې خو پرمختگ یې ونه کړ.
هاشم د بندشوي فال قطعې سره گډې وډې کړې. عید گل ته یې منت وکړ:
ـ ایسته کړه دا ناروا دي ورشه برج ته. وگوره چې دوی نه معلومیږي؟
عیدگل له دروازې ووت. هاشم پسې ورغږ کړ.
ـ ریښتیا دا نوروته ووایه چې تیار اوسي.
د عیدگل له وتلوسره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه رانوتل.
د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي. خو

ځان يې ټينګ کړ او د نسوارو په قطي يې ځان بوخت کړ. دا سې يې وښودله چې ددوی په راتګ نه دی خبرشوی.

صالح له دروازې پرې غږ کړ

- قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وې ويده شوی.

- په ويده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ.

هاشم درواغ ويل نه ويده شوی و اونه يې اودس کړی و.

درې واړو د بړستنو بالښتو ته ډډه ووهله اوپښې يې وغځولې. د هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته يې مخ وروا ړولو:

- د تندې له ګونځو خودې معلومېږي چې بياتش لاس راغلی يې.

- همداسې يې درواخله.

هاشم سترګې برګې کړې په حيراني يې وويل:

- ولې؟

- بس مطلب جمعه دين لا په هغه خره سپورو.

- څه يې ويل؟

- هغه پخوانی خبرې مطلب لور مې وړه ده. قوماندان صاحب يې د پلار په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور اور ته نه اچوم.

د هاشم رنګ تور واوښت!

- ددې سرې مرګ راغلی دی.

برات چې پښې يې غزولې وې خپلې پښې يې راټولې کړې وې ويل:

- والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وويل له خپلې خبرې نه واوښت.

بيايې دا بل ته مخ ورواړاوو.

- که څنګه صالح ته خو ولید؟

- هو يره زه چې ورته ګورم دا خر به په اسانه په دې پله تير نه شي

قوماندان هاشم سترګې برګې کړې:

- دې خره ته خدای سوټی (لرګی) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې ملا ووهې پخپله به تیر شي. که څنګه براته؟

- ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي.

- داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته ووایې شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما منې تیر شه له دې غوړې ښوروا، پوه شوې که پوه نشوې.

- دا داسې ښوروا نه ده چې سړی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

- والله موږ په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې منی ته ترې تیرشه.

قوماندان په غوصه شو:

- نن خو ټول یو ډول خبرې کوئ، خدای دې خیر پیښ کړي بل چا خوبه لونګۍ نه وي درته منلې.

سموت وویل:

- قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړې هم دریغ به یې نه کم پوه شوې که پوه نشوې خو دا سړی چې موږ پخوا هم ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته راشي.

برات په تائید وویل:

- سموت ریښتیا وایي پریږده قوماندان صاحب جنکۍ خو کمې نه دي خدای هم ښه ځوانی درکړې هم ښه هستي. ته امر وکه تر بیګا پورې به لس دغسې جنکیانې درته کینوم.

هاشم له اسویلي سره وویل:

ـ هی هی برات گله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست یو تاسې نه ده لیدلې ماچې لیدلې بس خدای پاك همدا یوه جوړه کړې ده. داسې سترگې خدای ورکړي چې له سري څخه دنیا او آخرت دواړه هیروي.

سموت وویل:

ـ قوماندان صاحب مطلب خلك به وایې چې دوه ښځې یې لرلې بله یې هم په زور وکړه.

ـ زه به څه کوم هغه دوه وچې وزې، چې نه یې شیدې شته نه یې غوښه د خوراك ده.

دواړو یو بل ته سره وکتل:

هیچا څه ونه ویل، ټول چوپ و. ښه شیبه یوه هم خبرې نه کولې.

قوماندان هاشم وویل:

ـ چې یوځل یې لاس شاته وتړئ او زړې کلا ته یې راولئ پخپله به لارې ته سم شي.

برات وویل:

ـ ته ښه وایې چې زور ورښکاره نه کړو نه یې مني.

سموت څټ وگراوو ویې ویل:

ـ زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې که پوه نشوې.

رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي:

مـا پـه زور کـلی آبـاد لـیـدلی ندی

هیڅ ظالم مې په زړه ښاد لیدلی نه دی

قوماندان قهرجنه خندا وکړه:

ـ نو څه وکړم کوډې پرې وکړم؟

سموت د پخوا غوندې ونه ویریده او په پوزخند سره یې وویل

ـ که کوډې کوې نو په لور يې وکه پوه شوې که پوه نشوې مطلب ته پې مين يې او هغه لا خبره نه ده.

قوماندان هاشم په ځواب کې يواځې وويل:

ـ سمو ته!

دې يوې کليمې ټول پخپل ځای کينول. يوه هم څه ونه ويل، نه چا بيا ورته نصيحت وکړ او نه يې پخپله خبره ټينګار وکړ.

څوشيبې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته يويو له کوټې ووتل.

قوماندان هاشم هم څوشيبې وروسته د کلا انګړ ته راووت، په انګړ کې يوې بلې خواته وګرځيده، له چا سره يې خبرې نه کولې.که به چا سترې مه شې هم ورسره وکړه يوازې به يې د سرپه اشاره ځواب ورکړ.

عيدګل يې ترشا روان و، قوماندان هاشم د يوې دروازې په لورې ولاړ عيدګل ته يې مخ راواړاوو:

ـ ولاړشه. هغه خنځير راوله.

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و، په پاخه سرك ځای ځای اوبه ډنډ ولاړې وې. ملوك د روغتون د دریم پوړ په کړکۍ کې ناست و. په سرك یې د موټرو او لاریانو د تګ راتګ ننداره کوله. په سرك تیرېدونکیو پسې به یې تر هغو کتل چې له سترګو به الونیا شول. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل. ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین ویښتان یې پیدا کړل. ویې نیول، کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

دکړکۍ د پلې په ائینه کې یې ګډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه. ښه ورته ځیرشو خو ویې نه پیژندل سترګې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوك په ځیر ځیر ورته وکتل خړپړ کلی. د اور لمبې او لوګی. د الوتکو تصویرونه. شنه فصلونه او وربانده سرې پرخې پرتې او په دې ټولو کې د خمارې تت تصویر په ویښو سترګو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوك خپل سر په لاسونو کې ونیو. د سر ویښتان یې ګډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونو ته وکتل. هلته وړاندې په پارك کې ښځې او نارینه ګرځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنګ ته له هوټل نه د سندرو غږ راته.

سپينې خيمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې کابله بیا نه درځمه

په پارك كې خلك خوشحاله معلومېدل، خندل یې ده ته داسې معلومېدل لكه چې ټول په ده پورې خاندي لكه چې په خلكو یې خوښي نه لورېږي ژر یې مخ بلې خواته واړاوو.

د هوټل د ټایپ د سندرو آواز اورېدل كېده ټایپ كومه بله سندره غږوله خو د ملوك غوږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله:

سپینې خیمې په پاكستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې كابله بیا نه درځمه

ملوك له اسویلي سره وویل:

بیانه درځمه، مور مې هم یوازې پرېښودم، د مور د مرګ خبر چې څو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سیكه كړی و، نظر محمد چې دبل كلي و، څو ورځې د مخه دلته راغلی و، یوازې دومره خبر و، چې د ملوك مور مړه شوې، نور یې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د كور له نور احواله. نظرمحمد داهم ویلی و، چې كلي ته دده د مرګ آوازه تللې ده.

ملوك په كوټه كې یوې بلې خواته وګرځېده، نن د مهاجرینو د روغتون دا كوټه له ناروغانو تشه وه، د كړكۍ خواته ودرېده، په هغو ځوانانو یې كینه راغله چې كتابونه یې په لاسونو كې ول. او ښوونځیو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پیل زنګ ووهل شو، ټول د خپلو ټولګیو په لورې ولاړل، ملوك ته د باتور ښوونځې وریاد شو چې ګروپ یې د شپې په بمونو والوزاوو. ملوك په هغه شپه خپل ی ځانه یې بد راغلل. دكړكۍ دخلاصې پلې په ائینه كې یې ځان ته بد بد وكتل بیرته یې مخ ترې واړاوو.

خو بیرته یې له روسانو سره جګړې وریادې شوې، هغه ورځ چې د روسانو لویه قوا یې پسې واخستله. خوشحاله شو. ځان به لوی اتل ورته ښكاره شو.

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو. لوړې، تندې. د هاشم او غفار جګړې....

کله کله له سرې د فکرونو لړۍ وشلیږي، د ښو فکرونو د پښو پلونه ترې ورك شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوك نن همداسې و. د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخورې شوې، زړه یې غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پوړ نه یې د ښار په خلکو ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د مینې باران واوراوو. خُماره بهٔ ورپاده شوه، له ځانه سره یې وویل:

ـ هغه به هم وایي چې زه په دې دنیا کې نه یم.

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پرون یې ورته ویلي و، چې نن غرمه به له روغتونه وزې، خو ډاکټران لا نه و راغلي.

ملوك پخپل چپرکټ اوږد وغځیده له ځانه سره یې وویل:

ـ که هغه نرۍ شین سترګې ډاکټره رانه شي، څرنګه به یې وینم. له ځایه را ولاړشو په کوټه کې وګرځیده.

ـ کاپیره ځواني خدای ورکړېده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماری کې هم چې څه کالي و، په ګلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پریووت.

ژولیا له یوې بلې ډاکترې سره را ننوته، ژولیا یې په ټنډه لاس کیښود، بلې ډاکترې یې فشار وکوت، دواړو په انګلیسي څه سره وویل: ډاکترې دوسیه واخیسته ووتله. ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوك ته یې ورکړل ویې ویل:

ـ تاسې اوس بیخي جوړیاست، هیله ده له موږ سره خپه شوی نه یې.

ملوك ورته وویل:

ـ زه به د تا نیکی ټول ژوند هیرې نه کړم.

د ژولیا سترګو ته ځیر شو.

ـ ډیره میربانه ښځه یې خو ارمان.

خبره یې وژوله نه پوهیده څه وو ایې.

ژولیا په حیرانی ورته وکتل:

ـ ارما دڅه؟

ـ ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.

ژولیا وخندل:

ـ کافیر تاسې چاته وایاست؟

ملوك بې واره وویل:

ـ موږ کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکر وي.

ـ زه په لوی خدای(ج) ایمان لرم ترې منکره نه یم.

ـ عجیبه ده!

ژولیا وویل:

ـ دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا وایي او بیا انسان ته خو خدای پاك عقل ورکړی. دا عجیبه نده. عجیبه داده چې موږ انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه کړو.

ملوك حیران حیران ورته کتل. وروستی خبرې یې خندا ور وستله، موسکی شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوك نه و. خو ده د ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو ته وایی:

ـ داګوره، له دنیا ناخبره ده. انسان داسې پاکه فیروزه ورته ښکاریږي، خبره نه ده چې دلته انسانان د ورونو وینو ته ترږي ناست دي.

د ملوك په زړه کې ډېرې خبرې وې نه پوهېده څه ووايي. ژوليا ته نږدې شو. نيغ يې د هغې سترګو ته وکتل

ـ زه به دې ټول ژوند هېره نه کړم.

ژوليا له کړکۍ د باندې پارك ته کتل. ملوك غلی و. هيله يې لرله له هغې هم د مينې خبره واوري. خو ژوليا څه ونه ويل. ملوك ته يې ښكته پورته وکتل لکه چې په کتلو کې وايي: «ته افغان يې افغان. ته په مينه څه پوهېږې. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژوليا يوځل بيا ورته وکتل شونډې يې وښورېدې د ملوك زړه په ټوپونو شو، ژوليا يوازې وويل:

ـ مننه.

ملوك د هغې ځرځو شنو سترګو ته ځير و. خو هغه څه يې پکې ونه ليدل چې تمه يې لرله. د هغې سترګو ورته وويل:

ـ ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه. تاسې د مينې لپاره نه د وينې لپاره پيدا شوي ياست. ورځه ورځه مينه له تا څه غواړي. مينه له تا څه غواړي.

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگیو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندې د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جگ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

- دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

- صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

- هوم، نو ولې؟

- تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

دلته د هرچا دا سندره زده وه:

لاس دې وتړه شاته پېسې دې راکړه ماته
دنیا شوه درنه پاته درځــه زړې کلا تـه
دعــــاوې کـــوه مـــاتـــه

قوماندان به پخوا چې د زړې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو رپوټ ته غوږ و، په ډېره مینه به یې د موسکا په بدرګه د هغو خبرې اورېدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

ـ ښه ښه څو کسان وو؟

ـ څنګه مو ووژل؟

ـ ګولۍ خو به مو ډېرې نه وي وربانډې زایه کړې؟

ـ د مرګ په وروستیو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس ګونو پوښتنې، چې د ځواب په اورېدو سره به یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خو نن یې چې د زړې کلا نوم واورېد، چندان ښه نه وربانډې ولګېده، ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

ـ ټول مو زړې کلاته یوړل؟

ـ هو صیب.

قوماندان په غوصه وویل:

ـ بد مو کړي دي.

بندي ته یې مخ ورواړاوو:

ـ نوم دې څه دی؟

ـ خاورې ګلان.

ـ ام خاروې ګلان، هم خاروې یې هم ګلان؟

بندي څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

دیارلسم څپرکی

پیره دار د کلاد کونج د ژوري کوټې دروازه خلاصه کړه. دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرګیو لپاره ځانګړې شوې وه او حاجي جانګل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې ځړولې. له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پیره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه.

کوټه تیاره وه، یوازې د برج له دوهم پوړ څخه د راپرې شوې درځې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې یې په سپین پړي تړل شوې وې د قوماندان په لیدو کوښښ وکړ چې له ځایه جګ شي خو ویې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړاو:

ـ دا نور بندیان مو څه کړي دي؟

ـ صایب هغه مو زړې کلا ته ولیږل.

ـ هوم. نو ولې؟

ـ تاسې ویل صایب.

زړه کلا په حقیقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به یې په زړه کې تیره کړه نو لاس به یې شاته وروتړل او د شپې به یې زړې کلا ته ولیږه.

اوله دې سره یې بندي د سر تر ویښتانو ونیو. په بل لاس یې په خیټه کې په سوك وواهه.

یوازې یوه چیغه واوریدل شوه.

قوماندان بیا وویل.

ـ لکه چې نه سړې کیږې ها؟

بیا یې د هغه دواړه لاسونه د شا په خوا قات کړل او کې یې کاږل، بندي چیغه وکړه:

ـ اوف مه کوه مړ دې کړم.

هاشم یې لاسونه نور هم پسې تاو کړل. بندي چیغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز وویل:

ـ خبرې وکه، د نر غوندې ووایه چې کمونیس یم. ټولو ته مالوم یې چې د کمونیستي سبق تا خلکوته ورکاوو، باچاته نه یې مالوم.

چې وې لیدل بندي څه نه وایي په نرمه لهجه یې ورته وویل:

ـ که ته وایې چې په پټه خوله به خلاص شم. نه خلاصیږې او چې ووایې دا مې قول دی چې ژوندی دې پریږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل څکه چې لاسونه یې دده په لاسونو کې و او وار په وار یې تاوول بندي یوازې چیغې وهلې. د هغه چیغو قوماندان لاپسې عصباني کړ غیږ یې ورکړه ځای په ځای یې را څملاوو. په خیټه یې کیناست او ترستوني یې ونیو په ژړغوني غوندې غږ یې ورته وویل:

ـ اوس وایې که نه ها؟

ـ د بندي له خولې ووتل:

ـ هو هو زه حزبي وم. مړ مې که. ولې راته ګورې

له دې سره یې هاشم ستونی پریښود د دروازې خواته کیناست په سترې ساه یې ورته وویل:

ـ ماته مالوم وې خو بس ما ویل یو وارې ستا له خولې هم واورم. گلان هیڅ ونه ویل.

هاشم له ځایه را ولاړ شو دروازه یې خلاصه کړه چې ویې لیده پیره دار ولاړ دی منت یې پرې وکړ:

ـ ولې دلته ولاړ یې، ځه دباندې د هغې بلې کوټې مخې ته ودرېږه.

دروازه یې بیرته وتړله د گلان ترڅنگ کیناست:

ـ ډوډۍ دې خوړلې ده؟

ـ هو.

ـ چای مای څه شی خورې؟

ـ یه.

ـ گوره ډارېږه مه، ماخو پیژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته مرغۍ هم پر نه شي وهلای، څوك به گل هم درپورې نه کي.

بندي سترگې راپورته کړې په ناباورې یې ورته وکتل.

قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زیاته کړه:

ـ په ما باور وکه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې ویل څه نه درته وایم بس سرې سترگې گرځه.

لاس یې وراوږد کړ د هغه بې ساه لاس یې په لاس کې ونیو وې ویل:

ـ پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونیست شوی وې؟

ـ زه کمونیست نه یم پاك مسلمان یم.

ـ بسلمان به یې یا به نه یې خو ماته کمونیستي راوښیه.

بندي په تعجب ورته وویل:

ـ څنگه یې دروښیم زه زه ....

قوماندان یې خبره په خوله کې ورو چه کړه:

ـ په څنگه منگه دې نه پوهیږم ماته صاف بیان وکه، سم سیي

(صحيح) راته ووايه چې سړی څرنګ کمونيس شي.
بيايې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماري يې، پسې زياته يې کړه:
ـ هو ماته وښيه چې سړی څرنګه کمونيس کيدای شي، څرنګه د ګناوو په کولو کې بې باکه واوسي.
بندي په ټيټ غږ وويل:
ـ زه والله که پې پوهيږم څه به درته ووايم.
ـ والله که پوهيږم، والله که پوهيږم د سپي زو، زه درته وايم ماته لاره راوښيه او ته ځان خلاصوي.
بيا ورنږدې شو سترګې يې تنګې کړې لاس يې د هغه په اوږه کيښود.
ـ ماته لاره راوښيه، چې سړی څرنګ کمونيس شي، څرنګ بې خوده شي او په دې باور پيدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته پوښتنه نشته هلته هم نشته.
چې بندي څه ونه ويل، دی شاته ولاړ ديوال ته داسې ودريده لکه يوم، مټې او سر يې په ديوال پورې ننښتې او پښې يې له ديواله لرې ايښې وې په ارامه لهجه يې وويل:
ـ ووايه مه ډاريږه، ستا غږ له ما پرته هيڅوك هم نه اوري، په ما باور وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووايه چې زړه مې پې قرار شي.
له ديواله بيرته دکوټې د غولي منځ ته راغی، د بندي په اوږو يې لاس کيښود ويې ويل :
ـ ترتا مې قربان کړې، هيڅ چرت مه خرابوه، څوك به چې هم درته ونه ګوري، هغسې چې زه درسره کمك کوم ته هم کمك را سره وکه ما له دې عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وویل:

هو دا څو شپې مې یوناپېژندل شوی عذاب ځوروي. خلك ما یو بختور سړی بولي. چې قدرت لرم. پیسې لرم. ښځې لرم. او هرڅه لرم خو دوی خبر نه دي چې په ما څه تیریږي.

په ژړغوني غږ یې پسې زیاته کړه:

ـ دوی څه خبردي چې په ما کې وینه وچه ده. ورځ خو لا ښه ده. اوف زما شپه دې خدای نامې بنیادم ته نه وروینې. دا هم زما گناه ده یو وخت مې ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای. هغه وخت مې د شپې کارجوړ و. دا قدرت او هستې چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي ځکه مې شپه خوښیده.

خواوس. اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړشوی وای.

بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ کیناست لکه چې خبره یې هیره کړې وي، تندی یې په لاس ټینګ ونیو څو شیبې چوپ و. لکه چې یوڅه ورپه یادشوي وي.

سریې را پورته کړ:

ـ هو ورځ . ورځ ښه وي. دا ژوندي خلك وینم او ددنیا له شرمه زه هم ګرځم. امرونه کوم. پیسې ګټم. او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.

خوشپه. اوف شپه.

ښی لاس یې موټی کړاو تندي ته یې تکیه کړ:

ـ د شپې بل ورږ خوبونه وینم. داسې ځورونکي خوبونه چې خدای دې ترې وساته.

ددروازې خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه. چې وې لیدل څوك نشته بیرته یې وتړله. ګلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وویل:

خوبونه نه دي خپسې دي. تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

ایښــی وي، چیغـې مــې څـوك نـه اوري رنـګ رنـګ بـلاوې وینم. ډاریـږم.
زړه مې چوي.

بندي چوپ و. هیڅ یې نه ویل. قوماندان هاشم ته ځیر و.

د هاشم ده تـه پـام نـه و، پـه کوټـه کـې یـوې بلـې خواتـه ګرځیده. بیرتـه راغی د بندي مخې ته په پلتری (چارزانو) کیناست:

ـ پخوا به خلکو ویـل ښیښـکې دیندار او ښه خلـك ځوروي، نـو تـه وایه چې دیندار خلك ځوروي نو بیا له ما څه غواړي ما ولې نه پریږدي؟

بندي سر وښوراوو، چې نه یې د نفې مانا لرله نه د تائید.

قوماندان لګیاوو:

کاشکې یوازې ښیښکې وای رنګ رنګ بلاوې په رنګ رنګ جامو کې راځي

مـلا صـاحب وایـي چـې دا د دغـو مړو ارواوې دي چې مـا وژلـي دي، چې ورته وایم څه وکم، وایـي خیراتونـه وکـړه، خیراتونـه مـې وکـړل غـوایي مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې.

بلاوې کمې نشـوې اوس خـو لا د غویـو او وزو پـه جامو کـې هم راتـه راځي.

قوماندان له جیب څخه د نسوارو ډبی راویوست په کیڼ ورغـوي کـې یې واچاوو د ښي لاس په یوه ګوته یې له شاو خوا سره راټول کړل:

ـ ملا هم ریښتیا وایي. هغه خلك چې ما وژلـي دي. د شـپې ډلـه ډلـه راځي، چیغې وهي نه پوهیږم څه وایي. څه غواړي؟

نسوار یې خولې ته واچول په ډکه خوله یې وویل:

ـ مړه خوځه کوي. هغه ژوندي چې د ورځـې مـې لـه سـیوري ډاریـږي د شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار یې یوې خواته تف کړل وې خندل:

- بیگا د ولي محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستوني یې ونیولم چې هرڅومره زور مې کاوو ځان مې نشوای ترې خلاصولی.

نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي.

په دې دنیا خو د هیڅ شي په خوند پوه نه شوم. نه ډوډۍ نه میوه هیڅ شی خوند نه راکوي بس هسې خیټه ډکوم.

دا بله ښځه مې هم اوس ترپام بده ده، بس لکه بلا چې وینم.

قوماندان همداسې لګیا و، دې ته یې پام نه و چې مخاطب یې خبرې اوري که نه. بس داسې ګڼه و لکه چې د عمرونو عمرونو ورك شوی دوست یې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوټې پرانیزي.

په شونډو یې نرۍ موسکا ښکاره شوه ګلان ته نژدې شو وې ویل:

- هو رېښتیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله، داسې لکه چې په خوله کې یې شیرینی یا بل خوږ څه وي، ژبه یې په دواړو شونډو راتیره کړه وې ویل:

- یو وار مې لیدلې ده، زړه مې پسې تللی دی څرنګه یې چې نوم خماره ده. هغسې خمارې سترګې لري. جمعه الدین مې مخې ته نښې دریدلای. حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي ....

خپله خبره یې همدلته پرېښوده . ګلان ته یې نیغ وکتل:

- ولې څه نه وایې؟

څه ووایم صیب.

قوماندان یې سترګو ته ځیر شو

- دا ووایه چې ته هم لکه زه داسې ډاروونکي خوبونه وینې؟

- یه

قوماندان هاشم په ناباوري سره وویل:
ـ رښتیا وایې؟
ـ دغسې خوبونه مې تر اوسه ندي لیدلي.
ـ اپرین، ولې دې نه دي لیدلي؟
ـ نه پوهیږم.
ـ قوماندان خپل څټ وګراوو، په خوشحالۍ یې وویل
ـ زه پوهیږم ، زه پوهیږم ته ځکه دا خوبونه نه وینې او ځکه نه ځوریږې چې ته بې باوره یې. که باور هم لرې هغه د بلې دنیا په نشتوالي باور دی.
بیایې وپوښتل:
ـ دغسې نه ده؟
ـ یه.
ـ تا څومره خلك وژلي دي؟
ـ ما؟
ـ هو ووایه څو کسه دې تر اوسه وژلي دي. شمیر یې درته معلوم دی که زما غوندې یې؟
بندي په زاریو وویل:
ـ والله که مې څوك وژلي وي.
ـ زه له تا تحقیق نه کوم تحقیق داسې نه وي. هرڅومره دې چې وژلي دي هغه ستا کار دی ماته دومره ووایه چې د چا ارواح دې ځوروي که یه؟
بندي سرټیټ اچولی و لنډ ځواب یې ورکړ:
ـ یه.
ـ بس ما ته همدا راوښیه چې څنګه سړی ځان له عذابه خلاص کړي.
بیایې په زاریو ورته وویل:

ملایانوته ورغلم. زیارتونو ته ولاړم. خیراتونه مې وکړل په شپو شپو ویښ پاتې شوم. بیا هم هغه عذاب هغه توري بلاوې. اوس یوازې ته پاتې یې.

بندي پوښتنه وکړه:

ـ نو زه غریب به څه وکم؟

ـ ته راسره کمك وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښیه چې ستا غوندې نور زه هم بد بد خوبونه ونه وینم.

بندي وویل:

ـ زه به څه ووایم؟

قوماندان بد بدورته وکتل. لکه چې په کتلوکې وایي:

ـ له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې یې له خولې را ونه وتلې. بندي یې تر ګریوان ونیوله ځایه یې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس یې د هغه ستونی ټینګ ونیو:

ـ ووایه ژر راته ووایه. ولې سم دم نه راته وایې؟ دا هم ټول له بې غیرتي نه وایې په زړه کې ډیرې خبرې لرې.

بندي هیڅ ونه ویل. آن د هغه له لاسونو څخه یې د خپل ستوني د خلاصولو هڅه هم ونه کړه هماغسې غلی ولاړ و. هغه د چا خبره چرت یې هم نه خراباوو. خو قوماندان یې په دواړو لاسونو په ستوني زور راووست:

ـ وایی که نه ها؟

له دې سره یې د ګلان سر په سختی سره په ځمکه وویشت په خیټه یې پښه کیښوده. غړ یې نور هم قهرجن شو داسې چې ګلان ته یې پوهیدل هم ګران و. بله پښه یې د هغه په ستوني کیښوده د ګلان سترګې زډې زډې راوختې

هغه سپین پړی یې چې څو شیبې د مخه د بندي لاسونه او پښې ورباندې تړل شوې وې راواخیست. قات یې کړ. د بندي په وهلو یې پیل وکړ. کله به یې په ملا کله په پښو واهه. بندي یوازې زګیروی کاوو.

چې ښه ستړی شو پړی یې لرې وغورځاوو د دروازې خواته ولاړ بیرته راوګرځید ګلان یې ترستوني ونیو راجګ یې کړ.

ـ نه وایې ها؟

له دې سره یې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. تر ګریوان یې ونیو د کوټې له دیوال سره یې وواهه.

ـ غیر یې ورکړه په ځمکه یې راوویشت.

بې له ځنډه یې بیرته راجګ کړ په ټول قوت یې سوك ورخطا کړ په پوزه یې وواهه. د بندي له پوزې وینو داره وکړه.

خوارلسم څپرکی

د وانه ښارګوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوك يوه هوټل ته چې د لرګيو په تختو او سطرنجيو پوښل شوی و، ورغی. چای يې راوغوښت. د څنګ سړي له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټرکې وطن ته ځي. ترې ويې پوښتل:

ـ د لارې ملګری دې پکار نه دی؟

ـ ولې نه خو ....

ـ خو مو مه پکې پيدا کوه. که په موټر کې ځای لرې زه به هم درسره ولاړشم. چې ډېره مې سودا ده.

ـ ځای شته. خو خبره داسې ده. چې له ما سره په موټرکې مړی دی شپه په لاره کوم. د حکومت طياري ګرځي چې موټر ووينې بمباري پې کوي که ته راسره ځې دا خو به لانبه شي.

د چای له څښلو وروسته يې. تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې کېښود او روان شو. ملوك لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سيد محمد له خبرو پو[illegible] لې له مړي سره د خپلوي اړيکې نه لري يوازې د هغه د ګروپ راکټ[illegible]. چې څو ورځې د مخه په جګړه کې ټپي او بيا د پاکستان په يوه ر[illegible]ن کې وفات شوی دی

ملوك له جيب نه د سګريټو قوطي راويوست سيد محمد ته يې ونيو. سيد محمد ورته وخندل سګريټ دی که سګرټې؟

يه سګريټ دی زه د سګريټو عادت نه لرم. يو ازې په سفرکې مې ساټ پرې تير وي. سيد محمد له جيبه د چرسو ټوټه ورکړه ملوك د چرسو تلی ميده کړ سګريټ يې تري ډك کړ. اوس نو تياره مابنام و او ددوی ډاټسن (پايکپ) موټر د لويو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سيد محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هيره کړې وه. د موټر ټايپ سندره غږوله. دوی دواړو نور دا هير کړی و. چې شاته د مړي تابوت پروت دی او هغه هم يو وخت ددوی د مورچل ملګری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سيټ په سر اخيستی و. قوماندان سيد محمد خو به نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ويل که د موټر ښيښه خلاصه کړي لوګی وزي او بيا به په د غو لړ چرسو ښه نشه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوك ته يې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جګړه کې په خپلو کارنامو غږيده بيايې ورو ورو خبرې شخصي کيسو ته ورسيدې هريوه خپلې خاطرې بيان کړې سيد محمد د خپلې زوړرتيا بيلابيل داستانونه بيان کړل بيايې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زړورتياوو په باب ډارونکې کيسې وکړې

څه څه مو ونه ليدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په يوه پخوانۍ زړه کلا کې و. په هغه وخت کې زه د اوس غونډې قوماندان نه وم د شپې مې پيره کوله نيمه شپه وه توره تياره وه يو تور وزګوری راغی خدای شته ډير ترې وډار شوم يوځل خومې زړه و چې ډزې پرې وکړم.

ښه نو بيا؟

بس خو ورمنډې مې کړې وزګوري مې په غيږ کې را واخيست او شاته مې واچاو. د مرکز په لوري رارو ان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به يې حلال کړو

ـ افرین بیا مو حلال کړ؟

ـ ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که ګورم د وزګوري پښې په ځمکه ښکیرې ګبڼي. و اخیستم چې شاته مې وکتل وزګوري نه وو. یوه لویه توره بلا وه.

ـ وای!

ـ بس نو په هغه سات مې خوشی کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که ګورم چې یوه توره بلا د یو جګ سپیدار غوندې زما په لوري راروانه ده.

ـ توبه مې دې وي خدایه.

ـ کلاشینکوف ته مې مرمۍ تیره کړه او په ضربه مې ودراو. بلا زما په خوا راروانه وه له تا یې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاریار کړل ژبون مې وهل شوی و. نور مې په پښو کې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم. خو بلا سوکه سوکه زما په لوري راروانه وه. کله به وړه شوه کله غټه. توره شپه وه نور اندېوالان ټول ویده وه. له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصیدای خو نشې نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ....

ـ افرین د نر زو.

ـ بس چې کلاشینکوف می پې ضربه کړ د بلا له خولې داسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اوږده شوه یوې بلې خواته تاو راتاو شوه...

ـ په دې وخت کې (ملوك) د موټر د شا له ښیښې نه وکتل چیغه یې له خولې ووتله.

سید محمد په وارخطایی پوښتنه وکړه:

ـ څه خبره ده لکه چې وډار شوې؟

ملوك چې د شا ښیښې ته یې کتل وویل:

ـ م ... م. م. م مړې ....

سیدمحمد چې د موټر باډۍ ته وکتل له خولې یې چیغه ووتله:

ـ خیر خدایه دا خو مړی را پورته شوی دی اوس به څه کوو؟

ـ هله موټر تیزکه.

ـ د موټر ښیښنه پورته که چې له دې خوا را نه شي.

موټر یې نور هم تیز کړ نور یې د سرك لوړو او ژورو ته پام نه کاو (ملوك) د موټر دروازه ټینګه نیولې وه. موټر دومره تیزو چې ځان یې نشوای تکیه کولای. یوځل خو موټر له سرکه بلې خواته شو او نږدې و چې چپه شوی وای خو بیرته یې سرك ته سم کړ.

(ملوك) شاته وکتل مړی نور هم ددوی خواته رانږدې شوی و. د لاس په اشاره یې سیدمحمد وپوهاوو. موټر نور هم تیز شو. د موټر د مینځ د څراغونو اشارې یې مړې کړې.

(ملوك) د سترګو له کونجونو بیا شاته وکتل مړی ولاړو. او په دواړو لاسویې د موټر د سیټ بام نیولې و. په دواړو خولې را ماتې وې. یوځل خو د (ملوك) سر د موټر له چت سره ولګیده.

شاوخوا تپه تیاره وه اوس دوی د غره له تنګي راوتلي ول. څه شیبه وروسته (ملوك) وویل.

ـ ترخوبه په دشتوکې منډې وهو تراوسه لا مانبام دی ګهیځ هم ډیر لرې دی.

ـ نو څه کوو؟

ـ نه پوهیږم.

ـ نه پوهیږې نور مې په لاسوکې دمه نشته. موټر دې زده دې؟

ـ نه.

له دې سره یې موټر نورهم چټك کړ خو د ملوك زړه طاقت ونه کړ بیایې ورته وویل

ـ اخیر چیرې ځې؟ چې موږ ځو مړی هم را سره ځي. چیرته به تړې خلاص شو.

سید محمد ورته وویل:

ـ اخیربه انشاء الله موټر یوځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره یې موټرته بیا ایکسلیټر ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي. ملوك چیغې وهلې:

ـ مه مه مه ته څه کوې؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر گړنگ ته واچوې.

ـ څه وکم اخیرڅه لاره لرو؟ بیا یې سوړ اسویلی وایست: هی هی څه بې ځایه مړشوم.

څو شیبې غلې و بیا یې په ډك ستوني وویل

ـ بې عقل یم خر یم. په شپه کې څوك مړی بل ځای ته وړي؟

د موټر د سیټ بام په هیبت ناك آواز ودربیده. ملوك په لړزیدلي آواز وویل:

ـ مړی بام ټکوي. بل کار به وکړو.

ـ څه کار؟

ـ وبه تښتو.

ـ سید محمد ترخنگ ورته وکتل:

ـ د خدای ساده ځان په دغو خبرو خوشحاله وه. له مړي تښتیدی شې؟ چیرې به ځې؟

د موټر دروازې به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه غورځار کړو او په یوه خوابه منډه کړو.

هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه. خو دلته نږدې کلي نشته. تردې کنډو چې واوړو دغه چل به وکړو.

د موټر د سیټ بام هماغسې په درزا و.

چې له کنډو تیر شول دواړو په یوه وار له موټره ټوپ کړل. شاته یې ونه کتل د شمال په لوري یې منډه کړه. سید محمد شاته وکتل له خولې یې چیغه ووتله هغه لیدل چې مړی کفن په سر په دوی پسې منډې وهي. د سید محمد له پښې یوه څپلۍ لویدلې وه بله ده پخپله وغورځوله. دوی نور شاته نه کتل. کله به ولویدل بیرته به راپورته شول. په کلي کې د سپو غپا ددوی لپاره لوی زیری و. چې کلي ته نږدې شول په زوره زوره یې چیغې کړې.

ـ مسلمانانو د خدای پار دی.

خود کلي له خوا کوم ځواب نه اوریدل کیده. دوی هماغسې په منډو ول او چیغې یې وهلې. د کلي منځ ته رسیدلي ول. له شا او خوا کورونو سپو ورته غپل.

کلیوال راووتل یوې بلې خواته چیغې شوې. د یوې کلا له برج نه څو چاډزې هم وکړې سید محمد د خلکو منځ ته ورمنډه کړه.

ـ مه مه مړ م مړی ....

د کلي خلک پرې راټول شول. خو دده له خولې نامفهومه خبرې راوتلې. چې څوک نه وربانده پوهیدل. په دې وخت کې ملوک هم را ورسیده. خلك په هغه ورټول شول په وارخطایي یې ورڅخه پوښتنې پیل کړې.

ـ څه خبره ده؟

ـ له کومه راغلئ؟

کلیوالو پرله پسې پوښتنې کولې.

ـ تاسې څوک یاست؟ چېرې ځئ؟

خو په ځواب کې یې یوازې ام. م. م. ړ. ړ. اوریدل چې هیڅوك نه

ورباندې پوهیدل. د ملوك هم ژبون وهل شوی و. ترخوله یې غړ نه خوت یوازې یې شاته اشاره کوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې. څو اوس یې کفن نه و اغوستې یوه کلیوال ځوان پرې ډزونه وکړل. مړی په ځمکه ولوید. خلك ورغلل له نورو کورونو هم ژراغونه راووتل. نږدې ټول کلیوال راوتلي و. ټول د مړي په خوا ورغلل. هغه د کلي مخ ته په وچه ویاله کې پروت و. معلومه شوه چې په کینه پښه لګیدلی دی.

څو کسو راواخیست او جومات ته یې یووړ. سید محمد او ملوك جومات ته نه تلل. سید محمد د شا په خوا زورونه وهل:

ـ نه نه هغه هغه م. م مړی دی.

یوه کلیوال په غوصه ورته وویل:

ـ وشه مړ نه دی. هسې مازې په پښه لګیدلی دی.

ـ نه. نه. نه مه مه مړی .... دی ز ززه نه ....

څو خلکو په زور د جومات په خوا تیله کړل. دواړه .... د جومات د دروازې ترڅنګ پریوتل

یوه د زخمي پښه تړله. زخمي زګیروی کاوو. دوی دواړو په ډار ډار ورته کتل. ملوك او سید محمد یو بل ته کتل او په کتلو کتلو کې یې له یو بل نه د پیښې وضاحت غوښت. نه پوهیدل چې څه پیښ شوي دي. سید محمد زړ نازړه. د زخمي خواته وروځکیده. له لرې یې پرې ژغ کړ:

ـ روزي خان یې؟

چا ځواب ورنه کړ. سید محمد بیا وویل:

ـ زوی مړیه ته خو مړوې.

زخمي په غوصه وویل:

ـ پلار به دې مړ وي. مړی په موټر کې پروت دی

سپین ږیري زخمي ته مخ ور واړاوو:
ـ نا، ته له دوی سره نه وې؟
ـ ولې نه وم ددوی په موټر کې وم
ملوك ورته وویل:
ـ دا ته څه ګډې وډې وایې کله له موږ سره وې.
ـ ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ. خو تاسې موټر ونه دراوو، د هغه پټم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.
سید محمد وویل:
ـ په موټر کې مړی و.
ـ هو زه هم د مړي خواته کیناستم.
ـ ښه نو بیا؟
ـ بیا چې تاسې موټر تیز که. زه هم وډار شوم چه ونه لویږم. چې هرڅو مره مې تاسې ته چیغې وهلې او موټر مې ودرباوو تاسې په لا موټر تیز که.
ـ چې موږ موټر ودراو او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې راپسې وهلې؟
ـ نو تاسې ولې منډې وهلې؟
ـ موږ له تا منډې وهلې. موږ ویل مړی را ژوندی شوی دی.
زخمي وخندل:
ـ ما ویل تاسې کوم څه لیدلي دي ما هم له همدې ویرې منډې وهلې.
ټولو وخندل.
سید محمد څټ وګراوو. په جومات کې په پرتو سل[۱] وښویې ځان بوخت کړ. له ځان سره ږبونګیده.

---

۱. سل وابښه د شولو وابښه دي چې ځینې په جومات کې د فرش کار ترې اخلي.

ملوك لږ په غوصه ورته وویل:

ـ نو تاڅه بلا غوښتله چې له موږ سره په موټر کې سپریدې؟

ـ زه د خپلې خور کره تللی وم. بس ما ویل چې خپل کلي ته ځان ورسوم.

سپین ږیري په ډاډینه ورته وویل:

ـ خیر دی بلا وه برکت یې نه و.

د ډوډۍ له لوښو سره یوځای د چای پتنوسونه هم راوړل شول او دوی غلي د ډوډۍ په خوړلو لګیا شول.

د ملوك د ماما کلی د غره په لمنه کې و. دی په اټکل تر دې ځایه را رسیدلی و په یوه نیم کوړکې د سپې غپا اوریدل کیده. خوشیبې د کاریز په غاړه کیناست. بیا یې د باغچې له دیوال سره روان شو. د سهار رڼا په خوریدو وه. د آغا محمد د کلا مخې ته د لوخ کاریز په غاړه ودریده نه پوهیده څه وکړي. که دروازه وټکوي او ناڅاپي ورسره مخامخ شي څه به ببيني شي خوشیبې وروسته د لویې دروازې د شا ځنځیر د خلاصیدو غږ واوریدل شو. یو د ټیټیبې ونې سرې رااووت. په لاره داسې روان و. لکه چې بوټونه یې په پښو کې آزاد وي او کوښښ کوي له پښو یې ونه ایستل شي. ملوك وپیژاند. له ځانه سره یې سوکه وویل آغا محمد ماما. آغا محمد دده په لوري راروان و ملوك د کاریز د پاټ بلې خواته کیناست آغا محمد ګودر ته کوز شو. اودس یې وکړ. په څادر یې خپل مخ او لاسونه وچ کړل. له جیب نه یې ساعت راویوست په لاس یې وتاړه.

ملوك هم ورو ورو دده په لوري ور روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ یې کړ.

ـ ما ما!

آغا محمد يوې بلې خواته وكتل. ملوك يې ولېد خو ويې نه پېژاند.

ملوك چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ يې وويل:

ـ ما ما ما ته يې؟

ـ ته څوك يې ها گوا مانا څوك يې؟

ملوك له هماغه ځايه پرې غږ كړ:

ـ زه ملوك يم ما ما!

آغا محمد په وارخطايي او شكمن انداز ورته وويل:

ـ ملوك؟ كوم. كوم گوا مانا څه وايي كوم ملوك؟

ـ زه يم ما ما ولې مې نه پېژنې؟

او له دې سره يې په آغا محمد غېږ را تاو كړه.

آغا محمد زړه نا زړه غېږ وركړه په روغبړ كې يې په وارخطايي ورته وويل:

ـ والكه ته څوك يې. دا څه سره وايې؟

ځان يې لږ ترې لرې كړ او څېرې ته يې ځير شو.

ملوك ته ژړا او سلگيو د خبرو مجال ورنكړ يوازې يې وويل:

ـ ما ما. ما ....

آغا محمد رډ رډ ورته كتل.

ملوك خوريې يې؟ خدايه دا څه وينم.

ـ ما ما!

آغا محمد بيا ښكته پورته ورته وكتل.

ـ توبه مې دې وي خدايه ته خومړ وې. لا اله الاالله محمد رسول الله.

دا څه وينم.

او له دې سره يې ملوك بيا ټينگ په غېږ كې ونيو.

ښه ساعت دواړو په غېږو کې سره نیولي ول. خبرې یې نه کولې یوازې یې د سلګیو آواز اورېدل کېده.

آغا محمد ورو ورته وویل:

ـ یا خدایه پاکه دا څه وینم.

بیا یې په ځیر ځیر ورته وکتل:

ـ راځه راځه چې کورته ولاړ شو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

میرمن یې په دالان کې د چای په تیارولو بوخته وه چې له آغا محمد سره یې بل سړی ولید د تناره په غاړه کیناسته مخ یې پټ کړ.

په نیمکش پلو یې ددوی خواته راوکتل. حیرانه وه چې خاوند یې ولې ونه ټوخیده هسې نه چې کوم خپلوان یې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړ:

ـ ښځې زیرې مې درباندې...

خوناڅاپه یې خپله خبره پرې کړه، پخپل ذهن کې په مناسبه خبره پسې ګرځیده هسې نه چې د ملوك ژوندیتوب او راتلو یو له یوه غږ ورباندې بل ډول تاثیر وکړي.

خپله خبره یې داسې پسې تکمیله کړه.

ـ راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالي دې خبره کړم میرمن هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودریده. آغامحمد په بیړه بیرته راووت.

او په آرامه لهجه یې وویل:

ـ ښځې چه نه اورې هغه به واورې.

ـ څه خبره ده؟

ـ ملوك خوريې ژوندی دی.
ـ دا څه وايې؟
ـ راځه وې ګوره.
میرمن یې هیڅ ونه ویل ځای په ځای کیناستله.
آغامحمد منت پرې وکړ:
ـ جګه شه ولې دې ویاښې ووتې؟
ـ وی، سرېه
ـ څه بلا ووهلې جګه شه ګوا.مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه.
ښځې په ناباوري وویل:
ـ ریښتیا وایې دا ملوك دی؟
ـ نو څه غلطوم خودې نه.
ښځې په ساده ګي وویل:
ـ ابله ورځ یې قبر ته ورغلې وم قبر یې روغ جوړ و.
آغا محمد په غوصه ورته وویل:
ـ ډیرې خبرې مه کوه ګوامانا ورشه پوښتنه ورسره وکه ګوا مانا مړ راژوندی شوی دی.
چې په کوټه راننوت په موسکا یې ملوك ته وویل؟
ـ هیڅوك نه منې چې ګوا مانا ته ژوندی یې. مامی دې هم هکه یرانه سوه.
میرمن یې راغله له ملوك سره یې روغبړ وکړ.
په لږ شیبه کې د شیدو چای او په پلاستیکي قاب کې کوچ راوړل شول خو ملوك ونه خوړل یوازې یې یوه پیاله خوږ چای سور کړ.

☆ ☆ ☆

ملوك له خوبه را پاڅیدلی و. لوخ سر پخپل ځای ناست و. یوځل بیایې کوټه ترنظر تیره کړه. مخامخ د یوې ګردې هنداړې ترڅنګ د آغا محمد د ځوانۍ عکس راځړیدلی و چې کیڼ لاس یې په سینه ایښی و، او د کورتۍ په جیب کې یې قلم او یو بل لرګی چې ښایې مسواك به و. له ورایه معلومیدل. د عکس د چوکاټ په لرګي د وریښمو سره شنه ژیړ ګلان ټومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ایښي ول یو یې ساده کوچنی و، او بل یې تر هغه لوی ښکلی و. چې څو کاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړی و. د کوټې په بل دیوال جای نماز او ترڅنګ یې یوه رپیده او شکور چې منځ یې د وریښمو او زرتارو په ګلانو ښکلی شوی و. دا د آغامحمد د میرمنې د واده یوازینۍ نښه وه. هغې به د کوټې له جارو کولو وروسته یوځل د خپل پلو پېڅه پرې را تیروله.

ملوك دیوال ته ډېره ووهله او د شکور او رپیدې په ګلانو کې یې سترګې خښې کړې وې. سوچونو پسې واخیست د فکر باز یې لرې لرې غرونو ته پرواز وکړ.

لکه چې د شکور او رپیدې لیدلو یې بیا پخوانۍ خاطرې وریادې کړې هغه وختونه وریاد شول چې په زړه کې به یې له خمارې سره د واده ګوړې ماتولې.

ترخه موسکا یې وکړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسویلي یې وویل.

بنده لرې ننبلولې مرګي لار ورته نیولې

دی په همدې سوچونو کې و. چې دروازه خلاصه شوه. آغامحمد و. ملوك تر بالښت لاندې سپینه خولۍ راواخیسته په سر یې سمه کړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وکړ.

ـ خوریې ګله خوب دې وکړ؟
ـ هو داسې ویده وم چې په دنیا هم خبر نه وم.
ـ ښه شو چې را ویښ شوې ګوا مانا ډوډۍ تیاره ده. زموږ زړه نه کېده چې راویښ دې کړو.
په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لګیا شول آغا محمد به ملوك ته په ځیر ځیر وکتل بیابه یې سر وښوراوو لکه چې اوس یې هم باور نه وي چې ملوك، دې ژوندی وي بې واره یې وویل:
ـ رښتیا چې څوك خدای پاك نه وي وژلي ګوا مانا نه مړکیږي.
د ډوډۍ په سر آغا محمد ورڅخه پوښتنې پیل کړې.
ملوك په خبرو راغې.
ـ زه هم دې ته فکر وړې یم، چې ولې یې وژلم، او څنګه ژوندی پاتې شوم.
ـ ګواه ما نا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خو دا را ته ووایه چې څنګه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنګه ورسیدې؟
ملوك شمیرلې شمیرلې خبرې کولې:
ـ خبره داسې ده چې زه دښمن نه یم ویشتلی.
آغا محمد په حیراني پوښتنه وکړه:
ـ نو چا وویشتلې؟
ـ مداشم.
ـ دا څه وایې ریښتیا؟
ـ هو نوڅه درواغ خونه وایم.
ـ آغا محمد په ناباورۍ او تعجب وویل
ـ دا څنګه نوولې؟
ـ نور زه هم نه پوهیږم. که رښتیا درته ووایم زما هم جنګ ته چندیان

زړه نه کیده. څه روسان خو نه ول. دوی هم مجاهدین ول. او موږ هم. اخیر جنګ و. که مې زړه و. که نه. جنګ مې کاوو. موږ بیخي سره نږدې شوي و. زه او هاشم دیوه دیوال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سر یې ټیټ اچولی و. ملوك وویل:

ـ له هرې خوا ګولۍ اوریدې. جنګ زیاتي ختمیده د ګولیو ډزونه لږ شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو ګناهګارو مې ولید چې لاسي بم یې زما په لوري ګوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پیښ شول

ـ بیا نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټرکې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و. موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله. یو چا مې په سر لاس کیښود چې سترګې مې ور واړولې د جان محمد زوی محمد خان و. راته وې ویل آرام وکه ښوره مه. چې وینه دې زایه کیږي. تر شفاخانې پورې لږ ځای پاتې دی.

ـ موږ ویل چې هغه هم له هغه جنګه وروسته بیا چا ونه لیده ښه کیسه کوه.

ـ په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه. هغه هم هاشم لیدلی و. چې بم یې زما خواته را ګوزار کړی و.

چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان ته ورسولم.

آغا محمد په نصیحت سره وویل

ـ ګوره هلکه د محمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي چې ګو امانا خپل ملګ ی پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره جنجال لري. څو وار . هاشم په کور کې لیدل شوی دی

ملوك وویل

ـ نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترګو ولید چې بم یې زما په لوري راګوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وویل.

ـ عجیبه ده. ته وا هاشم به ولی دا کار کړی وي؟

ـ نه پوهیږم.

ـ آغامحمد یوه ټوټه ډوډۍ په لوښي کې لمده کړه او پیشو ته یې واچوله وې ویل:

ـ په هغه ورځ خو دی تر ټولو زیات خواشینی مالومیده.

ـ ما ما دا ته نه پیژنې. ما ډیروخت ورسره تیرکړی دی محمد هاشم لکه ګیدړه داسې دی.

په دهلیزکې له زانګونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغامحمد میرمن زړه نازړه له کوټې ووتله.

آغامحمد وویل:

ـ اوس د خبرې بیخ ته ورسیدم چې ګوامانا هاشم ولی دا کار کړی دی. جامه دین غریب یې تر دوو سپیږمو رسولی دی.

ملوك د پوښتنې په ډول ورته وکتل.

آغامحمد زیاته کړه:

ـ د جامه دین دې کور ودان وي نه زور ته تسلیم شو نه زرو ته. جنګی هم مرګ مني خودی نه. یو وار خویې زهر هم خوړلي ول خو خدای ژوندی پاتې کړه

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوك لاځان سهار وختــي چې ټول خلك پـه درانـده خـوب ویـده ول د جمعـه الـدین بـاغ تـه را رسولی و.

ده پرون د خپلې ماما د لور په وسیله خمارې تـه د خپـل راتـګ احـوال رالیږلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه.

د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې ګډ دیوال درلـود نسبتًا لـوړ لـوړ دیوالونه یې لرل. سره له دې چې د انګـورو زیـاتره تاکونـه یـې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالـو او منـې ونـې او لـه دریـو دېوالونـو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې، خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کولـه د پخوا په شان یې وره ته اوسپنیز زوړ قلف اچول شوی و. ددیوال پـه هغـو ځایونو چې سرونه یـې وران شـوي او ټیـټ شـوي ول. د سنځلې او نـورې اغزنې لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سوري کې یې هم لرګي درولي ول. د باغ پـه دروازه کې یوه کوټـه جوړه شوې وه. دا کوټـه پـه اصـل کـې د بـاغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه. ې دوی به ځاله بلله. خو له جګړو د مخه دا کوټه یـو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انګور. زردالـو او منې پـه نورو دوکاندارانو باندې پلورل.

ملوك د همدې كوټې د بام له لوري د شپې باغ ته وروا وښت او د باغ په شمال ختيځ كونج كې د انګورو د يوه زاړه تاك ترڅنګ چې شاوخوا يې څو د مڼو او سپيدارو ونې ولاړې وې غلی كيناست.

او د خمارې د راتلو شيبې يې شمارلې. ده ته دا نه وه معلومه چې د كلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته. ځكه خو يې ډير كوښښ كاوه، چې له هغې خوا يې څوك ونه ويني او خپل د ناستې ځای يې هم د ونو بل پلوته جوړ كړې و.

ده ته لاپرون د ماما د لور په وسيله ډاډ وركړ شوی و، چې باغ ته هيڅوك هم نه ورځي، يوازې مازديګر مهال د خمارې كشر ورور پسونه او وزې باغ ته ورولې او له ونو څخه پاڼې ورته راتويه وي، غرمه لا نه وه رارسيدلې، چې د باغ د كوټې د وره د ځنځير غږ يې واوريده، د ملوك زړه په ټوپونو شو. نه پوهيده څه وكړي، مخې ته ورمنډې كړي او خماره په غيږ كې ونيسي او كه ځای په ځای كيني.

له يوه عجيب حالت سره مخامخ شوی و. چې نه يې د خوشحالۍ نوم وركولې شو او نه د خواشينې، د زړه درزا يې پخپله اوريدله بهتره يې وبلله په خپل ځای كيني. د ونو له شايې دواړه سترګې د باغ په وره كې ښخې كړې وې.

له بنګړو ډك لاس يې وليد چې د باغ دوهمه دروازه يې خلاصه كړه.

خماره وه. چې د باغ په وره كې هكه پكه ولاړه وه. كه څه هم له ملوك څخه لرې وه. خو هغه يې په څيره كې د ژور بدلون نښې وليدلې. ونه يې ترپخوا لوړه ورته ښكاره شوه او نرۍ غاړه يې نوره هم نرۍ ورته ښكاره شوه.

د سترګو ښكلا يې د پخوا په څير نه وه. غټې غټې سترګې يې لويدلې وې جګه او نرۍ پوزه يې نوره هم جګه شوې وه.

د ملوك په سترگو كې اوښكې راغلې. زړه يې و. د خمارې مخ ته په چيغو چيغو وژاړي.

د هغې ځاى په ځاى دريدو يې په زړه كې شك پيدا كړ. هسې نه چې له شايې نورڅوك وي. كه ځان څرگند كړي ښايي بل څوك يې هم وويني. هماغسې پخپل ځاى كې ناست و.

خو خماره هماغسې ځاى په ځاى ولاړه وه. لكه چې د هغې زړه هم نه منله چې مړ يار دې يې راژوندى شوى وي . دده په لوري را روانه شوه. څو گامه مخ ته راغله بيا ودريده.

د ملوك زړه طاقت ونه كړ. له ځايه را ولاړشو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ويريده چې خماره به دده په ليدو له خوشحالۍ چيغه وكړي او ټول به خبر شي.

خمارې دده په ليدو يوازې وويل:

ـ ته ؟

ـ هو خمارې زه يم. د مينې فيصله پخپله مينه كوي. خداى پاك دتا لپاره نه يم وژلى.

خو د هغې خبرې ځاى په ځاى هك حيران ودراوو.

ـ چې مړ واى تردې به ښه وه.

خمارې په ټيټ غږ دا وويل او مخ يې بلې خواته واړاوو.

ملوك هيڅ ونه ويل. خمارې بيا په ډك ستوني وويل:

ـ ته ته څه خبرې چې په. په ما . ما... څه ....

خو ژړا د خبرو مجال ورنه كړ. خبره يې په سلگيو كې ورکه شوه ملوك ورو وويل:

ـ خمارې داسې مه وايه زما اړيكې اوس هم له مرگ سره نه دي شليدلې هسې د ژوندو روزي تماموم كنې لا پخوا مړيم.

خمارۍ پټ پټ ژړل.
ملوك بيا وويل.
اوچې ته هم داسې خبرې راته وکړې نو بيا به دې توفانو ته ځنګه تم شم.
دواړه د باغ په کونج کې دونو شاته کيناستل.
چوپ ول. ملوك په ځیرځیر او حیرانۍ ورته کتل خو خمارۍ په لرګي ځمکه ګروالـه دی د هغې چلند هك پك کړی و. نه پوهیده له کومه ځایه یې شروع کړي. اوښه وواېي. داسې معلومیده لکه چې پخپل راتګ پښيمانه وي.
د دواړو زړونه له بې شمېره ګیلو ډك ول. خو په سترګو کې یې د دیدن تنده وه.
ملوك ورو وویل:
ـ ځه خو ووایه ولې داسې غلې ناسته یې.
خمارۍ چې ځمکې ته یې کتل په شرمناك غږ وويل.
ـ ځه به ووايم. ما خپلې خبرې له اوښکوسره کړي دي.
ملوك لکه چې ددې خبرې د اوریدو هیله نه لرله. نیغ ورته وکتل پخپله بې وسي یې ژړا راغله سترګې یې تنګې کړې. لاندې شونډه یې په غاښ وچیچله.
خمارۍ وویل.
ـ شکر چې ته ژوندی راغلې.
ملوك د انګور له وچ تاك نه کوچنۍ لښته را پرې کړه دوه درې ځایه یې ماته کړه. دوه ټوټې یې ایسته وغورځولې په بله یې په ځمکه کې کرښې وږې کرښې راوایستلې. کرښوته یې په ځیرځیر کتل. لکه چې خپل فال پکې ګوري بېرته یې سر راجګ کړ

ـ خمارې ما نیت کړی دی چې دواړه ولاړ شو.

ـ چیرې؟

ملوك په پریکړو الفاظو وویل:

ـ هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یوبل سره مینه وکړو، له دې ځایه ډیر لرې.

خمارې په حیرانۍ وپوښتل:

ـ ته څه وایې؟

ـ په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته نوې ژوند شروع کوو.

ـ له واده وروسته؟

ملوك وویل:

ـ هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري پسې ګرځي، که خبرشي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

ـ ستا زړه دی چې په سپینو پایڅو درسره ولاړه شم؟

ـ هو نو څه، له پردي سره خو نه ځې. نکاح شوېده او زما په نوم يې.

خمارې مخ بلې خواته واړاوو او وې ویل:

ـ تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په سپینو پایڅو د پلار له کوره وتلې وي؟

ـ ملوك په نصیحت وویل:

ـ ګوره مجبوریت هرڅه کوي. که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم به نورې بلاوې په موږ راولي. آبا دې هم له هغه ډاریږي او هیڅ نشي کولای.

ـ نو هلته به ترې خلاص شو؟

ـ توکل په خدای. پاکستان ته ځو. هلته د تنظیم په دفتر کې د ما ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بیابه ته هم ووینې چه څه کوم.

او چې خمارې څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

ـ بس نن شپه له خیره ځان تیارکړه.

ـ نن شپه؟

ـ هو.

خماره زړه نازړه وه، ښه شیبه غلې وه.

د ملوك په غږ لکه چې له خوبه را پاڅیدلې وي، له واره یې وپوښتل:

ـ تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

ـ وایې نشته داسې لوری چې وروتښتي کمزوری په موږ تولې لارې بندې دي.

ـ ښه نو بیا بله شپه.

ـ سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته د ګڼو ونو خواته درته انتظاریم.

دوی په دې باره کې چې څنګه او له کومو لارو پاکستان ته اوړي خبرې وکړې.

د خدای پاماني په وخت دواړه خوشحاله معلومیدل داسې لکه چې خپل ارمان ته رسیدلي وي.

شپاړسم څپرکی

په هغه ماښام خماره په عجیب حالت کې وه. هغه د چا خبره نیمه وینه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په وړو ماشومانو یې تر بل هر وخت زیاته مینه کوله. کوچنی وروړ یې څو ځله ښکل کړ او ورسره ویې ژړل هغه یې کوله په کوټه کې یوازې وي. کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژړ اوښکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لګیا شوه.

کوښښ به یې کاوو له مور سره سترګې په سترګو نه شي.

ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې ګرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوړده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترګو یې اوښکې جاري وې. د بیکري په پیڅه یې اوښکې پاکې کړې.

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه راولاړه شوه. د ګوتو په سرو د کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې را واخیسته په دروازه کې یې کینښوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې ټینګې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

راغله. د هغې ترسر ودریده. بیایې د کوچنی وروړ مخ ښکل کړ داسې لکه چې په ښکاره چیرته په سفر ځي.

د کوټې دروازه یې بې غږه غوړه خلاصه کړه. د ګوتو په سرو د لویې دروازې په لوري روانه شوه.

سپی په چوتره کې کونج ته پروت و. سر یې راجګ کړ له ځانه سره وغوریده. بیرته یې سر پخپلو پښو کیښود.

آسمان شین و او چوپتیاخوره وه دا چوپتیا به کله کله د کلي د سپو غپا ماته کړه.

خمارې د کلا له دروازې یوځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډك شو. خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ سره خلاص کړ.

دباندې هیڅوك نه تر سترګو کیدل. دروازه یې په ځان پسې پورې کړه شاوخوا یې وځارله. ښه یې وبلله چې همغلته ودریږي. څو شیبې هلته ودریده ملوك یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته کورته ځي. څوك به پرې خبر شي.

د ګوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو خوا ته یې وکتل وډاره شوه. د یوه اخور ترخنګ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پرځای ناسته وه. د کلي د یوه نیم سپي غپا به یې په زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

ـ هغه به راروان وي. او سپي به هغه ته غاپي

د سپو د غپا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوك یې نه لیدل د خپلې کلا سپي یې هم وغپل

خوشحاله له ځايه را ولاړه شوه. ورو ورو د بڼ په لوري روانه شوه. د سپي غپا ډېره ژر غلې شوه دا پوهيده چې د سپي په زياته غپا به څوك راويښ شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بيا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغاپي او پخپله غپا د ملوك د راتلو زيری ورکړي خو سپي بيا ونه غپل.

خماره د باغ د ديوال له کونج سره ودريده، د باغ شاته د ګڼو ونو څڼاته هيڅوك نه معلوميدل.

د شا له خوايې د چا د پښو ځرپهار واوريده، شاته يې وکتل څوك نه وو، خود پښو ځرپهار اوريدل کيده، شاوخوا يې وکتل هيڅوك نه معلوميدل.

په زړه يې ګبنې ګډه شوه، يخنی نه وه خودا ټوله لړزيدله، داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې تويې کړې وي.

زبون يې ووهل شو، نه يې چيغه کولای شوه، او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته يې غوصه راغله. يوې خواته د تلو وس يې هم په ځان کې نه ليده، ژړا ورغله يوځل يې بيا د ګڼو ونو په لوري وکتل.

ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبريښيدې.

کلمه يې وويله «لا اله الاالله محمد رسول الله» يا خدايه. يا خدايه. پرده.

اوله دې سره يې د دروازې په لوري منډه واخيسته د دروازې ځنځير يې بند نه کړ په يوه منډه يې ځان کوټې ته ورساوو. اوپخپل ځای کې تسيا وسيا پريوتله.

☆ ☆ ☆

ملوك په لاره یوځل بیا پخپل تصمیم كې سوچ وكړ. او راتلونكی پلان یې ترشوندو لاندې تكرار كړ. د خمارې لیدلو او د بلې شپې د تیښتې په وعدې سره یې د خپل جوړ كړي پلان ترسره كیدل لیدل.
له ځانه سره یې وویل:
ـ چې خماره بوځم او واده ورسره وكم. دا هم له هاشم څخه یو لوی غچ اخستل دي. نورې خبرې به خدای اسانه كړي.
ملوك لا د ترخې په دښته نه و ورګډ شوی چې د ماما زوی یې ولید چې دده په لوري په بیړه را روان دی، وپوهیده چې كومه بده پیښه شوې ده، خپل ګامونه یې نورهم ګړندي كړل د ماما زوی یې له لرې چیغې وهلې:
ـ مه راځه ودریږه چې څوك دې ونه ویني.
ملوك ځای پرځای ودریده چې سلام رانږدې شو پوښتنه یې وكړه:
ـ څه خبره ده؟
سلام په ستړې سا وویل:
ـ د هاشم كسان راغلی دي په تاپسې ګرځي.
ملوك په وارخطایې وپوښتل:
ـ تا ولیدل؟
ـ یه ما نه دي لیدلي لا لا ویل چې دوه كسه راغلي ول. له حسن نه یې د تا پوښتنه كړې وه
ـ دا څه وایې؟
ـ هو لالا ویل چې دلته مه راځه. د تا له راتګه خبر شوي دي ځان یوې خواته وباسه.
ملوك او سلام دواړه د كاریزونو د سپرغو په خوا روان شول څو شیبې یې هلته دمه جوړه كړه.
ملوك سلام ته مخ راواړاوو:

ـ چې داسې ده. نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووایه چې زما اندیښنه مه کوه زه شپه د شیریني ابۍ کره رسوم.

کلاشینکوف یې له ځمکې راپورته کړ په زنګنو یې کېښود.

ـ ماماته ووایه چې دا هم راسره وړم. نور توکل په خدای. کلي ته راتلای نه شم.

ملوك نیت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځایه نږدې ۲۰ ـ ۲۱ کیلومتره لرې وه تیره کړي او سبا شپه خپل پروګرام عملي کړي.

خوښه یې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي.

د کاریز ترځنګ د غره په لوري روان شو. مازدیګر مهال غره ته ورسیده.

درې تنه وسلوال کسان یې ترسترګو شول. د یوې ډبرې شاته کیناست. وسله وال کسان یوې کندې ته ښکته شول. ملوك بیرته له ځایه راولاړ شو. څو ګامه لانه و تللي چې یوبل وسله وال یې ولید. وسله وال د ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځیر و. چې د غره په منځ کې تیره شوې وه. او د ملوك دوی ګروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.

ملوك هم د یوې ډبرې شاته کیناست. ناپیژندل شوي وسله وال د ډبرې ترځنګ مورچل نیولی و. ملوك جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره یې چپه کړه. او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.

نرۍ لارې ته نه ورسیدلی چې له لویدیځ لوري پرې ډزې وشوې یوه ګولۍ یې خواته په ډبره ولګیده.

ملوك ژر د یوې وړې ډبرې خواته کیناست. نورې ډزې هم پرې وشوې. ملوك چیغې کړې.

ـ های څوك یاست ډزې مه کوئ.

دی پوهيده چې دلته د حکومت کسان نه راځي
سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ويره وه
هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي. ده خپله خبره تکرار کړه خو
چا ځواب ورنه کړ او ډزو همغسې دوام درلود.

ملوک نږدې شا وخوا وڅارله. کينې خوا ته يې په لس متري کې يوه
لويه ډبره وه. خو ورتلای نه شو ای ځکه له هر خوا ګولۍ باديدلې.

ملوک د همدغې وړې ډبرې ترڅنګ ناسته خوره وبلله.

څو شيبې وروسته د ډزو شدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کيدې
ملوک نه پوهيده ډزې وکړي که نه. که ويې کړي په چا ډزې وکړي.

ده نه پوهيده له چا سره مخامخ دی. تر اوسه ټول هغه وسله وال
کسان چې ده ليدلي و. په شخصي جاموکې و. نو ښه يې وبلله چې ډزې
ونه کړي. هسې نه چې ټوپك پخپلو وچلوي.

ملوک د لويې ډبرې په لوري منډه واخيستله څو ګامه نه و تللي چې
له ښکته بيا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کيناست. د پټيدو هيڅ ځای
ورته نږدې نه و. بيرته يې د ډبرې په لوري منډه واخيستله. د ډبرې تر شاه
پټ شو. په ډبره يې دا ليکل شوې لنډۍ ولوستله.

وطـــن نـيـــولـــی رانه. نـــشـــي
روسيه ولی ورانوې ودان کورونه
تردې لاندې په هماغه ليك ليکل شوي و:
اخـيـــربـــه تـــه هـــم ورتـــه وايـــې
للوللوشه افغانان راغلي دينه

د ډبرې درې خواوې بندې وې يوې خوا ته يوه بله ډبره وه. بله خوايې
د غره هغې ډډې ته وه. چې د دښمن د راتلو ويره نه وه

ملوک دا ځای ښه وګاڼه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

وي. دا ډزې یوازې په ده نه کیدلې. ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم ګولۍ لګیږي.

ملوك نه پوهیده څه وکړي. د وسله والو کسانو پیژندنه ګرانه وه. یوازې یې شاوخوا څارله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زرهپوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړ شو. لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پټیدو ځای معلوم شوی و.

ملوك د کلاشینکوف شاژور بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوټو او ځلرګو ددښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې.

خو ډزې یې هم په حساب کولې، کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویې لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کوښښ کوي چې دده د مورچل په لوري راوخیږي، ملوك ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به ښکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله. کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ. دواړه ځای په ځای ولویدل.

ملوك ته اوس دوه شاژوره مرمۍ پاتې وې، له دریم شاژور نه یې یوه ګولۍ وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و. د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوك اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې. په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

له لاندې لوري یې یو تن ولید. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي. چې ښه څیرشو. ترشا یې دوه کسه نورهم ول. او د هغوی له شا دهشکې دده مورچل تراورلاندې نیولی و.

ملوك دا کسان ولیدل. خو ډزې یې پرې ونه کړې. دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو. په همغه لوري یې څو اټکلي ډزې وکړې.

ددوهم شاژور مرمۍ هم مخ په خلاصیدو وې. خپل ځای یې بدل کړ. د همغې لویې ډبرې څنګ ته پریوت. سره له دې چې د بوټو او ځارګو له خوا یې د ویشتل کیدو امکان لږ نه و. خو اوس یې کولای شول. چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلومیدل. ښایي کوم یو یې وژل شوی وي او یا هم بیرته شاته تللي وي.

دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نیولی و.

یو تن یې بیا ولید چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي. نشان یې برابر کړ. په یوه ډز سره یې په ځمکه وویشت له دې سره یوځل بیا د مرمیو باران پرې جوړشو. ملوك لږ را په څټ شو. له جیب څخه یې هغه یوه مرمۍ چې ساتلې یې وه را وایستله او په یو تش شاژور کې یې کیښودله. شارژور یې مخې ته کیښود. وروستی شارژور یې راواخیست او بیایې په ډزو پیل وکړ.

له هرې خوا مرمۍ پرې اوریدلې. بیرته را په شا شو. او له خپل ښخواني ځای څخه یې ډزې شروع کړې.

اوس یوازې یوې خواته متوجه و. خو یو یو ډز یې هرې خواته کاوو. د شا له خوا قهرجن غږیې تت ووت یو کړل.

ـ لاس پورته کړه.

ملوك چې شاته وکتل. یو بریتور افسر یې شاته ولاړ و. افسر بې له

ځنډه په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوو. افسر په دې بسنه ونه کړه. په خیټه کې یې په لغته وواهه. ملوك په ډبره برسیره ولویده، سر یې په ډبره ولګید.

افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راجګ کړ، لاسونه یې پرې وتړل.

اووه لسم څپرکی

ملوك د شکور د ظلمونو ډيرې کيسې اوريدلې وې ځکه خو يې د اسير کيدو په لومړيو شيبو کې يوازې د هغه نوم په ذهن يرغل کړی و.

مليشو او افسرانو هغه تر ۶۶ گاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست.

د ملوك لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوڅي موټر په لرگينه چوکۍ د څوتنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رينگرارن باندې تم کړل خو ملوك به د موټر منځ ته را غورځار شو، نورو به په منت بيرته لرگينې چوکۍ ته پورته کړ.

خودده ويره يوائې له شکور څخه وه، په لاره کې يوازې د هغه په فکر کې و، په ذهن کې يې د هغه څيره مجسمه کوله، سرې سترگې، سور مخ، په خوله کې پراته اوږده اوږده بريتونه. او له شکور سره د مخامخ کيدو فکرخو د ډار سخته لړزونکې څپه پرې راوسته.

په موټر کې د ناستو کسانو خبرو ته يې غوږ نيولی و.

هغوی د ننني جگړې په باب خبرې کولې. هريوه د خپلې زړورتيا کيسې کولې.

ملوك له ځانه سره وويل:

ـ خدای مو خوار که. با فلسطين مو فتح کړی دی. ټول له يوه کس سره جنگيدئ. هغه مو هم په چل کې ونيو.

ملوك غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کیسې کولې. هریوه ځان د ننني جګړې اتل باله.

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو ګرم ول. چې ملوك یې یومخ هیر کړی و. ملوك شاوخوا وڅارله. موټر په بې لارو لارو په تیزۍ سره روان و.

ځان یې سره سم کړ. چې له موټره ځان وغورځوي دی ویریده هسې نه چې مړ به یې نه کړي او ژوندی به یې عبدالشکور ته ورسوي.

موټر له کلیو لرې په یوه لویه دښته کې لاره لنډه وله. ملوك ښه وبلله چې چیرته د کوم کلي خوا ته ځان له موټره غورځار کړي له ځانه سره یې ټولې لارې وسنجولې. له موټره لویدل دوه ګټې لري. یابه دوی وربانديې ډزې وکړي او وبه وژل شي. یا به په کلي کې ترې ورك شي. کلي ته بیا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای. خو موټر لا هماغسې په لویه دښته کې روان و. او دا ویره موجوده وه چې ژوندی یې ولایت ته ورسوي.

موټر د دیبانو د کاریز خوا ته ورسیده. ملوك همدا مناسب ځای وګانه. او نیت یې وکړ چې له موټر څخه د لویدلو سره سم ځان د کاریز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځایه راولاړشو. مخ یې بلې خواته واړاوو. خو د شاله خوا چا په قنداغ وواهه:

ــ کینه د سپي زو. تا ....

یوبل وویل:

ــ مه یې کوه بې چاره سیل کوي.

ــ د سیل وخت یې لا پاتې دی.

اوله دې سره یې بل قنداغ هم وواهه. د موټر په شاتنۍ برخه کې ناست د ژیړې لونګۍ وال په سرتیري سترګې ور برګې کړې:

ـ بس چې نور یې ونه وهې.
ـ د تا څه خیال دی په اوړو یې سپورکم ها.
ـ رشید ګله دا د تا کار نه دی.
رشید په زوټه وخندل.
ـ واه واه دا ټوپك مې لکه چې د میلو لپاره په غاړه کې اچولی دی.
چې هغه څه ونه ویل په نصیحت سره یې ورته وویل:
ـ ګلاخانه وروره چې ټوپك، دې په اوږو وي یا به بل وژنې یا به بل تا وژني. ددې لپاره چې تا سوك (څوك) مړ نه کړي نو اول وار ته کوه.
ـ دا د نارینه کارنه دی.
رشید په پسخند وویل:
ـ نو تا شزې (ښځې) لیدلې دي چې ټوپك یې په اوږه کړی وي.
ګلاخان د کرکې په ډول مخ بلې خواته واړاوو:
ـ ښځې رحم لري خو ته یې نه لرې. د چا په ګوګل کې چې د غوښې زړه وي هغه ټوپك نه اخلي او اول وار هم نه کوي.
ـ نو بیا دې ولې په اوږه کړی دی؟
ـ دا هم مجبوریت دی.
رشید ملوك په مخ وواهه:
ـ سم کینه د خره زویه.
یوه بل بریتور ځوان چې د موټر په مخکینۍ برخه کې ولاړ و مخ را واړاو:
ـ ګلاخانه څې کوې. چې تا اوس له ځانه وکیل مدافع جوړ که.
ګلاخان خپله رنګه شوې پګړۍ سمه کړه ویې ویل:
ـ تربور ورور وي د هیڅا سپکه نه پې لوریږي. نه دې دي اورېدلي چې تربور مړ که لمر ته یې مه پریږده

ملوك په لومړي ځل ګلاخان ته وکتل، پخپل ذهن یې فشار راوړ، ویې پیژاند:

دا خو دعبدالمنان اکازوی دی، وایي پلاریې په کوم مارش (لاریون) کې د تره کې عکس نیولی و، او په هغه جرم یې څو شپې وروسته وواژه، ګلاخان او بل مشر ورور کلاخان یې د عثمان خیلو په کلي کې د ماما کورته وتښتیدل او له هغه ځایه حکومت ته ولاړل.

که د ګلاخان نوم چا نه وای اخیستی او هغه نه وای ویلي چې تربور ورو وي او د هیچا په سپکه نه لوریږي ښایي ملوك هیڅ نه وای پیژندلی.

ملوك د هغه په لیدو ډیرخوشحاله شو، زړه یې و، ورو لاړ شي او په غیږ کې یې ونیسي، ورسره وژاړي.

ددوی دواړو پلرونه یو وخت ښه اندیوالان ول، په ژمي به دواړه یوځای پنجاب ته د مزدورۍ لپاره تلل او پسرلی به دواړه یوځای راتلل. ملوك او ګلاخان ته به یې نوي جامې راوړې.

ددوی کلي سره جلا ول، خو پټي یې پوله په پوله ول، دواړو به درمندونه یوځای اچول، د شپې به په درمندونو کې ویده کیدل او ګډې سندرې به یې ویلې.

- اه څه وختونه و. خو ارمان چې قدر یې سړي ته نه معلومیږي.

تیر خواږه وختونه یې د فلم د صحنو په څیر د سترګو په وړاندې تیرشول.

ملوك دومره په تیرو وختونوکې لاهو شو. چې خپل ځان ترې هیر شو. یو ډول پټ هوس یې په زړه کې په ټوپونوو.

د خوږو وختونو په باب فکر هم. د ښکلې څیرې او ښکلو منظرو د لیدو په څیر سړی خوږو وختونو ته بیایي. او له زړه یې ټولې اندیښنې او کینې لرې کوي.

ملوك هم په يو عجيب حالت کې و. د جومات د ملاصاحب خبرې وريادې شوې، فکر يې وکړ ښايي هغه حالت او کيفيت چې شهيد يې د مرګ په وخت کې د رڼا د يوې ځريکې په څير ويني اوس رارسيدلی وي.

د موټر له سيټ څخه د ټايپ سندرې بيرته او سني وخت ته راستون کړ:

ای سربازه ياره خيره په مورچل باندې
بيابه دې ويده کړمه سيوري د اوربل لاندې
ترڅنګ ناست کس يې په ټږکه وويل:
ای سربازه ياره پټ شه تر بيلر لاندې
بيابه دې چوختو کمه ټاير د موټرلاندې

څوتنو په يټکي وخندل، خو بيرته ژر غلي شول يوبل ته يې وکتل يوه ژبه راويستله لکه لويه غلطي چې ترې شوې وي.

يوه بل پرې غږ کړ:

ـ تاجيه اوس لکه چې شاعر هم شوې.

ـ شاعر ماير خو نه يم، هسې مې خولې ته راغله. شعرونه خو هغه څوك وايي چې ټوپك پيژني هم نه.

ټوپك ته يې په کرکه وکتل د دواړو څنګنو ترمنځ يې پټ کړ.

ګلاخان غلې ناست و. نه يې د تاج محمد سندرې ته وخندل او نه يې هم دبل په څير نارضايتی وښودله. هغه د چاخبره ځان يې ناګومانه واچاوو.

ملوك دواړه سترګې په ګلاخان کې خښې کړې وې. خو هغه يوځل هم ورته ونه کتل.

د هغه وروستی خبرې يې زړه ګرو کړی و. څو واره يې په زړه کې وروګرځيدل. چې غږ پې وکړي. ورته وو ايي زه ملوك يم ستا ملګری يم. کـه زما لاس تړلي ته خو ازاد يې. راشه راشه په غيږ کې مې ونيسه راشه راسره وژاړه.

چا موږ سره بیل کړي یو. راشه چې د خپلو پلرونو ارواوې خوشحاله کړو. د خپلو پلرونو په څیر ملګرتیا وکړو. ګډه مسافري وکړو. ښه کورنګ آسان واخلو او د پلرو په څیر سانګې ووهو. ډولونو ته وناڅو. په درمندونو او پالیزونو کې سندرې ووایو. شین خالی وستایو. نیم کښ پلونه یادکړو. ګودرونه وستایو خیردي که توره شپه ده. توره خونه. شین خالی نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شین خالی به خدای پیدا کړي

راشه راشه غیږ راکړه. راشه چې بیرته د مینې او محبت ژوند شروع کړو.
د ټوپك له میله مه راته ګوره، سم راته وګوره. پخپلو سترګو راته وګوره.
ملوك یوځل بیا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو یې درد وکړ.

لکه نوی یې چې ځان ته پام شوی و. ځان ته یې وکتل او بیا یې ګلاخان ته وکتل. عجیبه ده د شیرخان د زوی لاسونه تړلي دي. او د منان د زوی په لاس کې ټوپك دی. د ژولیا خبرې وریادې شوې. عجیبه ده. عجیبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپك په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجیبه ده. عجیبه ده.

ملوك یوځل بیا ځان او بیا ګلاخان ته وکتل پخپلو تیرو فکرونو ښیماني ورغله:

ـ یه یه هیڅکله نه. زما لاس تړلي او د هغه په لاس کې ټوپك دی. که زه هغه ته د دوستي لاس غځوم دا به بې غیرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سرې سر ټیټ کړي.

اوس زما او د هغه یارانه نه کیږي.

چې له تاسره په قدبرابر نه وي د هغه سړي په څنگ کې هم مه دريږه.
د پلار دا نصيحت چې په وار وار يې ورته کړی و. ورياد شو.

اوس گلاخان ترما زورور دی. خير که زه او دی او زمونږ دواړو پلرونه سره ملگري ول. يه يه.

دا ژوند په دې نه ارزي. چې د هغه لپاره چاته سر ټيټ شي. دوه ورځې ژوند دی چې په سپيتانه يې تيروم په ميړانه به يې تيرکم.

په همدې سوچونو کې موټر د نيمه فوځي قطعې په نظام قراوول ورننوت.

په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوړې او گرځونه وڅنډل. مخې او شاته نور موټر او زرهپوشونه هم ودريدل.

د موټر ترڅنگ دوو افسرانو د ملوك په سر لانجه جوړه کړه.

يوه ويل څارندوی ته يې ولم.

خو هغه بل نه منله. ويل يې رفيق شكور امر کړی دی چې ټول مجرمين بايد اول ده ته وروستل شي هر يوه پخپله گټه استدلال کاوو.

ملوك چې د شكور نوم واوريده په زړه يې بيا لړزه گډه شوه. هيڅ اميد نه و ورته پاتې. گلاخان هم له موټره ښکته شو. هيڅ يې ونه ويل ملوك په زړه کې خدای. خدای ياداوو. چې له شكور څخه بچ شي او بل ځای ته يې وليږي.

ددواړو افسرانو لانجه روانه وه. خو يو بل افسر وويل:

ـ پرنسيب بايد مراعات شي. امنيت ته يې بوزئ بيابه يې گورو.

د ملوك زړه وښويده. له ځانه سره يې وويل:

ـ اه اخير له هغه دوزخي سره مخامخ شوم.

اتلسم څپرکی

د ملوك د وړاندوینې په خلاف شکور له ونې لوړ چاغ سړی و، ږیره او بریتونه یې داسې پاك خریلي و، لکه چې ویښتان یې له بیخه ایستلي وي، ځای یې د غوږو او غاړې ویښتانو نیولی و. د غاړې ویښتان به یې زیاتره دسپین کمیس ترغاړو راوتلي ول، ټیټه پلنه پوزه یې په غټ سپین مخ کې ورکه وه، خو دواړه غټې شونډې یې داسې سرې وې لکه چې د شونډو رنګ یې پرې موښلی وي.

ملوك د همدې شیبې لپاره چې له شکور سره مخامخ نه شي خو ځله له موټر څخه د غورځیدو هڅه کړې وه له ځانه سره یې وویل:

ـ خدایه چې نه دې وژلم لکه چې دا ځناور دې را لیده.

سرتیري یوازې دومره وویل:

ـ صایب دا هغه اشرار دی. چې په کمین کې مو نیولی دی.

شکور تر شونډو لاندې وویل:

ـ توره موکړېده. یوازې یونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه په واقعیت بنا ندي.

سرتیری او بل افسر چې دمخه په دفترکې و. ووتل ملوك د دروازې خواته لاس تړلی ولاړ و. شکور د لوی میز شاته د کاغذونو په لوستلو بوخت و.

له ځایه راولاړشو. په میز یې یوځل بیا نظر تیرکړ په یوه کاغذ ورتیټ شو بیایې ملوك ته مخ ورواړاوو:
ښه ته د هماغه خوني اشرار هاشم د بانډ غړی یې؟
ملوك له ځانه سره وویل:
ـ وګوره عجیبه ده غلبیل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري.
شکور په دفتر کې یوې بلې خواته وګرځیده، ملوك ته مخامخ ودریده ویې پوښتل:
ـ ښه تاسې څو نفره وئ؟
ـ یو خدای و، یوزه وم.
شکور په سړه سینه وویل:
ـ ځان مه تیروه، ووایه چې نور ګروپ موڅه شو. وسلې او کچرې مو څه کړې؟
ـ زه یوازې وم.
ـ ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوې.
ملوك خپله مخکېنۍ خبره تکرار کړه.
شکور په بم غږ وویل:
ـ زما له انسانیته سو استفاده مه کوه. په شرافت دومره دې ووهم. چې د مرګ په ارمان شې پوه شوې که نه.
ملوك له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي. د شکور راوتلو سترګو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:
ـ زه رښتیا وایم تکي تنها یوازې، په ....
خود شکور بې واره سوك یې په خوله کې خبره ور وچه کړه.
ـ زه ... زه ....

شکور نورو خبرو ته پرې نښود . له څیرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو، که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلو او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته. د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو، آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم. او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ، که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو. بیا به یې په شپه کې په دښته کې کندې ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرودنف هم باله، معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوك سره د شکور نرم چلند لنډ و. ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوك یې تر ستوني نیولی و:

ـ وایې که نه. ته لکه چې ما نه پیژنې. چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ولم. خپل نوم بدلوم.

د ملوك ستونی یې پریښود. همداسې مخامخ ورته ودریده. ملوك اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوك وواهه.

ـ که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو ډکه کړم او له دې سره یې د لغتو او سوکانو شروع پرې وکړله.

ملوك د دفتر د چاي خوړلو په کوچني میز ورولویده.

د ميز پرسر ښيښه يې سګرټ دانۍ ټوټې ټوټې شوه.

شکور غوريده نور يې څوک په خبرو نه پوهيدل.

د تيلفون زنګ وويل شو. شکور د ميز خواته ورغی. په تيلفون يې لاس کيښود. غوږی يې راپورته کړ. له ساه ډك و خبرې يې نه شوای کولای ورو يې وويل:

ـ بلې!

شکور د تيلفون غوږی په غوږ کې تر ميز راتاو شو. پخپله څوکۍ کيناست. له هغې خوا چا خبرې کولې خوده يواځې په ((ام)) ((ام)) ځواب ورکاوو.

او د ((سمه ده بيابه خبرې پې وکو)) په ويلو يې د تيلفون ګوشي (غوږی) کيښود.

ملوك ته يې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر ميز لاندې زنګ يې وواهه يو دنګ سرتيری راننووت. شکوروويل:

ـ دا د لارينس زوی بوزه او غلام سنايي ماته راوليږه.

نولسم څپرکی

د ملوك د پیدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتیجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کیده چې هغه له سیمې تښتیدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ اوس نو د ملوك د بندي توب او سیمې ته د هغه له راتګه ټول خبرشوي ول.

څو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوك د نیول کیدو خبر راوړ خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و. نوروته وواېي چې ملوك پخپله خوښه حکومت ته تسلیم شوی دی. دا خبره ډیره ژر په ټوله سیمه کې خپره شوه. سره له دې چې ملوك په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو یې لا تر اوسه د نجل، مال او جایداد د خپلولو هڅه نه وه کړې.

خو حکومت ته د ملوك د تسلیمیدو د خبرې په خپریدو سره د ملوك باغ قوماندان د ځان کړ او نور جایداد یې تربرونو په خپلو کې سره وویشه د کوز کاریز ملك یې د مخه ګرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوك پیغله نه بلکې ځمکه کونډه شوې وه.

خماره له هغې شپې راهیسې سخته ناروغه شوه مور به یې وویل چې د شپې په ډیران ډاره شوې ده. او له هغې شپې راهیسې پیریان پې کینستي دي. د خمارې رنګ ورځ په ورځ ژیړیده. په ډیرو زیارتونو یې وګرځوله. د مونه او تاویزونه یې ورته راوړل.

ځواوني يې پرله پسې روحاني بابا ته يووړه، د ډمانو د زيارت په سپرغه کې خو يې يوه شپه هم پې تېره کړه. خوشحال يې تر پخوا بدتر شو

ښايې قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغۍ څخه خبر شوی وي. ځکه خو يې له هغې سره د واده کولو خبره هېره کړې وه.

شلم ځپرکی

دوو سرتیرو ملوك د شكور دفتر ته راووست. خو داخل یې لاسونه نه وو تړل شوي. سرتیري له احترام كولو وروسته ووتل.

ملوك هماغسې ژیړ زبیښلی په دروازه كې ولاړو. په زړه یې لړزه ګډه وه. تر سترګو لاندې یې د شكور حركتونه څارل چې په تیلفون كې یې خبرې كولې د تیلفوني خبرو په وخت یې داسې لاسونه خوځول لكه یوې لويې غونډې ته چې وینا كوي.

چې خبرې یې خلاصې كړې له ځایه راولاړ شو له ملوك سره یې په لاس روغبړ وكړ. ملوك زړه نازړه لاس وركړ.

شكور چوكۍ ته اشاره وكړه ویې ویل:

ـ كېنه.

ملوك لا ولاړ و. شكور یې په مټ لاس كېښود:

ـ كېنه ولې ولاړ یې. زه پوهېږم. چې له تاسره ډېر بد چلند شوی دی. نه مه خپه كېږه دلته هم د هاشم غوندې خون اشام افراد پیدا كېږي. د كړكۍ خواته ودریده پسې زیاته یې كړه:

ـ د هغو په ځای زه بخښنه درنه غواړم. دوی د انقلاب مطالبات په نظر كې نه نیسي موږ ستا په باره كې ټول معلومات او اطلاعات ترلاسه كړل.

موسکی شو ویې ویل:
- لیونیه تاخو دا هم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاړه ستا ستوني ته هم رسیدلې ده.
ملوك له ځانه سره فکر وکړ:
وګوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست. عجیب خلك دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.
ترشړنډو لاندې یې د هغه ځواب ورکړ:
- کیږي نو، دنیاده، له کومه ظلمه به سړی وژاړي.
- نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوې، خو ته به یو کار کوې.
د ملوك مخې ته ودریده ویې ویل:
- ودې نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.
ملوك په حیراني ورته وکتل.
- هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلك ترې بیغمه کړه یعنې هم ثواب هم خرما.
په خندا یې پسې زیاته کړه:
- غزا دې ته وایي، تاهسې غلطه کړیده. ښنګه خوښه دې ده؟
ملوك ورو وویل:
- که ما وژلی شوای. دې حال ته به ولې رارسیدم.
- لیونیه هغه وخت یوازې وې، اوس یوازې نه یې، موږ ټول امکانات درته برابروو. او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره پیسې چې غواړې ترتا قربان. په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب له تا سره دی.
- زه دا کار نشم کولای.
شکور ټینګار کاوو:

ـ موږ ټول فکر کړی دی. یوازې ته یې چې هاشم وژلی شې او بس پټ دې هلته لېږو، په اسانۍ یې وژلی شې. زموږ شبکې درسره کومک کوي.

ـ زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

ـ ولې؟

ـ بس.

د شکور په تنده کې کرښې پیدا شوې ویې ویل:

ـ وایي خر یې چیرې کشاوو او دی چیرې ته، موږ سمه لاره درښیو او ته لا نخرې کوې.

ـ دا سمه لاره نه ده، دا د میړانې لاره نه ده، چې د قیامت یوه ورځ هم پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

ـ ګوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډېر خراب شي.

ملوك په زړه کې وویل:

ـ اوس خو مې حال داسې ښه دی، چې خراب به شي. تردې به لاخه راباندې کوئ مړ به مې کړئ کاشکې مړ مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل، هماغسې غلی په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول څو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوك ونه منله. شکور تر میز لاندې زنګ ټینګ کړ یو سرتیری راغی او دده په اشاره یې ملوك له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې ګلاخان ولید په زړه کې یې وویل:

ـ اوس راپیدا شو.

خو ګلاخان ځان ناګاره واچاوو. ملوك یې زندان ته بوت

څــوشیبې وروســته ګلاخــان دروازې تــه راوغوښــت. ترپوښــتنې دمخــه یــې ورته وویل:

د تره زو مه خپه کیږه، که خدای کول یوڅه خوبه وکړو. لـه شـکوره مـه ډاریږه پخپله تبدیل دی نن یا سبا به ځي.

يوويشتم څپركى

د جمعې په ورځ ماسپښين مهال يې ملوك له زندانه راويوست، او د جيب موټرپه سورلي يې د فوځي قطعې ترځنګ ميدان ته چې دوى هوايي ډګر باله يوور، ملوك د سرتيرو له خبرو پوه شو، چې په الوتكو كې يې كابل ته بيايي، د سرتيرو په منځ كې ګلاخان هم و، خو تر اوسه يې له ملوك سره خبرې نه وې كړې، افسر په ميدان كې ګلاخان ته يوپاكټ وركړ ورته ويې ويل:

- دا ډيره مهمه وظيفه ده، بې غورې نه ده پكې پكار، چې له الوتكې كوزشوې دا مكتوب به هلته وركړې پوه شوې؟

- سمه ده.

- افسرپه ټينګاروويل:

- ډيربه متوجه اوسې، ته موځكه ورسره وليږلې چې دا له تاسره هم كومك دى ورور به دې هم ووينې او چكر به دې هم شي.

- بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې يو ساعت وروسته دوه هليكوپتر له لرې را ښكاره شول هليكوپترو په دښته ې دوړې جوړې كړې.

د كيناستو سره جوخت د ښارې بسونو په څير بيروبار پرې جوړ شو. مسافرو سرتيرو او افسرانو او مامورينو هريوه تربل ځان مخ ته كاوو.

نورو سرتیرو مسافر له هلیکوپترو شړل. خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ویل: مور مې مړه ده، تیلګرام راغلی دی، چا ویل رخصتي مې دلته پوره شوه، هریوه پیلوټانو ته زارۍ کولې چې هلیکوپترته یې پورته کړي. دواړه هلیکوپتر له مسافرو ډك شول، ګلاخان او ملوك ونه شوای کړای چې ورپورته شي، ګلاخان هلته ولاړ افسرته وویل، افسر له دوو سرتیرو سره د پیلوټ په ملګرتیا هلیکوپتر ته ورپورته شول دري کسه یې راکوز کړل د هغوی د زاریو او کنځاوو پروایې ونه کړه ګلاخان او ملوك یې هلیکوپتر ته پورته کړل.

هلیکوپتر مازدیګر ناوخته د کابل په هوایي ډګر کې راکوز شول ګلاخان د مکتوب پاکټ له جیب څخه راویوست، په لاس کې یې واړاو را واړاو او بیرته یې په بل جیب کې واچاوو، ملوك ته یې مخ ورواړاوو.

ـ دتره زو راځه.

ملوك غلی پسې روان شو.

ګلاخان یې په مټ لاس کینبود ورته ویې ویل:

ـ خپه نشې لاسونه دې تړلي دي، خیردی ته راځه.

دواړه په ټکسي موټر کې کیناستل، ډریور ته یې وویل:

ـ شارنو، کوچه ګل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودریده چې د ګلاخان د ورور کوټه پکې وه. ګلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوو ملوك ته یې وویل:

ـ راځه خدای دې وکي چې کلاخان په ځای وي. او چیرې تللی نه وي.

کلا خان او بل ملګرې یې په کوټه کې د دیګ په پخولو لګیاول.

ګلاخان یې په غیږ کې ونیو:

ـ شکر چې راغلې بیګا مې په خوب کې لیدې. ډیر په تشویش کې وم.

کلاخان تر ملوك هم غېبرراوګرځوله، خو ملوك غېبر ورنه کړه.
ګلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو. چې لاسونه يې تړلي دي.

په اشاره يې ګلاخان وپوښت:

ـ دا بندي دی.

کلاخان وخندل:

ـ نو زما په کوټه دې د بندي خانې ګومان کړی دی؟

ـ نا دا دشیرخان اکا زوی دی.

کلاخان په ناباوري وویل:

ـ رښتیا وايې:

ملوك ته يې ښکته پورته وکتل، ګلاخان ته يې مخ ورواړاوو:

ـ نو بیا دې لاسونه ولې پرې تړلي دي؟

ګلاخان د ملوك لاسونه خلاص کړل.

کلاخان بیا غېبرورکړه.

ګلاخان تړوله کیسه ورته وکړه.

ـ ښه ښه عجیبه ده والله.

ملوك ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.

له ځانه سره يې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې د شیرخان زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه يې تړلي دي.

دوه ويشتم څپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لا د شپې د لارې په سر د لندمهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانګونه هم خېژول شوي. و دا ټول امنیتي تدبیرونه د قدوس د پروني رپوټ له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و. خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم ښودلی و. هغه دا هم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به د ښځې ټیکری په سرکوي.

د قوماندان هاشم د دغه کلک هوډ او سوګند په مقابل کې شکور کلک امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده د خپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعې ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د یرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو. شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زرهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و، سپور شو په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سر تیرو ډك یو ۶۶ ډوله ګاز موټر له هغه وروسته دوه جیپ موټرونه او ورپسې هم څلور زرهپوشونه شامل ول، چې سهار وختي یې په بیړه حرکت وکړ په خامه سرك د دوړو او لوګیو یوه لویه لیکه جوړه شوه، کتار له نیم ساعت مزل وروسته سرك پریښود او په دښتو سر شو، له همدې سره په کتار کې ګډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل، اوس نو په یوه لیکه نه و روان.

په لاره کې د جیپ موټر ټایر پنچرشو، ټول کتار ته د دریدو امر ورکړشو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول.

څرګنده شوه، چې دمخه استول شوې قطعې په کلي یرغل کړی و، شکور ددې خبر په اوریدوسره خواشیني شو، ځوتنه وسله وال یې دجیپ موټر لپاره پریښودل اوپاتې کتار ته یې دمخ ته تلو امر ورکړ.

کتارچې کله له غونډۍ واوښت د جګړې په منځ کې راګیر شو له شاوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زرهپوشونو د پناه ځای نه درلود، په وچ ډګر ودریدل. هرې خواته یې ډزې کولې، یوه زرهپوش اور واخیست شکور پرله پسې په مخابره کې خبرې کولې، له جیپ سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم خواشینونکي خبرونه رارسیدل، ځوتنه یې تسلیم شوي ول، په ټانك کې پاتې دریو کسو مقاومت کاوو، هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

ـ انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور کلي ته د تللي قطعي له قوماندان سره په خبرو بوخت و:

- بلې بلې، توفان، انګار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انګار، انګار ادامه.

د مخابرې له بغس سره یوځای له هغې خوا ډز غږ واوریدل شو.

- انګار توفان، انګار توفان توجه، انګار ټول کلی نیولی دی، دښمن د شمال په استقامت په تیښته دی.

د بلې مخابرې چیغې دوام درلود:

- انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور ځواب ورنه کړ د انګار په ځواب کې یې وویل:

- ډیرښه، توفان انګار، دښمن تعقیب کړئ، کوښښ وکړئ د اول شخص مړی یا ژوندی په لاس راوړئ.

- اطاعت کیږي.

شکور بلې مخابرې ته چې پرله پسې چیغې یې وهلې ځواب ورکړ:

- توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان یم اورم، له هغې خوا د مخابرې له بغس سره یوځای ستړی آواز واوریدل شو:

- انقلاب توفان، انقلاب توفان، دښمن مورږ ته نژدې شوی دی کمك، کمك.

- توفان انقلاب مقاومت وکړئ کمك در رسیږي.

له هغې خوا آواز واوریدل شو:

عاجل کمك، انقلاب له....

آواز یې د مخابرې له بغس سره ګډ شو.

شکور غږ پرې وکړ:

- توفان انقلاب، توفان انقلاب....

خو له هغې خوا آواز وانه وریدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانګ غږ وکړ:

ـ انقلاب زمری انقلاب زمری.

ـ بلی اورم زمری انقلاب.

ـ زمری استقامت ختیځ.

ـ له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله ګاز موټر ټایرونه په ګولیو ولګیدل موټر یې ځای په ځای پریښود، دوی د مرمیو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

ـ توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جګړې له ځایه ښه لرې شوي ول، شکور شیبه په شیبه په مخابره کې چیغې وهلې.

ـ توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکینچې ځخه یو بل افسر پرې غږ وکړ:

ـ انقلاب اور اخیستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ویې لیدل چې د غونډۍ پر سر له ټانګ نه لمبې جګیږي. په افسوس یې سر وښوراوو بیرته په زرهپوش ننووت.

د زرهپوش په سر ناست افسر خبر ورکړ چې د سرك ترخنګ مړی پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول. مړی یې زرهپوش ته پورته کړ. شکور وپوښتل:

ـ جسد د چا دی؟

ـ تورن بصیر.

ـ اوه ددې بې چاره خو واده تیار و. پرون یې له ما رخصت واخیست.

ښايي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول. خو کتار په ډېر ستر ګو تړی تير شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.

د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جګړه وه لوګي پورته کيدل. شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.

ـ توفان انګار، توفان انګار، موقعيت دې چيرته دی اطمينان!

د مخابرې بغس پورته شو:

ـ بلې انګار توفان، د انقلاب ځيلي کلي په شمال ۴ کيلومتري کې امنيت تامين دی.

ـ انګار انګار د محاربې وروستي نتايج څه دي! اطمينان.

ـ کلي په کامله توګه له ضد انقلاب نه تصفيه شو. د اشرارو تلفات ۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسير دي. زموږ د قطعې اته تنه شهيدان دي او ۱۱ تنه ټپيان دي، د دريو تنو حالت خراب دی او يو تن د کوما په حالت کې دی، په کلي اوربل دی.

نيم ساعت وروسته ددوی کتار له ليږل شوې قطعې سره يوځای شو، بې له ځنډه يې حرکت وکړ.

درویشتم څپرکی

ملوك د کلاخان په خبرو او وعدو باور نه شو ای کولای خو بیایې هم د شپې ددوی له کوټې د تيښتې هڅه ونه کړه.

يوځل بيا د کلاخان په بیګانيو خبرو راوګرځیده چې خپل ورور ته يې وویل:

ـ تاسې له دنیا ناخبره یاست، هسې خوشې تشې خلك څوروئ، وضعه معلومه نه ده، ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه.

ملوك د کلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له ځانه سره يې وویل:

ـ کلاخان د شکور غوندې نه دی، دی داسې نه کوي، ريښتيا يې زړه را باندې خوږيږي، کلاخان بيګا داهم ويلی و، چې د ملوك د خور خاوند ګل مرجان په جګړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې يوځه رڼا شوه، ملوك له ځايه راپورته شو، اودس يې وکړ، د سرای لويه دروازه تړلې وه، بيرته کوټې ته راغی کلاخان او ګلاخان هم راپاڅيدلي ول.

له چای څښلو وروسته کلاخان او ملوك په خوشحال مېنه کې د ملوك د خور د کور په نيت روان شول.

ملوك ۱۶ کاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته. هغه وخت دی لا ډیر کوچنی و، د خپلې خور ځیره ترې هیره شوې وه.

لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و. د ګناه احساس ورسره ملګری و، ځان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل ښکاریده. تیره شپه یې چې د ګل مرجان د مرګ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ کې د هغه په لټه و، اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي دریشي کې جګ ښکلی ځوان یې ور په یادشو، چې د دوی ګروپ په وهلو ټکولو تر مرکزه رسولی و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه و لیدلی. خو یوه شپه چې بندیان له زندانه وتښتیدل، دوی وربانديې ډزونه وکړل، د کلا شاوخوا وینې ډیرې تویې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې ووژل، دوو تنویې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول، ملوك نه پوهیده چې ګل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.

له ځانه سره یې وویل:

ـ خلك خپلو خویندو ته پړوني وروړه سرکوي، ما یې له سرنه پړونی واخیست، ماخپله خور کونډه کړه، ماخپل واړه خوریونه یتیمان کړل ما ....

ګلاخان یې په اوږه لاس کینښود:

ـ ځنګه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته خوشحاله شي.

ملوك یوازې په ((ام)) سره ځواب ورکړ.

په زړه کې یې وویل:

ـ هو چا چې د چا د سر پړونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته خوشحاله وي.

پرون یې لاس تړلي و، او په هلیکوپتر کې د زندان په لوري روان و.
خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و. په یوه ورځ کې دا ډېر لوی بدلون و. چې د ملوك په ژوند کې راغلی و. پرون دا هم معلومه نه وه، چې زندان ته به یې وړي او که پلیګون ته. نن معلومه وه چې د خور کور ته ځي.

خو ملوك په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون خوښ نه معلومیده.

خور ته به څه وایي، چې خاوند یې ددوی په سیمه کې شنګه او د چا له خوا ووژل شو.

ملوك ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه ښایي هغه په کوم بل ځای کې وژل شوی وي، ماهیڅ لیدلی نه دی، که مې لیدلی وای حتمًا مې پیژاند، حتمًا. شنګه شنګه به مې نه پیژاند. کوښښ یې وکړ د ماشومتوب په شپو ورځو کې د هغه د لیدو یوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن یې فشار راووست:

ـ هو هو هغه نرۍ جګ سړی و، زموږ کور ته به په موټر سایکل راته، ډول ډول میوې به یې راوړې، کوم چې ما لیدلی دا هغه نه دی، هغه بل ښوك و. دا بل ښوك. خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره یې وویل:

ـ ګل مرجان چې هرځای وژل شوی وي. زه پکې شریك یم، ماخپله خور کونډه کړې ده. ماخپل خوریونه یتیمان کړي دي. اوه څه به ورته وایم خور به مې....

ټکسي د یوې شین رنګې دروازې مخ ته ودریدله.

ګلاخان د ټکسي چلوونکي ته پیسې ورکولې ملوك ته یې وویل:

ـ دا ستا د خور کوردی.

يوه ماشوم ته چې د کور مخې ته يې په خاورو کې لوبې کولې ګوته ونيوله دا د ملګري ګل مرجان وروستی زوی دی.

ملوك په ماشوم ورتيټ شو ښکل يې کړ. خو مخ يې بلې خواته واړاوو.

د دروازې له لومړي زنګ سره يو ماشوم راووت کلاخان زيری پرې وکړ:

.. ما ما دې راغلی دی ورشه په مور دې زيری وکړه

او پخپله د کور مخې ته له يوې ونې سره ودريده.

د ملوك او خور روغبړ يې ښه ډير وخت ونيو، دوی دواړو سره ژړل.

په کوټه کې د ملوك نظر تر هرڅه ړومبې په کونج کې د کوچني ميز پرسر د بريتور ځوان په عکس ولګيده.

دا هغه کس و، چې د دوی ګروپ د جمعه ګل د کلا ترخنګ نيولی و.

دا هغه دی چې د اوبوڅښلو ته چا پرې نه ښود.

دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای يې ووژني، اوه، چې له ما څخه يې ډوډی وغوښتله. ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.

کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای. ښايې پيژندلی مې وای. مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړی مې وای، اوس به مې خور تور ټيکری نه و پرسر، اوس به مې خوريونه داسې سپيره مخونه نه و راتله ناست. اوه خدايه. اوه خدايه.

ثلیرویشتم څپرکی

د خـوراو خـوریـونـو د ځیر وپـه لیدو سره ملوك هم خپله پریکـړه بـدلـه کـړه، دی پـوهیـده چـې خـور یـې ورتـه څومره ضرورت لري، پـه کـابل کـې پـاتې شو، ده که څه هم پخپله سیمه کې د گل مرجان د لیدلو او ددوی د گـروپ لـه خـوا د هغـه د نیولو کیسه له خپلې خور څخه پټه کړې وه، خو له ځانه سره په یادیدو به یې تـل ځوریده، ځان یې د هغـوی پوروړی باله.

د گل مرجان مشر زوی هیواد یې چې ښوونځي تـه تـر تلو وروستـه بـه یې په بازار کې کار کاوو، نور کـار تـه پـرې نښـود. خورځه یـې ورمـه چې اوس پیغلوټې شوې وه له ښوونځي څخه راوگرځوله.

ملوك به سهار وختـی د کوټـه سنگي پـه چوك کې لـه نـورو کـارگرانو سـره یـوځـای کیناست کـه بـه چـا د کـار لپاره بوتلل نو د ورځې گټل شوې پیسې به یې ماښام خپلې خورتـه راوړلې او کـه بـه کـار ورتـه پیدا نـه شو نو له منډیې څخه به یـې سودا راوړه او تـر ماښـامه بـه یې پـه بـازار کـې خرڅه کړه.

پـه ښار کې حالت پـه څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کیدې چې ملوك ښار ته نه ولاړ. هیواد، میوند او بهیـر هـم له ښوونځي څخه پاتې ول.

راديوګانو يو ازې د کابل خبرې کولې.

هيڅوك نه پوهيدل چې څه پيښيږي. ښاريانو د ويرې او هيلې ترمنځ ژوند تيراوو.

ملوك خوشحاله ښكاريده هرځل به يې چې خپل جاى نماز ټولاوو وروستى دعا به يې ټولو واوريده.

ـ يا خدايه مجاهدين كامياب كړې.

خو د كور نورو غړو په دې دعا كې ځانونه ورسره شريك نه بلل.

په هغه سهار ښاريان د ملا اذان پرځاى ډزو له خوبه راويښ كړل.

خو دا ډزې ژر ودريدې. داسې معلوميدله چې د بري په وياړ د خوشحالي ډزې وې.

ملوك خوشحاله و، نورو ته يې ډاډينه وركوله:

ـ مه ډاريږئ. كه خداى كول وروسته له دې به يو ډز هم وانه ورئ.

ملوك په ښاركې نابلده و، داسې څوك نه و، چې دى د بري زيرى پرې وكړي او مباركي وركړي.

خو زړه يې طاقت ونه كړ هيواد ته يې مخ ورواړاوو.

ـ خوريې راځه چې ووزو. نن كابل وګورو چې څومره ښكلى شوى دى. نن كابل ته پرښتې راغلې پرښتې.

موټران لړ ول. دوى پلې د ښارپه لوري وخوځيدل. په ښار كې ډلې ډلې ځنې ور وسله وال كسان ګرځيدل.

چې هره ډله به تيريدله ملوك به هيواد ته مخ ور واړاوو

ـ وګوره څومره ښه ښكاريږي څومره ښه خلك دي مانه درته ويل؟

ملوك به دا خبرې په داسې انداز كې كولې لكه ټول چې ده راوستي وي.

هيواد په ساده ګى وويل.

ـ یره ماما زه خو یې له ټوپکو ډیر ډاریږم، هسې نه چې ....

خوملوك به یې خبره پریکړه:

ـ لیونی کیږه مه نن خو اوله ورځ ده. که خدای کول سبا ته به یو ټوپك هم ونه وینې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامې کړې چې هیواد په وارخطایي وویل:

ـ وی، وی، هلته وګوره مړ یې که، وی، مړ یې که.

څوتنو وسله وال د یوه کور مخې ته یوه سړی د ټوپك ترقنداغ وهلو لاندې کړی و، دوی دواړه ورته ودریدل، ټوپکوال سړی ترستوني نیولی و.

ـ وایم کیلي راوړه، که نه وژنم دې.

ـ درته ومې ویل، درته، درته ومې ویل ....

سلګیو واخیست، په سلګیو کې یې خبرې هم کولې، خو لکه چې ژړا اخیستی وي خبرې یې بندې بندې کیدې څوك نه ورباندې پوهیدل.

د شا لخوا یوه پلنګي پوش ټوپکوال په لغته وواهه:

ـ راوړه د ګراج کیلي راوړه ملحده، موږ پیاده ګرځو تا ته موټر ولاړ دی.

سړی د یوې وهل شوې ونې په بیخ، پړمخې ولویده، له خولې یې وینې جارې شوې. یوه بل چې توره کونډۍ ږیره یې لرله او تر اوسه غلی ولاړو، ورغی سړی یې ترلاس ونیو ورته ویې ویل:

ـ نذیره کیلي ورکړه، دا داسې خلك نه دي چې همداسې دې پریږدي.

سړي چې د لاس په شا یې د خپلو شونډو وینې پاکولې په هماغه انداز وویل:

ـ ورته ومې ویل: چې په کور کې څوك نشته. خودوی یې نه مني.

يوه وسله وال دا بل ته مخ وروا ړاوو:

د ګراج قلف يې مات کړه، دا د سپي زوی لاري ته نه راځي. يو بل چې کلاشينکوف يې له اوږې راښکته کاوو د ګاراج په لوري روان شو ويې ويل:

ـ روکی ښه وايي اوس به بل ګروپ راشي. تياره ډوډۍ به مو له خولې وباسي. او له دې سره يې د کلاشينکوف ميل د ګاراج په ځنځير کې بند کړ. قلف يې مات کړ.

ملوك چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی ټوپکوال يې تر لاس ونيو:

ـ خيريت خو به وي څه چور خو نه دی.

ـ ته څوك يې چې داسې هوکې هوکې کيږې؟

ـ زه هم ستا غوندې يو مجاهد يم، خو غل نه يم.

دده په ليدو نذير هم جرأت پيدا کړ رامخته شو.

ـ دا غله دي، که غله نه وي نو پردې موټر ....

اغاشيرين په وليو کې د کلاشينکوف په قونداغ وواهه:

ـ کينه کمونيسته. چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوك چې د اغاشيرين کلاشينکوف ونيو په قهر يې وويل:

ـ بس چې نور يې ونه وهې.

اغاشيرين څه ونه ويل. دا نورو ته يې وويل:

ـ موټر راوباسئ.

بيا يې ملوك ته ښکته پورته وکتل ويې ويل:

ـ دکوم ځای يې؟ چې پوه شو ددوی د سيمې نه دی نو د هغه په وهلو يې پيل وکړ. څو تنو کرولا موټر په ټيله ټيله له ګاراج څخه راويوست.

نذيرهك حيران ولاړ و.

خو ملوك له وسله وال سره لاس او ګريوان و.

ټوپکوالو موټر تر سرك پورې ټيله کړ. يو ټوپکوال يو قات شوی کاغذ پرانيست د موټر د مخې په ښيښه يې سريش کړ.

هيواد تر تصوير لاندې کرښې ولوستلې:

دازادي د لارې اتل او د اسلامي ....

موټر په بيړه تر کږ ليچ تير شو.

پنځه ویشتم څپرکی

قوماندان محمدهاشم کابل د راتلو په دویمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو. په لومړیو ورځو کې یې ځوك پوښتنې ته هم نه راتلل. کله چې رئیس مقرر شو او په رادیو او تلویزیون کې یې خپل نوم واورېده نو هیله یې پیدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسېدونکي مامورین چې له ده سره یې پخوا پیژندل دده پوښتنې او مبارکۍ ته راشي. خو بیا هم ځوك رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورین چې دده د سیمې ول، مبارکۍ ته راغلل.

په خبرو کې محمدهاشم ورځخه د شکور پته وغوښته یوه ورته وویل:

ـ هو همدلته دي یوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدین په فاتحه کې ولید.

ـ ښه ښه نو څنګه به یې پیدا کم؟

ـ اسانه ده.

هاشم په غررو سره وویل:

ـ یو وار به یې ووینو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بیا یې دا بل ته مخ راواړاوو:

ـ اوس آ پخوانی بابولالې وايي که یې سد سرته ورغلی دی؟

ـ نه نه اوس غریب ډیرغلی دی

ـ څنګه یو وار نه ورځو؟

ـ والله ورغلي خو به وو خو ....

محمدهاشم په خبرو کې ورولویده:

ـ ولې داسې ترولی (تلولی) شوې څه خورم خو یې نه. هسې یو وار یې وینم.

موسکی شو پسې زیاته یې کړه:

ـ هغه خو زما پخوانی یار دی.

دادمحمد فکر وکړ له خبرو یې مالومېږي چې والله که یې وینه څمکې ته پرېږدي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوړې او ګرزونه پرې پراته ول، ګډې وډې کرښې وایستلې سر یې راپورته کړ:

ـ خدای دې خیر کړي وبه یې وینې.

ـ ته عجب سړی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې ووینم او ضرور کار هم ورسره لرم.

ـ اوس به خدای خبر هغه ....

خو محمد هاشم خبرې ته پرې نښود له ځایه راجګ شو.

ـ بس همدا یې وخت دی، یا الله ځئ چې ځو.

په موټر کې دواړه غلي ول. موټر په بیړه روان و. دا څو ورځې ښار ارام و. دادمحمد به چې له موټر څخه شاوخوا ورانو ودانیو ته وکتل سوړ اسویلی به یې له خولې ووت. بیابه یې هاشم ته چې د موټر د مخې په سیټ کې ناست و، وکتل سر به یې وښوراوو. کله کله به یې ډرېور ته لارښودله.

موټر ډېر ژر مکرویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوړیز بلاك مخې ته

ودريده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه راکوزشول او شاو خوا د تيارسۍ په حالت کې ودريدل.

دادمحمد پورته د بلاك کړکيو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنډه کې يوکوچنی هلك چې دوی يې ولېدل په وارخطايي د کور په خوامنډه واخيسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او يوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه ماشوم خلاصه کړه.

ـ سلام

ـ واليکم السلام بچيه پلار دې کوردی.

ـ پلارمې، پلار مې، نه نه ، پلارمې نشته.

دادمحمد يې په سرلاس راتيرکړ:

ـ زويه مه ډارېږه ورشه ورته ووايه مدير دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نيمکښه پرېښودله ولاړ.

بښه څنډ وروسته يوسپين کالی سړی چې خړ پکول يې په سرو، لوڅې پښې راووت، په څيره کې يې تشويش او وارخطايي له ورايه برېښېده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول يې په محمد هاشم غېږ وګرځوله بيايې له دادمحمد سره روغبړ وکړ، دابل وسله وال وردمخه شو لاس يې ورته ونيو خو دده ورته پام نه شو، ژرژر يې خبرې کولې.

ـ راځئ راځئ هرکله راشئ، راځئ کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وويل:

ـ لکه چې ودې نه پېژندلو؟

ـ څه ووايم ـ بيايې په وسله وال غېږ راوګرځوله.

ـ وطنه ستړی مشې، تاته خو هيڅ متوجه نه وم، ډير معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې دادمحمد ورته وویل:

ـ دا امر صاحب محمد هاشم دی.

ـ ښه ښه، ډیر ښه، دا خو ډیر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالۍ ویړې وې. او شاوخوا له دیوالونو څخه لرې لرې کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په جوړه شوې الماری کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول، په بله خانه کې یې دوه کسټه اوږد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې الماری جوړه شوې وه په څو خانوکې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول. په پورتنیو خانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

ـ ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

ـ یره قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف راوړی دی.

ـ خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

ـ په وجدان که مې اروا هم شکه وه. که نه زه په دې جهت کې ډیر فعال یم.

ـ راځه راځه کینه. ډیر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

ـ داغم ګوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره کړې وه.

شپږویشتم څپرکی

غونډه د ریاست په تر ټولو لوی دفتر کې جوړه شوې وه.

رئیس، سموت او څلور وسله وال د ریاست د پخواني مرستیال او د وزارت له معین سره یوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدیر چك چك وکړي لاسونه یې هم سره جوړ کړل خو ژر متوجه شو. ژبه یې راویسته سر یې ټیټ واچاوو. د څنګ ملګري یې مرسته وکړه د تکبیر ناري یې پورته کړې ټولو وروسته وړاندې ((الله اکبر)) وویل چا یوځل چا درې واره او ځینو هم څلور پنځه ځله تکرار کړه.

رئیس او ورسره کسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څوکیو کیناستل یوه وسله وال کس چې د عصمت الله تر څنګ ناست و. هغه ته په غوږ کې څه وویل دواړو وخندل او د نورو ناستو کسانو خواته یې وکتل. هرڅوك پوهیدل چې سره وایي:

ـ دوی ته ګوره. اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځایونو کیناستل ځینې په یوه څوکۍ دوه دوه تنه او ځینې د کوچونو په څنګلیو کیناستل خو څو کسه د دروازې خواته ولاړ پاتې شول.

د قرآن شریف څو مبارك آیتونه ولوستل شول

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکیو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته وروپیژانده: محمدهاشم زمور مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زړورتیا یې ټولوته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سړی دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کاروکي.

د هاشم په مټ بې لاسن کیښود موسکی شو:

ـ زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او بری یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترڅنګ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین څادر په اوږو سم کړ او ووت. نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوګرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یویو وروپیژندل هر یو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې ځنګلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جګړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

ـ دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو اندیوالانو راته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نو له تاسې ټولو مې هیله داده چې پخپلو ....

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك کړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میرمنې له خولې چیغه ووتله.

خو رئیس وپوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ دلته زما پاك مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاك دې ترې ورتېر شي زه پوهیږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو ....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې څرګندیده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سر ټیټ کړ او پخپله پوزه یې لاس ونیو نور ټول له ځایونو پاڅیدل، یو دوه تنه خو له چوکیو لاندې په ځمکه ولویدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ ترڅنګ ولاړ و وویل:

ـ راکټ دی له کوزې خوا راوویشتل شو.

د ښار په لویدیځه خواکې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاټکونه ول.

رئیس چې په څیره کې یې ویره اووسواس ښکاریده د څنګ ملګري ته څه وویل، هغه په بیړه له دفتره ووت.

رئیس بیا خبرې پیل کړې:

ـ څو شیان چې زه ډیر پې خپه کیږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نور یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په ځیر ځیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین ترڅنګ ناسته وه د صادرې واردې د کتاب په

دفتنه ولیکل: ((تاته ګوري.))

یاسمین نرۍ موسکا وکړه او سترګې یې ښکته واچولې سیما ښایي له یاسمین سره ټوکې کړې وي. خوهاشم چې دمخه یې خپل مخاطبین یوازې. ناست نارینه بلل او د ښځو خواته یې نه کتل، اوس دومره د ښځو کتار ته متوجه و. چې په دفترکې نور ناست کسان یې هیر کړي ول.

لکه چې په ده هم د یاسمین شوخو سترګو اثر کړی وي په خبرو خبرو کې یې هڅه کوله چې هغې ته نیغ وګوري.

دا کاته څو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختمیدو په هیله ول، ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه څك نیولي ول.

هرڅوك پوهیدل چې یوه هم د رئیس خبرو ته غوږ نه دی نیولی، جسماً دلته او روحاً بل ځای دي، ددوی له څیرو هم داسې برېښیده چې د نورو خبرو اوریدو حوصله نه لري او د یوه پناه ځای په غم کې دي.

خو هاشم لکه چې دوی ته ښودله چې نه ویریږي خبرې یې یو په بل پسې اوږدولې.

د هاشم له خبرو وروسته فقیرمحمد هم لنډې خبرې وکړې.

د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځایونو پاڅیدل ځکه له لږ لرې د توغندیو آواز اوریدل کیده یو وسله وال له کړکۍ وکتل په بې تفاوتي سره یې وویل:

ـ د تیلو سرای اور اخیستی دی.

له دروازې د باندې دیبا، د یاسمین جالۍ پوړونی کش کړ په غوصه یې وویل:

ـ یوخودې خدای ستا دا جالۍ ورکه کړي اوس هم د تاشکن ((تاشکند)) په چرت کې یې.

ـ ولې ولې؟

ـ رئیس ته دې نه کاته، څو مره بد بد یې درته کتل؟

یاسمین په معنی لرونکې موسکا وویل.

ـ زه د هرچا کتل تللای (تراوز) شم.

- لیونۍ هغه نور کتل و، اوس کتل، ویل، اوریدل او هرڅه بدل شوي دي.

یاسمین یوازې وویل:

ـ غم یې مه کوه.

یاسمین د دیرشو کالو په شاوخوا کې وه، دا که څه هم پیغله نه وه خو ناسته ولاړه، تګ، ټوکو، شوخې او کړو وړو یې هغه د نویو پیغلو په کتار کې دروله.

ددې دفتربه تل د اداري لـه ښځـو ډك و، د نـورو دفترونـو نجـونو هم خپلې پیالې ددې دفتر تـه وړې وې او د چـای څښـلو لپـاره د یاسمین دفتـر تـه تلـې، هـر وخـت بـه یـې هلتـه تـود بانـډار جـوړکړی و، ټـوکې او مسخرې به وې.

دوی به د یاسمین له خواږه مجلس نه خوند اخیست.

که څه هم د پیغلتوب تر عمر ور اوښتې وه، خو هیڅ وخت یې پـه ځـان نه راوړه چې عمر دې یې تر نورو زیات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده یې د زیږیدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و. خو دې نـه مانـه، ویـل بـه یـې چـې هغـه وخـت یـې د ګونـد د غړیتـوب د لاسـته راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زیات ښودلی و.

داداري پخواني کارکونکي پوهیدل چې یاسمین د خپل عمر پـه باب د نورو زیاترو ښځو په څیر درواغ وایي او عمریې ښایي تردې هم زیات وي.

خو هغه چا چې له دې سره یـې نـوې پیژنـدګلوي کیدلـه ددې د عمـر پـه باره کې دا ډول تصورنه کاوو.

ځکه دا نه یوازې زړه شوې نه وه بلکې د پخوا په څیر ښکلې او جذابه وه.

په سینګار به یې ډیر وخت لګاوو. سره له دې چې تل به یې پوډر وهلی و، خو ډیرو دا فکر نه کاوو چې دا ښکلا دې د پوډرو برکت وي، د هغې په سره سپین مخ د پوډرو موجودیت هیڅا نشوای تشخیص کولای.

ځرځوغتېو سترګو، نریو ورځو، کوچنۍ ټنډې اوږدو سوربخنو زلفو او لنډې زنې یې د پوزې د سر د پیړوالي بدرنګي په ښکلا بدله کړې وه.

سموت به ددې په باب ویل:

ـ که دا پوزه دبل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خو دا پهو.

دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندانه وه، په شونډو به یې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صمیمت پروت و او هم یو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي لیدونکي به ځان ورته نږدې احساساوو، داسې لکه چې له ډیر پخوا ورسره پیژني خو که سړی به یې څیرې ته ډیر ځیر شو، څو شیبې به ورسره پتېه خوله مخامخ کیناست، دا ورته معلومیدا ای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څیرې څخه نامحسوس ویرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځیده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم یې ورشریك شې زړه یې را وسپړې له غمونو او دردونو یې ځان خبر کړې او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړې.

په داسې حالت کې به د هغې ښکلو مړو سترګو، راوتلیو سرو اننګو او د څیرې هرې برخې درته ژړل.

تا به ویل چې اوس به راته وایي:

ـ ولې داسې راته ګورې، ته هم غواړې له دغو اننګو خوند واخلې، ته هم غواړې په دغو سترګو کې لاهو شې او پکې د مینې جهانونه ووینې؟ خبر نه یې چې دا د ویرونو کورونه دي؟

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترګو کې وي، د ټولو غمونو او بدمرغیو هنداره به همدغه اننګي وي.
خو د هغې یوې نرۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام وخیږول.
هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله یوازې یې د هغې خندا او د سترګو ښکلا لیدله.
یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډریورو. عظیم له خپلې کورنۍ سره چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي غره په ډډه کې په یوه کرایي کورکې اوسیده.
تنخوایې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډریوران او کلینران ول تیراوو، خپلې دندې ته هم چندان پابندنه و، زیاتره وخت به له خپلو انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، ګټل شوی پیسې به یې په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لګولې، همدا وجه وه، چې عظیم د غره په یوه ختمین واړه کورکې چې دوه کوټې یې لرلې او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.
د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه اوبدل، خیاطي یې کوله او د کور زیات خرڅ به همدې برابراوو.
خود یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ، واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کورته راغې.
د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل منې به یې.

ددوی د کـورنۍ تـریخ ژونـد د نـوې میرمنې پـه راتلـو سـره لاپسـې تریخ شو.

هره ورځ به یې په کور کې نوی غـم جوړ و، ورځ بـه د دواړو ښځو پـه جګړه تیره شوه. ماښام بـه چې عظیم کـور تـه راغـی بې لـه دې چې ګـرم او ناګرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ میرمنې په وهلو به یې پیل وکړ. عظیم نه یوازې خپله پخوانۍ میرمن بده ایسوله بلکې خپلې لـور او دوو زامنو ته یې هم د اولاد په سترګه نه کتل.

خپله یـوازینۍ لـور یاسمین یـې چې لا دښوونځی پـه څلورم ټولګي کې وه خپل یوه ملګري غلام رسول ډریور ته په نام کړه، ځینو بـه ویـل چې عظیم خپله لور په قمار کې بایللې ده.

د یاسمین له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظیم مزارشریف تـه ولاړ، دا د هغه وروستې سفر و چې بیا را ونه ګرځیده او تر ننه یې پتـه نشته، نـوې میرمن یې یوه اونۍ وروسته د خپل پلارکور ته ولاړه، د عظیم لـه ورکیدو دوه میاشتې وروسته د یاسمین کورنۍ بې لـه دې چې څوك پـرې خبر شي له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بیړنۍ کډې کولو یو علت یې هم غـلام رسـول ډریـور و، چې هـره ورځ بـه راتـه او بـې لـه دې چـې د عظـیم راتلـو تـه صبر وکـړي د وادہ غوښتنه یې کوله.

د یاسمین مـور کـه هرڅومره ورتـه وویـل چې لـور یـې وړه ده د واده نـه ده خو غـلام رسول نـه منلـه، پـه هغـه ورځ یـې ورتـه وویـل: کـه د جمعې تـر ورځـې پورې زما واده تیار نه شي. نو زه مې خپله ښځه په زور کور ته بیایم.

ځکه خو د یاسمین مور بیړه وکړه، پرته له دې چې پـه لاهورۍ دروازه کې د خپل تـره زوی کـره احوال ورکـړي راغلل، امـام الـدین ورسره مرستـه وکـړه پـه کـور کـې یـې یـوه کوټـه ورکـړه مشـر زوی یـې پـه چنداول کـې لـه

مستري سره شاګرد کړ. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نړدې ښوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چنداول کې د موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړ.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه، بس یوازې به کامیابیده.

مور به یې ویل کاشکې د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای یاسمین به په خپل ټولګي کې اول نمره اودویم نمره وه

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و. ځکه چې له هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو. هلته یې هم چندان پرمختګ ونه کړ. څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو. که څه هم له دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړی، یوځل د اوبو او برښنا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو

زیات وخت به یې د کوڅې له هلکانو سره په سینماګانو او پارکونو کې تیراوو. ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمورشاهي پارك کې تیروله. له کوره هم خوابدی و. د کور ټول لګښت د لطیف په اوږو بارو. آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده. نور یې له ژونده زړه تورشوی و.

خو د ژمي په یوه سړه ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.

د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او ځنګه یې چې د نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرګردانه ژوند یې هم بدل کړ.

د ښارپه واټونو کې بهرنیان ګرځیدل. په هغه یخنۍ کې چې نورو به

ځانونه په څادرونو کې پوښلي ول. روسان به د ښار په واټونو کې په دوبنیو دریشیو کې ګرځیدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته. چې چا به ځیرځیر ورته وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونیو خلك د هغوی په خبرو نه پوهیدل. یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د ښمنیو په دغه یخ کنګل کې د آصف د بدمرغیو کنګلونه ویلې شول. ده هم ترښي څنګل سپینه پټه وتړله. او له نورو سره یوځای د پښتونستان واټ د سرك په غاړه و دریده او په لاره ځینې تیریدونکی لارویان به یې تلاشي کول. نه خو ده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده. یو تن چې ترڅنګل یې پټه تړلې وه او بې قنداغه روسي ي کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

ـ ملګریه ته وسله نه لرې؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووایي بې له دې چې خبره وسنجوي وویل:

ـ وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملګري ته مې ورکړ.

ـ چې داسې ده نو رادیو ته ولاړ شه له ملګری اتش کفه څخه کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د رادیو تلویزیون په انګړ کې نور هم راټول شوي ول.

داسې معلومیده لکه چې د اختر له لمانځه وروسته خلك یو بل ته اختر مبارکي وایي. یوبل یې په غیږو کې نیول. آصف نه پوهیده چاته ورغاړه وزي. هك پك ولاړ و. د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا زندانیان ول. یا د حکومت له ویرې پټ ول.

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسي نوی کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلي خان واټ د امنیت مسؤولیت ورته وسپارل شو.

آصف څو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوندي غړو په لست کې ونیوله، خو مشر ورور مستري لطیف یې دغه باد راوړي ګوندي غړیتوب ونه مانه. چې بیا وروسته د کب د دریمې نیټې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوایي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړۍ لیدنه کې یې یو پربل زړونه بایلودل. د هوایي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول، چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یوکال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تیلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل بل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یوازې د کابل هوایي ډګر ته .د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وي ډول ډول الماریګ د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و. چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

خلیل په مرکزي قول اردو کې له یوې میاشتې کار وروسته رخصتي واخیستله او له یاسمین سره یې چې اوس د ناحیې د ښځو د سازمان رئیسه وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نیکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسیدلې وې، دومره سره ګران ول، چې د ورځې رسمي وخت به یې هم یو له بله لرې نه شوای تیرولای.

د ورځې په اوږدو کې یود بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به یې کوله چې وختی کورته راشي.

خو لکه څنګه چې یې پیژندګلوي او واده زرشوی وه هماغسې ژر سره جلاشول. څلور میاشتې وروسته خلیل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته یې د مرګ خبر راورسیده.

د خلیل مرګ د یاسمین زړه مات کړ، د زړه له کوره یې د ځواني ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پریوتله. جنرال آصف واده کړی و، او خپله مور یې له کوره شړلی وه، مور یې له خپلې یوازینۍ لور یاسمین سره اوسیدله. د لور له زیږیدو وروسته یاسمین دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهراً داسې څرګندیده چې یاسمین خپل پخوانی د خوښۍ ژوند بیا پیل کړ دې. ښکلې جامې به یې اغوستې او سینګار خو یې نورو نجونو او میرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې یې د خلیل مینه ساتلې وه، د هغه په شوروي کې اخیستل شوي عکس یې د هغې د نورو مینانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د میز له سره راکوز نه کړ او د نارینه ساعت به یې چې د خلیل د لاس ننبه وه تل په لاس و.

اوه ویشتم څپرکی

د جمعې په ورځ د بلاك مخې ته لاره سرو او سپينو ډاټسنو بنده کړې وه. د ډاټسنو په باډيو کې ګيډۍ ګيډۍ د اوړې د سر راکټونه ولاړول.

څو کسه ټوپکوال چې پلنګي دريشي يې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا ګرځيدل، د بلاك مخې ته ماشومانو د نور کله په څير لوبې نه کولې. د موټرونو په راتلو سره څوك خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونيوله،د بلاك په برنډو کې هم څوك نه تر سترګو کيدل. خلکو د تلاشي له ويرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول. او ځينو خو لا د خپلو ماشومانو او ميرمنو په مرسته د بلاك تکاوي کې ځای پرځا ی کړي ول.

د بلاك خواته تيريدونکو کسانو به د موټرو په ليدو بلې خواته لاره چپه کړه. يوله بله يې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې. خو هيچا سم ځواب نه درلود

وروسته څرګنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور ميلمانه دي. شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره يې خبرې کولې غږ کړ:

ـ اباسينه ميلمانه راوله، تاسې په موټرو پام کوئ چې څوك ورنږدې نه شي.

د شکور د خیرې په خیر داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول. او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرښې کرښې پوښونه پرې غوړېدلي ول، هوارې وې. دتلویزیون په الماری هم سپینه پرده غوړېدلې وه. دقیبلې خواته په دور یو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راځړېدلی و. د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول. او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راځړېدلی و. په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه. بل څنګ ته یې سپین ږیری سړی په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول، سپور و په سر یې لیکلي و. ((یاغوث الاعظم دستګیر مدد)).

ورسره د شکور خیره هم بدله وه. د ق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په خیریې پکول په سر و خو داسې معلومیدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خریلې. تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه. داسې چې ډیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پیژاند ویلای شو چې ږیره یې نیمه توره اونیمه سپینه وه.

په پکتیا کې د تور او سپین ګوند په باب یو روایت داهم راغلی دی. وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جګړو کې انګریزان ډیر وارخطا کړي ول. نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولو لپاره انګریزانو د سیمې خلکوته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوک هوښیار او پوه و. نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې ښکې زیاتې دي که سپینې؟

ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی. خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکرې په ښکو کې سپین رنګ زیات دی.

وایي چې له هغه وروسته د کیشکرې د تور رنګ پلویان تور ګوندیان شول او دا نور یې سپین ګوندیان

د شکور د ږیرې په باره کې هم د میلمستون په کونج کې د ناستو میلمنو پټه مشاجره روانه وه.

یو ټوپکوال چې ټوپك یې تر کیڼ زنګون لاندې ایښی و. دا بل ته ورپه غوږ شو:

ـ شکور له ږیرې سره ډیر ښه ښکاریږي.

هغه ورته وویل:

ـ تور خر نه سپینیږي.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و. ددوی خبرو ته یې پام شو. ورته یې وکتل.

سموت چې د ناستو کسانو خبرې یې اوریدلې وې شکور ته وویل:

ـ والله دا ږیره خو ډیره ښه درسره ښکاري خو مطلب یو تاوان دې پکې کړی دی.

یوبل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

ـ څه تاوان یې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وویل:

ـ مطلب دده اصلي څیره یې ښودلې ده.

د شکور رنګ ژیړ شو په وارخطایي یې پوښتنه وکړه:

ـ څه څه ځنګه اصلي څیره؟

سموت موسك شو ویې ویل:

ـ تراوسه ځوان مالومیدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس مالومه سوه چې سپین ږیری یې.

د ځنګ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

ـ که ځنګه اودولا داسې نه ده.

ـ نه نه اوس یې هم په ږیره کې تور وینښتان زیات دي

سموت یوځل بیا شکورته ځیرشو ویې ویل:

ـ نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین ویښتان زیات دي.

یو بل د عبدالله خبره تائید کړه:

ـ یه یه نام دخدای ځوان دی ټول ویښتان یې توردي.

یوبل ددروازې له خوا غږ کړ:

ـ شرط تړې؟

ـ نه سپین زیات دي.

ـ تور زیات دي.

ـ یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنګا وشکوله لوی سور رنګی دسترخوان هوار شو. ډول ډول خواړه پې کیښودل شول. چې زیاتره یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي. یو بل ته یې کتل. شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوښي یې راوړل، میلمنو په لویولویو ګردو مجمو کې د وریجو په خوړلو پیل وکړ. خو عبدالشکور ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوښو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه مخ ته یې کیښودې.

لکه چې دمخه ټاکل شوې وې د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول پاڅیدل.

شکور او قوماندان هاشم په یوه موټرکې کیناستل. موټر د قرغې د بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملګري په نورو دوو موټرونو کې ولاړل او له دوی سره یې ملګرتیا ونه کړه.

د ماسپښین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

قرغې د بند سیل په موټرکې وکړ، موټر یې له نورو لرې د بند د اوبو ترڅنګ ودراوو، په موټر کې ورسره ملګري سپوږمۍ رستوران ته ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر ترڅنګ په شنه چمن کې وګرځیدل.

لومړی یې رسمي او تشریفاتي خبرې کولې، زیاتره خبرې یې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یې د افغانستان د نورو ښکلو سیمو چې دوی د جګړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هریوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور په امر بمباري شوې وې او اوس یې ښکلا بایللې ده، شکورهم بې ځوابه نه و، ده هم د هغو ځایونو نومونه واخیستل چې د هاشم په امر په راکټونو وران شوي و، ده په کابل کې د تیرې میاشتې جګړه یاده کړه چې د کابل د بابر بڼ پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نه د ګیلو بڼه لرله او نه یې دا هڅه کوله چې یوبل ملامت کړي،بس هسې خبرې ترخبرو پورې یادیدې.

شکور په خندا ورته وویل:

ـ یره قوماندان صاحب په زړه کلا کې خو دې ډیر خلك بلې دنیا ته ولیږل.

هاشم په موسکا وویل:

ـ ځې کوې دتاسې خو په ګټه وه.

ـ څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

ـ د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تبرڅوکه تیریدله.

شکور د تائید په علامه سر وښوراوو:

ـ هو والله دغسې خو ده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقًا متاثره شوم.

چې هاشم خه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

ـ رښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای تر تیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

ـ ورك یې كه. هغوډیر په غوصه كړم. په هغه وخت كې مې دا د مشرې ښځې كوچنې ورور ډیر راباندې ګران و هغه یې د ځمكې په كومه معامله كې په ټولو سره وهلی و. زه هم په هغه ورځ ډیر سټړی وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز كې كولې لكه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي.

شكور وخندل

ـ ژوندی خو دې یې. ښه سیاست خو دې وچلاوو. قاطعانه برخورد چې هرڅوك ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.

ـ پوښتنې مه كوه. د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا كوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شكور د بند د اوبو په منځ كې د موټر په ټیوپ یوه سپاره كس ته په ځیر ځیر وكتل. داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.

خو هاشم پرېښودونكی نه و.

ـ ولې داسې خپه شوې. دا خو مې د آئینې یو كونج درنه وښود. كه تول مخ یكې ووینې څه به كوې.

شكور چې هماغسې اوبو ته كتل:

ـ دا زمـا او سـتا جګـړه نـه وه. دواړه اقتصـادي او اجتمـاعي فورماسیونونه یو دبل د نابودي په جهت كې فعال و. دا چې كوم یو د متلاشي كیدو جهت لري. راهبردونه یې معلوم نه دي.

هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

ـ ورك یې کړه قوماندان صاحب آئینې مه را اخله، ښه به داوي چې آئینې په ګډه سره ماتې کړو.

قوماندان د روغې په علامه لاس ور اوږد کړ.

ـ واچوه، دا خبره مې د ې خوښه شوه آینې به داسې زرې زرې کوو، چې هیڅوك ځان پکې ونه ګوري.

شکور وویل:

ـ پدې جهت کې موږ باید یو کامل تفاهم ته ورسیږو.

دواړو لاسونه سره ورکړل. شکور په خندا وویل:

ـ د پوښتنې سړی دې خدای په دې ملك کې نه پیدا کوي جواب مواب له کومه شي، د ډېرو حقوق تلف شوي دي.

هاشم په ټوکه وویل:

ـ رښتیا په مېنګو کې دې سخت تبلغات راپسې کول چې هاشم مزدور دی. هاشم غوبه دی ..... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و. چې د بل په ټوك رالوی شوي ول.

دواړو وخندل. هاشم پسې زیاته کړه:

ـ مزدور مو سپکاوو بیامو د کارګر او مزدور نارې هم وهلې بلا خلك وئ.

شکور په خندا وویل:

ـ هغه لکه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره. اوس به د آئینو غم کوو چې کومه روغه پاتې نه شي.

دواړه په خندا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلك ددوی د موټر په وړوکې پټ شول.

اته ویشتم څپرکی

د رئیس پرمیز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه ګڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست ترنظر تیرکړ. د میز له قلمداني څخه یې یو قلم راواخیست څینې نومونه یې پرې نشاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې ترنورو دوسیو لاندې کیښود. د میز پر سر زنګ باندې یې ګوته ټینګه کړه یو سپین ږیری سړی چې د رئیس د دفترپیاده و، راننوت او د امر په انتظار د دروازې خواته ودریده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکرۍ کې لاړې تو کړې، مخکینۍ دوسیه یې بیا راواخیسته په لست یې سترګې وغړولې. ښه شیبه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سر یې راپورته کړ سپین ږیري ته یې وویل:

دادحقه د اجرائې ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکرۍ یې را پورته کړ، څوځله یې لاړې پکې تو کړې، له ځایه راولاړشو، خپل پلنګي جمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړاوو.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو بوخت شو.

ددروازې په خلاصیدو سره یې د تیلفون غوږی راواخیست او یوه نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خو له هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې نمره دایل کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تیلفون غوږی په تیلفون وویشت.

دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر وویل:

ـ دا تیلفون بیا څه بلا وهلی؟

دادحق په عاجزۍ وویل.

ـ والله که خبر یم صیب.

ـ راشه وې ګوره والله که خبر یم، اوله دې سره یې یاسمین ته د کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تیلفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تیلفون مزی غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را واړاو:

ـ رئیس صیب د تیلفون لین نشته.

ـ ځنګه نشته څه شو؟

ـ والله که خبر یم، دشپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

ـ هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

ـ زه به یې پوښتنه وکم، د مدیرصاحب علی خان تیلفون هم ورک دې.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ راواړاوو:

ـ ښه د تا نوم یاسمین ده؟

ـ هو یاسمین.

ـ ښه ښه ډیرښایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د ځنګ په راوتلی اسفنج

بوخت کړ. رئيس پورته ورته وکتل، د ميز پر سر کاغذونه يې سره واړول راواړول.

ـ ښه ښه، نور؟

رئيس نه پوهيده څه ووايي، که وار له واره د لستونو خبره رايادهٔ کړي ترې خپه به شي، ښه يې وبلله چې د لست خبره د فشار د وروستۍ وسيلې په توګه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه يې وکړه:

ـ ځنګه له کاره دې راضي يې؟

ياسمين لنډ ځواب ورکړ:

ـ هو.

رئيس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوو، داسې معلوميده لکه چې دا خبرې ليکي. خو هغه هسې کرښې وربې کرښې په سپين کاغذ ايستلې. د ياسمين لنډو ځوابونو په تنګ کړی و ناسنجول شوي يې وويل:

ـ زه حيران يم چې ستا غوندې ښکلې نجلۍ ځنګه دلته کارکاوو.

ـ څه ووايم. نصيب قسمت دی. ځوك دلته، ځوك هلته.

د ياسمين خبرې نرمې وې خو ځيره يې جدي وه د خبرو په وخت کې يې رئيس ته سم نه کتل. کله به يې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه دباندې کتل.

خو رئيس دواړه سترګې په دې کې خښې کړې وې، د هغې هر حرکت يې څاره. لکه يو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې رېښتيا دروغ معلوموي.

له ياسمين څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول. هغې هم دده د هر حرکت په مقابل کې په بې اعتنايي سره غبرګون ښود.

رئیس ښکته پورته ورته وکتل، له ځایه راولاړشو، د کړکۍ خواته ولاړ، بیرته راوګرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذداني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترګې یې د یاسمین په غاړه کې خښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردې ښځې غاړه داسې نه وه لیدلې. په دفتر کې یوې بلې خواته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترګه چڼه کړه، داسې یې په څنګ ورته وکتل لکه تږی چرګ چې په صراحۍ کې اوبه ګوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشې د هغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشې څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ. خو دهاشم د سترګو یو لوی خنډ و.

هاشم بیا د کړکۍ خواته ولاړ له کړکۍ نه یې د باندې وکتل ویې ویل

ـ که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شې، په سرو زرو کې به دې پټه کړم.

یاسمین په بیړه ځواب ورکړ:

ـ که په ډبرو کې ګلان راټوکیداې شي نو دوه لارې هم یوکیداې شي.

ددې د خبرو په وخت کې هاشم دباندې کتل او د خبرو په وخت کې یې د هغې شرمناکې اوپه عین حال کې قهرجنې څیرې ته پام نه و. ښایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی، خپل ځادر یې چې له څوکۍ څخه راځړیدلی و، بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل

ـ له ما سره هرڅه شته، مال، پیسې او هرڅه چې وغواړې. زه چې له کومه ځایه تیریږم ځمکه خپل تنفس بندوي.

یاسمین نور څه ونه ویل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې ټوټې یې په ګوتو کې سرویلې، لکه چې دا هم هغه ځمکه وي چې د قوماندان په تیریدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هیڅ یې ونه ویل.

پړونې یې په سرسم کړ او د ولاړیدو تابیا یې ونیوله. خو د رئیس پرله پسې خبرو چې د ځان او خپلو شتو په ستاینه څرخیدلې، د وتلو مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې ویې ویل:

ـ په دفترکې کارونه زیات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.

اوله دې سره له ځایه راولاړه شوه.

هاشم د هغې له غوصه ناکې څیرې پوه شو چې خبرو یې ورباندې چندان اغیزه نه ده کړې خپل وروستی ګوزار یې را ړومبې کړ ویې ویل:

ـ یه، ته مه ځه، دلته ماته یولست راغلی دی.

ـ دڅه شي لیست؟

هاشم لست ورته وښود ویې ویل:

ـ دا دهغوکسانو لست دی چې کمونستان ول، او یا روس ته تللي ول.

چې وي لیدل د یاسمین په څیره کې بدلون راغی پسې زیاته یې کړه:

ـ او ستا نوم په دواړو لستوکې شته، اوس ته ووایه، زه څه وکړم؟

یاسمین ځای په ځای ولاړه وه، لکه چې ددې وروستي ګوزار ددفاع وس یې نه درلود، ورو یې وویل:

ـ یوه چاره یې وکه.

ـ دانوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تیر دی، لستونه نیول شوي دي، دا کسان باید له وظیفو ګوښه او بندیان شي.

د یاسمین په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې، مخ یې بلې خواته

واړاوو چې رئیس یې ونه ویني، د چای خوړلو د میز پر سر په پرته ورځپاڼه ورټیټه شوه، هسې یې مخې ته ونیوله. بیرته یې پخپل ځای کېښوده. رئیس ته یې وویل:

- رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کېږي.

هاشم وخندل.

- روس ته تګ هم له مجبوریته کېږي؟

- څه ووایم، خیردی، ته یې یوه چاره وکه.

رئیس یوه شو چې وروستی ګوزار یې پخپله ښکلا مغروره یاسمین د غرور له نیلي راکوزه کړه.

- چاره خو یې ډیره سخته ده، خو وبه ګورو چې څه کېږي؟

نه ویشتم څپرکی

سهار د هاشم ملګرو دهغه په دفترکې تود مجلس جوړ کړی و.

هاشم لادفتر ته نه و راغلی. سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته ترلسو بجوپورې بیا ویده کیږي او شکر خوب کوي.

څوشپې کیدې چې قوماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدو ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یواځې په همدې دفتر کې کیدله.

ښایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدګمانه شوي ول.

پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې ګرځیدل، خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و. او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د ګډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلي و. «د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق» هم ایسته شوې وه.

قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبرخان مینه کې په یوه کور کې اوسیده. ویل کیدل چې کورته یې وخت ناوخته ناپیژندل شوي کسان او آن ښځې هم راځي. ددوی د نن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه.

سیدامین چې د کړکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و. راجګ شو پښې یې پڅ بلو څپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کینښودې ویې ویل.

یره زه چې ورته ګورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:
ـ د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه.
یو بل وویل:
ـ چوکۍ سړی خبرا بوي.
سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځیدلی و او خپل پکول یې په لاس کې ګډاوو راپورته شو وې ویل:
ـ مطلب دا ټول دې ښځو له کار ویوست.
خان مومین وویل:
ـ ته وا دا به د ښځو تاثیر وي؟
ـ هو نو، نه یې وینې، چې مطلب ښوی ښوی ورسره کیږي پوه شوې که پوه نشوې. ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چاړه پاتې ده چې پې را تیره یې کړي.
درمحمد وویل:
ـ دا ټول دغې یوکچنۍ له لارې ویوست.
سموت وویل:
ـ ورك یې که مطلب ټولې دغسې دي، رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي چې «لانت کې په زنان که مور وي د سلطان» او بیا یې په شد او مد د سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته پرون تیره شوې وي.
چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:
ـ که زما منئ زه خو وایم چې سار ایي محکمه به جوړه کړو.
ـ ښنګه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟
اکبر وویل:
ـ یه یه هغه خو د نارینه وو وې، اوس به د ښځو لپاره وي.

ـ څنګه؟

ـ بس لکه د رؤف غوندي چې چیرې مو لوڅ مخې ښځه لیدله مخ ته به یې تیزاب شیندو. یا به یې ځای په ځای وژنو.

انور تائید کړه:

ـ والله که دې بده خبره کړې وي اول به دا یاسمین ده که څه بلا ده، دا وژنو.

خو سموت د نصحیت په ډول وویل:

ـ خبره زموږ په سرې کې ده پوه شوې که پوه نشوې دا باید لارې ته راولو. مطلب دده پرتوګ له شکور سره بدل شوی دی، څه چې هغه کول اوس یې دی کوي.

ـ نو ته څه وایې چې څه وکړو؟

ـ زه وایم چې مطلب له ده سره به خبرې وکړو پوه شوې که پوه نشوې ورته به ووایو چې اول دا یاسمین له ځانه لرې کړي.

اکبر وویل:

ـ نا اوس په هغه ډیره ګرانه ده. ځان به ورك کړي هغه نه ورکوي.

سموت په غوصه وویل:

ـ چې راسي زه دا ټول ل ل ل....

دروازه خلاصه شوه. قوماندان محمد هاشم له خپلو بریګاډانو سره په دفتر راننوت.

سموت خپله خبره واړوله.

ـ هو والله زما هم ډیر بد ایسي.

هاشم چې په خپل ځای کیناست دا نورو ته یې مخ راواړاوو:

ـ بیا مو په چا کې میده کړې ده؟

له سموت نه لاره ورکه وه نه پوهیده څه ووایي ځان یې تیرکړ:

- هسې يوه خبره وه ورك يې كړه.
- څوك مو ميدان ته راچولى و، زه خوبه مو نه يادولم.
- يه يه تا به ولې يادوو، دا شكور ملحد مو سره ياداوو
- ولې هغه څه كړي دي؟
سيد امين په تمسخر وويل:
- هغه هيڅ هم نه دي كړي. نه يې څوك وژلي دي نه يې په كليو بمباري كړي دي نه يې چاته ....
هاشم يې خبره پريكړه:
- پريږده دا خوښي خبرې.
سموت هم جرأت پيدا كړ ويې ويل:
- مطلب ټول انډيوالان وايي چې تاسې كه څوك وژلاى اول مو بايد دا سركوزى خوندي كړى واى مطلب تاسې نور غريبان ووژل دى مو ملگرى شو.
هاشم په نصيحت وويل:
- گوره سموت گله ته خو شكر هوښيار سړى يې. هغه لاس چې نشي پريكولې ښكل يې كړه.
له ځايه راجگ شو په قدم وهلو يې پيل وكړ پسې زياته يې كړه:
- په دې خبرو سر مه خوږوئ.
كه پدې خبرو پسې گرځيدئ زيرې به مو ژر سپينې شي.
ياسمين چې دفترته رانوتله لكه چې انتظار يې نه درلود چې له هاشم سره دې دومره كسان ناست وي وارخطاشوه. بيرته شاته وگرځيده په داسې حال كې چې په يولاس يې دروازه ټړله په ټكني غږ يې وويل:
- سلام
خو چا يې د سلام ځواب ونه وايه. ناستوكسانو يوبل ته وكتل.

هاشم خان د ميز په سر په کاغذونو بوخت کړ ياسمين يوې بلې خواته وکتل. د رئيس د ميز په لوري روانه شوه ويې ويل:

ـ رئيس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وارخطا شي.

ـ ته ته هو رښتيا خطونه هغه مکتوبونه هغه به ....

ياسمين ورسره مرسته وکړه:

ـ هغه پروني مکتوبونه دې لاسليك کړل؟

ـ هو هو ماهم هغه مکتوبونه يادول. داسې ده چې هغه والله که پوهيږم چې هغه څنګه وو، وروسته، لږ وروسته راشه

ناستو کسانو د سترګو له کنجو ياسمين ته کتل.

اکبر د خان مومين لاس چې د کوچ په څنګلي يې دده خواته اينبي و وسکونډ ورو يې وويل:

ـ دکافر لور اور لګوي.

خان مومين ترڅنګ ورته وکتل خو اکبر ياسميني ته کتل ده ته يې ورپام هم نه و.

ياسمين ددروازې په خوا روانه شوه. له هاشم. پرته ټولې سترګې پسې وې.

د ياسمين له وتلو وروسته دوی هم يويو پاڅيدل.

دیرشم څپرکی

یاسمین په ځان کې یو پټ احساس لیده، چې په مقابل کې یې مقاومت ورته ناشونی ښکاریده. له څه وخته راهیسې یې هم په چلند او هم په څیره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه یې د سرو زرو له بنګړو ډک ول، غاړه یې هم د افغانستان د نقشې پرځای په نسبتًا غټه اسم الله او نري امیل ښکلې کړې وه. اوس یې د پخوا په څیر ټوکې نه کولې که به چا د مینې کومه خبره یاده کړه دې به ژر خبره واړوله.

اوس یې په دفترکې د خپلو خورلڼو د ټوکو په ځواب کې دا نه ویل چې دا او هاشم د یوه لوی سیند دوه غاړې دي چې هیڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښیمانه وه چې خپلو همکارانو ته یې ویلې و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر خیرن سره په خلاصه ټنډه او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښیمانه وه چې په لومړیو ورځو کې یې په هاشم ایښي ول.

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارینه وو او ښځو دفترونه سره بیل شوي ول. او نورې ښځې ددې او هاشم. له پټو اړیکو څخه خبرې شوې وې. ټولو میرمنو به دا ځوروله ځینو به پرزې پرې ویلې چا به ټوکې

پرې کولې اوځینو خوآن خبرې هم نه ورسره کولې. دا هم د نورو میرمنو له دې ډول چلند ځخه په تنگ شوې وه خو چاره نه وه. ځکه د ادارې د میرمنو لپاره همدا یوه لویه کوټه چې پخوا د محاسبې مدیریت و، په نظرکې نیول شوې وه.

رئیس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملگرو ته به ځانگړې دفتر ورکوي، خو تر اوسه یې لا دوی ته دفتر نه و پیدا کړی. یوځل یې په څلورم منزل کې د بل ریاست یو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ، هلته راکټ ولگیده او د دفتر یو دیوال یو مخ له منځه ولاړ.

نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله. نورې همکارانې پرې ورټولې شوې. دپخوا په شان ټوکې او مسخرې وې دیبا د چای پیاله د یاسمین مخې ته کیښوده په معنا داره غږ یې وپوښتل

ـ څنگه یاسمین د سیند اوبه خو به نه وي وچې شوې؟

یاسمین لکه چې ددې په کنایه پوه شوی نه وي وویل.

ـ ولې څه؟

ـ هسې ما ویل وچکالي ده. چې د سیند دواړه غاړې سره یو شوې نه وي

ټولو وخندل. یاسمین ځان نه بایلود ویې ویل

ـ څه گډې وډې سره وایې؟

ـ چې اوبه نه وي نو سیند وچیږي او دواړه غاړې یې سره نږدې کیږي.

دانوروته یې مخ وروااړاو:

ـ که څنگه همدا سې نه ده؟

ټولو وخندل:

ـ حتماً. حتماً. څنگه به نه سره نږدې کیږي.

د خندا آواز لوړ شو.

شکیبا ظاهراً خبره واړوله:

ـ یاسمین دا اسم الله دې په ځو واخیستله، ډېره ښکلې ده

یاسمین ترولی شوه:

ـ دا هو دا ډېره ښایسته ده.

شگوفې په خندا وویل

ـ څه یې پوښتې، څه دې خو نده اخیستې؟

نیلا په مسخرو وویل

ـ رښتیا وایې. دا خواره څه پې خبره ده. دا شنه غمې یې په یاري گټلي دینه.

ټولو وخندل. د یاسمین د مخ سرخي زیاته شوې وه ټولو خندل، نږدې خاصو ملگرو یې هم له هغو سره خندل.

یاسمین په غوسه شوه:

ـ تاسې ښځې خو که هرڅومره تعلیم هم وکړئ بیاهم حسادت نه پرېږدئ.

مرضیې ورغبرگه کړه.

ـ نو ته څوك یې. ته لکه چې ښځه نه یې؟

ـ یم خو ستاسې غوندې نه.

له دې سره یې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوو. را ولاړه شوه

ـ چیرې ځې؟

ـ خپه نه شې. موږ خو هسې ټوکې کولې

یاسمین په دروازه کې وویل

ـ شفاخانې ته ځم بیرته ژر راځم.

یوولسو بجو ته لا پنځه ویشت دقیقې پاتې وې. یاسمین په ښار کې

سوکه سوکه روانه وه، څو دکانونو ته ودریده خوځه شی یې وانه خیستل، لس کمې یوولس بجې وې چې د فروشګاه مخې ته ورسیده، د کبابي مخې ته د قوماندان هاشم لنډکروزر ولاړ و په لیدو یې خوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله. خو د موټر دروازې ترلې وې ښیښې یې توري وې دننه هم څوك نه ښکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستیکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکی شو، دروازه یې خلاصه کړه:

- راځه ژر خیږه.

موټر د وزیر اکبرخان مینې په لوري په بیړه حرکت وکړ. هاشم موټر دګاراج په ځای په انګړکې ودراوو.

شاوخوایې وکتل یاسمین ته یې وویل:

- راځه د پاچاهي ځای ووینه.

دواړه په دویم پوړ کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کیښودل شول. کوټه ګډه وډه وه، د دروازې خواته چلمچې له اوبو ډکه ایښې وه، او په سر یې د منهو پوستکي پراته ول. د خوب د تخت روجایي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میزنه سګرټ داني رالویدلې وه او د سګرټو ایرې په غالی تویې شوې وې، د پخوانی دیوالي بخاري دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافي شیان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکی غلې ناسته وه. له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، ښایي په دفتر کې د خورلنهو له خبرو ځوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا را نه وسته خو دا خواشیني

یې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه اوس یې نو خوله له خندا نه سره ورتله. دواړو خندل په کوټه کې ګرمي زیاته شوه. دخپل کمیس دوه تڼۍ یې خلاصې کړې. هاسم پردې واچولې خو دوه کړکۍ یې خلاصې پریښودلې.

د ماښام تیاره خوره وه چې هاشم رڼا ولګوله. یاسمین ټینګار کاوو. چې کور ته یې ورسوي. خو هاشم ټکنی و. له حالاتو پوره خبر نه و، له غرمې راهیسې یې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخابروي اړیکې پرې کړې وې.

خپل نږدې وسله وال یې هم چې دده د ساتنې ترڅنګ به یې له حالاتو هم خبراوو رخصت کړي ول.

یاسمین ته یې وویل. چې شپه تیره کړي. خو هغې تلوار درلود او د پاتې کیدو نه وه دا لومړی ځل و. چې هاشم په هغې په غوسه شو.

ـ رښتیا چې تاسې ناقص العقل یاست. دا وخت دتلو نه دی.

ـ نه نه زه ځم. ټوله ورځ درسره وم

ـ هسې نه چې په کومه بلا مې واړوې

چاره نه وه یاسمین یې د شا په سیټ کې کینوله او په مړو څراغونو یې د زړو مکرویانو په لوري حرکت وکړ.

د عامې روغتیا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرك په منځ ولاړ ول. او دواړو موټر ته مخامخ ټوپك نیولی و. هاشم موټر ودراوو. دروازه یې خلاصه کړه.

ـ څه خبره ده. چې د سرك په منځ کې ولاړ یاست؟

ـ راکوزشه. ته څوك یې. چې داسې بړ بړ غږیږې؟

هاشم پوه شو ، چې څلور لارې بل ګروپ نیولې ده.
څنګ ته یې په تیاره کې لاس وتپاوو ، تفنګچه یې په لاس ورنغله.
وسله وال تر مټ ونیو ، لاندې یې راګوزار کړ.
ـ راښکته د خان زو ، زه درته وایم راښکته ته لا کلانکاري کوې.
وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه.
وسله وال یې مخې ته لاسي ځراغ ونیو:
ـ هوم راکوزه شه.
یاسمین ځان سره ټول کړ ، د موټر په سیټ پورې یې ځان ونښلاوو.
وسله وال په غوصه وویل:
ـ راکوزه شه ځان مه راباندې ...
بیا یې وپوښتل:
ـ دا سړی دې څه کیږي؟
ـ دا مې خاوند دی؟
ـ افرین.
اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونیو د ځان په خوا یې راکش کړه.
بل وسله وال ته یې مخ وروا ړاو.
ـ ضیا دا زما کوټې ته بوزه
ـ نه نه زه خپل میړه ته ورځم.
وسله وال په بې اعتنایي سره وویل:
خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
وسله والو یو په یوه خوا اوبله په بله خوا بوتلل.

یودیرشم څپرکی

ملوك ترپخوا غلی و. په ښار کې د هرنوي خبر په اوریدو به یې یوازې سر وښوراوو وبه یې ویل.

- خدای دې د نیکو هدایت ورته وکړي.

دی پخپلو پخوانیو خبرو پښیمانه معلومیده

داڅو ورځې چې جګړې نه وې نو ملوك او کلاخان به دواړه په بایسکلونو سهار له ښاره وتل او له چهار آسیاب او دوغ آباد څخه به یې اوړه او غوړي راوړل.

دا یوه اوونۍ د اوړو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده ګرځیدلې وه.

په څوتیرو ورځوکې دوی د خپلو کورنیو اړتیاوې پوره کړې وې او د جګړو له ویرې یې ترخپلې اړتیا زیات اوړه ذخیره کړي ول. کلاخان هم له جګړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته را لیږدولې وه خو په لومړیو جګړو کې یې کشر ورور ګلاخان ورك شو

خو نن هریوه پنځه پنځه منه اوړه او یویو پیپ غوړي دخپلو بایسکلو په کنجوغو تړلي ول.

د کلاخان بایسکل پنچر و. ځکه دواړه پلي له بایسکلونو سره روان ول.

څه پیسې چې ورپاتې وې د لارې پاټکونو ترې وړې وې. له کلاخان څخه وروستي زرګون هم چې د بایسکل د پنچري د نیولو لپاره یې د کمیس د څنګ په جیب کې خوندي کړی و. په سرك ولاړیوه وسله وال اخیستی و. اوس نو له هغو پوستو او پاټکونو راتیرشوي ول. چې د خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو څخه د باج اخیستلو لپاره ګام په ګام جوړشوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سرك په منځ په چوکیو ناست ول ودرول. یوتن چې ژاولې یې ژوولې او په خوله کې به هر وار رااړولو به یې ټك ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

- دا قاچاق چیرې وړئ؟

- قاچاق نه دی اوړه اوغوړي دي خپلو کورونو ته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ وروا ړاوو په خندا یې وویل:

- زلګی وینې یې؟

زړګي چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

- ته یې قاچاق ماچاق څه کوې خپل حق ترې واخله پریږده چې خپله لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ وروا ړاوو.

- واموورېدل؟ پیسې راوباسئ.

ملوك وویل:

- پیسې خوهغو نورو لیوانو یوورې. والله که ټنګه هم را پاتې وي.

خو وسله وال پرینبودونکی نه و. له ډیرکش وګیر وروسته یې دواړه تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسې نه لري. خپل ملګري ته یې مخ واړاوو:

- دا خو یو هم پیسې نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونیو.

ـ څنګه اول کوم یو وولم؟

دواړه ژیړ زبیښلي ولاړ ول، هیڅ یې هم نه ویل.

زرګی چې اوس د پوستې ترمخ د یوه لوی عکس لاندې ولاړ و، پرې غږ وکړ:

ـ مه یې وژنه، بیا به دا مرزګې له دې ځایه څوك وړي، له بویه به یې لیوني شو.

ـ دغسې خو یې نه پریږدم.

زرګی ورته وویل:

ـ نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه بایسکل په کار راځي نه اوره.

ټوپکوال ملوك په خټې کې په قنداغ وواهه ویې ویل:

ـ تاخو والله که همداسې پریږدم، ډیر هوکي مالومیږې. څه چې بیا په دې لار را نشې.

دواړه په بیړه روان شول، ترڅنګ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ لرې شول ملوك وویل:

ـ عجب خلك دي، انسان داسې ورته ښکاریږي لکه توبه نعوذبالله دوی چې پیدا کړی وي.

کلاخان په خندا ورته وویل:

ـ یاره کاشکې ټول مجاهدین ستا په شان وای.

ـ خدای دې خوار نکړه، ټول اصیل مجاهدین زما په شان څه چې تر ما ډیر ښه دي.

ـ که خپه کیږې نه دا خو درسره نه منم، عجیبه داده چې ته څنګه پکې وې.

ملوك وخندل

ـ ته یې چې نه منې مه یې منه. خودا ټولې دنیا منلې ده چې مجاهدینو دا وطن له لوی ښامار څخه خلاص کړ.

ـ دادې منم خو زه چې اوس دغو ته ګورم، په نوم یې شرمیږم. وګوره څه یې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تیری، دا ټول مو ولیدل.

ـ لیونیه داهسې د مجاهدینو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا پرې وګرځه. مجاهدین هغه ول، چې له روسانو سره وجنګیدل. شهیدان شول، څوك چې ژوندي پاتې سول ټوپك یې ایسته وغورځاوو د وطن د آبادي لپاره یې متې راونغاړلې او په . .

کلاخان په یوه رنګ دوکان ځړیدلي عکس ته اشاره وکړه.

ـ او دا؟

ـ دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا میرمن په زور نه بیایي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.

ـ خودوی وایي چې روسان موږ وایستل. وطن موږ آزاد کړ.

ملوك په غوصه وویل:

ـ ددوی خولې څوك تړلای شي، د کوم رهبر زوی. ورور، خوریې، اوښې، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نورخپلوان جنګ ته تللي دي؟ دوی خود نورو غریبو په وینو تجارت کاوو. د نورو په وینو یې بنګلې جوړې کړې. د خوارانو په وینو یې ډالر پیدا کړل.

کلاخان په بې اعتنایي وویل:

ـ اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي. وایي چې د توري په زور مو ګټلې ده.

ـ دا د خپل ورور په وینو رنګ توره به که خدای کول ډیره ژر ماته شي د ناروا څراغ تر ګهیځه نه لګیږي.

کلاخان په خندا وویل:

ـ په تاسې هم د مومين خان د ښامار كيسه شوی ده.

ـ هو خو هغه چا چې ښامار وژلی په كلي كې ناست دي. موزيان د ښامار تسمې په لاسو كې ګرځوي او چوكۍ پرې رانيسي.

چې كلاخان څه ونه ويل، ملوك په خندا ورته وويل:

ـ دتا دې پوښتنې ماته د هغې ښكلې ډاكترې خبرې را يادې كړې.

ـ دكومې ډاكترې؟

ـ په پاكستان كې چې زه په هسپتال كې بستري وم يوه ډيره ميربانه او ښكلې ډاكتره وه، د ما يې ډير خدمت وكړ. داسې ښه نوم يې و، ژوليا، يوه ورځ مې ورته وويل: ارمان چې مسلمانه وای او له خدایه منكره نه وای، دې وويل: چې زه په خدای ايمان لرم.

ما ويل عجيب ـ دې له واره وويل عجيبه دا نه ده، عجيبه داده چې مونږ انسانانو ته چې خدای عقل راكړی ولې يوله بله كركه لرو او يو دبل وينې تويوو.

كلاخان وويل:

ـ دا دې ترڅه وويل:

ـ دا مې ستا ترخبرې پورې وويل، عجيبه داده چې زه ولې مجاهد وم، عجيبه داده چې د تا غوندې نيك خلك ولې له مونږ سره جنګيدل.

كلاخان سوړ اسويلی له خولې وايست.

ـ هی هی مونږ هم دغسې دروا خله لكه تاسې. زمونږ ځوانان هم د نورو د هوسونو قرباني شول.

زمونږ ځوانان نيك او پاك خلك ول، او په صداقت سره د وطن لپاره جنګيدل، خو خبرنه ول، چې څوك به يې د كعبې په ځای تركستان ته بيايي.

ـ عجيب.

ـ عجيبه دانه ده، عجيبه داده چې اوس هم ځينې د رهبرانو تر شا ترلې سترګې روان دي، رهبران او غټان هرځای رهبران دي که دلته دي که هلته، پخپله مخکې خي او قافله کندې ته ورخطا کوي لکه چې وينې يې، يوشعر مې را په يادشو:

خرڅوي يې رهبران په سوداګرو
خدای دې مل شي د وطن او د ملګرو
نه پوهيږې چې په کوم پلو دې بيايي
چې روان يې په ګډا او په سندرو

دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې پيل شوې تا به ويل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نشانه کړی دی، پرله پسې ډزې کيدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا يرغل کړی دی او څوک څوک ولي، درندو وسلو يو ډاروونکی غرهار جوړ کړی و.

دوه دیرشم څپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوك چې پوهیدل له لومړنیو جګړو وروسته یې ځانونه وایستل.

ډېرو خو ایله سرونه وایستل او نور ټول شته یې په ځای پرېښودل.

شمروزه په ملوك په غوسه وه. ده د ګذرد وکیل خبره نه وه منلې چې ورته ویلي یې و:

ـ دا خلك زه پېژنم، په دې اور بند یې مه غولېږه دا هر یو بل جنګ ته ځان جوړوي.

شمروزې په هغه ورځ د خپل ورور ملوك خبره هم اورېدلې وه، چې د وکیل په ځواب کې یې ویلي و:

ـ دا دتاسې خبرې دي، كه خدای کول وروسته له دې به ټك هم وانه ورې. هرڅه چې و، تېر شول.

خو دده خبره داځل هم دروغ ختلې وه.

جګړه پیل شوې وه. دا وار د هغو تنظیمونو ترمنځ جګړه وه چې په تیرو جګړو کې سره ملګري ول.

په تیره جګړه کې دښمنو ډلو اوس یو بل ته لاس ورکړی و او د خپلو پخوانیو اندیوالانو په ضد یې سنګرونه نیولي ول.

ملوك او هیواد د کوچنۍ تکاوي پخوانۍ دروازه بنده کړه او

د دربچـې پـرځای یـې چـې د دهلیـز دروازې تـه نـږدې وه کـوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کـوچنۍ تکاوي کې نـه یـوازې کیناسـتلای شوای بلکې د شپې یې خوب هم پکې کولای شوای.

خـو پـرون سـهار وختـي چـې جګـړه لـږ ارامـه وه د کلاخـان کـورنۍ هم ددوی کـور تـه ځانونـه راورسـول، کلاخـان وویـل: اولادونـو یـې تیـرې لـس دولس ورځې په راڼه میدان تیرې کړي، خو د خدای فضل و. چې راکټ یـې په کور نه و لګیدلی، پرون شپه د بیم ۱۳ یـوې ضربې د ددوی کـور هـم بـې برخې نه و. پرې ایښی ګـولۍ د دوی پـه سـالون لګیـدلې وه، خـو هغـه ګـړۍ دوی ټول د سیوري پـه خونـه کـې ناست ول. یـوازې د کلاخـان لاس لـږ ټپي شوی و، هغه هم خښته پرې ورلویدلې وه.

ددوی په راتګ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي یې په دوی تنګه کړه. وروسته له هغه به ملوك، هیواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سیوري خواته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کیناستل.

ښـځې او ماشـومان پـه تکـاوي (زیرزمینـی) کـې اوسـیدل پخلـی هـم نارینـه وو کـاوو. ښـځو خـو دا ځـو ورځـې لمـر پـه سـترګونه و لیـدلی خـو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راووتـل. پـه انګړکې بـه یـې لوبې شروع کړې خو هیواد به په زور بیرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی لیدنه به یوازې د ډوډۍ وروړلو په وخت کې کیدله. کلاخان بـه چې ډوډۍ وروړه نو دوی ته به یې ډاډ ورکاوو

ـ انشاء الله جنګ دریږي ملګري ملتونه اوربند اعلانوي.

د ګل مرجان کوچني زوي (بهیر) پوښتنه وکړه:

ـ کاکا ملګري ملتونه ډیر زوره ور دي؟

ـ هو بچو. که وغواړي جنګ په یوه ورځ کې دروي.

ـ د هغو زور په دغو رسیږي؟

ـ هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدې:

ـ ملګري ملتونه څوکسه دي؟

ـ هغه کسان نه دي ددنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په ناباورۍ وویل:

ـ بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همداسې ووت، بهیر به نوروته په نا هیلي وویل:

ـ بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملګري ملتونه د کلاخان او ملوك لپاره پیغور ګرځیدلي ول. چې کله به تکاوي ته ورغلل ښځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړې:

ـ دا دتاسې ملګرو ملتو خو هیڅ ونه کړل.

کله کله به دباندې ورپسې راووتل وبه یې پوښتل:

ـ دا ملګري ملتونه پسې څه شول؟

اوس به نو ښځو هم د رهبرانو ترڅنګ ملګرو ملتونو ته ښیرې کولې.

ـ خدای دې دا ملګري ملتونه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څه نه ورته وایي، دا څه حال دی؟

خو د ماشومانو او ښځو ښیرې او سوې نارې به د ډزو په آواز کې ورکې شوې.

هغه ورځ جګړه ترپخوا سخته شوې وه، بس لکه سخته زلزله چې وي، غرهار و، دانه معلومیده چې ګولۍ له کومې خوا ویشتل کیږي.

له دوړو او لوګیو معلومیدل چې شاوخوا توغندي لګیږي. هسې د تالندې په خیرغرهار و، چې دا سړي نه شوای تشخیص کولای چې

لـه کـومې خـوا راځـي. د توغنـدي یـوه ګـولۍ د کـور پـه دیوالـه ولګیـده، شاوخوا تورو لوګیو ونیوله. چې دوړې کیناستلې ملوك اوهیواد راووتـل ټومړۍ څه یې چې ولیدل تلوسه وه چې د تڅاوي په دروازه کې پـه وینـوکې پرته وه.

ملوك د واره په غیږ کې را واخیستله.

ـ خورې، خورې!

د توغندي بله ګولۍ د انګړ پـه منځ کې ولګیدله، هیـواد لـه تلوسې سره یوځای ځان تکاوي ته واچاوو مخ او جامې یې په وینو سرې وې.

شمروزې د سر ویښتان شکول، ښځو او ماشومانو ژړل.

تلوسه بې روحه د هیواد په غیږ کې پرته وه.

کلاخـان د تلوسـې پښـه او نـس پـه ټیکـري وتـړل، خـو وینـې لا روانـې وې.

هیوادهماغسې تلوسه ښکلوله.

کلاخان یـې ترپښـه بلـه څیـره هـم وروتـړلـه پـه ټنډه یـې لاس کیښـود دا نورو ته یې مخ وروااړاوو:

ـ ساه پکې چلیږي، که خدای کول جوړیږي.

شمروزې تلوسه په غیږ کې واخیسته.

تلوسې سترګې پرانیستلې:

ـ لا لا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودریده.

هیواد په غیږ کې واخیستله تلوسې سترګې پټې کړې، ملوك یـې پـه خولـه کـې اوبـه ورڅڅولې، تلوسـې بیـا سـترګې پرانیسـتلې هیـواد تـه یـې وکتل:

ـ لالا بیا نه نه دردر درځمه ، ما ما مه مه وهه.

بيا نه درځمه. ب .. ب... بيا . ب ب نه ..

هيواد په ډك ستوني وويل:

- خوره کې چې پورته راشې ظالمان دې داسې په راکټ وولي

او له دې سره په ژړا شو. په تکاوي کې د ناستوکسانو د ژړا آواز هم ورسره لوړ شو.

اوس نو ملوك او كلاخان هم خپلو سترگو ته د سمالونه نيولي ول. لکه چې ټول پوه شوي وي چې د تلوسې وروستۍ سلگۍ دي

تکاوي چيغو او ژړاوو په سر واخيسته.

ټول د تلوسې د بې ساه جسد په شاوخوا راټول ول

مړی يې په ټيکري کې ونغښت.

په هغه شپه هيچا ډوډۍ ونه خوړله، ماشومان هم لا وختي ويده شول، اوس نو د الوتکو او توپونو له غرهار سره ټول عادي شوي ول.

دوه شپې همداسې تيرې شوې ددريمې شپې په سپيده چاود يې د انگړ په کونج کې ځمکه وخرله او مړی يې خاورو ته وسپاره.

درې دیرشم څپرکی

ویل کیدل چې جنګي ډلې له کابل څخه د بهرنیانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سرکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابله په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بارکړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډه و. د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي. د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډوکې کوم شي خوښ و، د بیل او د پیرودلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، رادیوکستونه او الماری لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول.

په خوشحال مینه کې هم ځوك نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوك او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بارکړل، ښه شیبه په حویلۍ کې د تلوسې قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازې څخه ځوځله راغږ کړ:

- ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوك او نور ټول د انګړ په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شا وخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یې وازي پرېږدي، د ورمې په مخ اوښکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اورېدل کېده، شمروزه د قبر ترڅنګ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوښکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشنې له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستنې یې له بیخه ایستلې وې، کلاخان هم لکه چې پخپله مخکینۍ خبره پښېمانه وي، ددروازې خواته غلی ودرېده.

د کور مخې ته دواړه کراچۍ بار ولاړې وې.

سپین ږیري جوالي چې دا حالت ولید، انګړ ته رانووت د ملوك ترڅنګ ودرېده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:

ـ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وګوره چې په ښار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.

سپین ږیري هیواد ته مخ وروا ړ او پسې زیاته یې کړه:

ـ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچۍ کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچۍ کې یې امن ځای ته ورسوي، خو ترمور دمخه راکټ کورته وروررسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د ورلو لپاره څه نه و پاتې.

سپین ږیري پرله پسې خبرې کولې:

ـ په اور بند مه غلطېږئ، اوربند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.

د سپین ږیري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازې په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخانې پورې یې ژړل.

☆ ☆ ☆

د سيد الناصري د ليسې ټول ټولګی په مهاجرو ډك ول.

د جدي د مياشتې وروستۍ شپې ورځې وې، ژمي و، خو واوره نه وه، لکه چې د سربو باران په واوره زورور شوی وي، واوره ونه اوريده هغه ورځ هم لمرينه وه، لمرو. خو لمر داسې معلوميده لکه ترسهاره بل شوی څراغ چې تيل يې په خلاصيدو وي نه يې تودوخه لرله، نه هم رڼايي، بس د کفن په شان سپينه رڼا وه.

په هر ټولګي کې پنځو پنځو او په ځينوکې شپږو او اوو کورنيو اړولي ول، دوی د ښوونځي په دهليز کې يوه کونج ته پرده جوړه کړه او د پردې شاته دواړو کورنيو خپل راوړل شوي کالي هوار کړل.

په لږ وخت کې د ښوونځي دهليز هم ډك شو او نور دباندې په انګړ کې پاتې شول.

يو غمجن د بل غمجن په ليدو خوشحاله کيږي، دلته داسې خلك سره را غونډ شوي ول، چې له هريو به دې پوښتنه کوله، غم لړلې خبرې به دې اوريدې.

ـ دوه زامن مې ورك دي.

ـ ورور مې شهيد شو.

ـ په کور مې راکټ ولګيد بس زه او دا يوه لور مې ژوندي پاتی شوو.

ـ خاوند مې د جنګ په اوله ورځ له کوره وتلی بيانه دی راغلی.

ـ لور مې ورکه ده.

همدا يوه ورځ وه چې بايد ټول ضروري کارونه پکې شوي وای، ملوك او هيواد د کور د پاتې کاليو د راوړلو لپاره بيا خوشحال مينې ته روان شول، ملوك په ټولو منلې وه، چې امن سميې ته د کور د ليږدولو په سبا به د خمارې د ليدو لپاره کلي ته ځي.

له باغ بالا تير شول.

د اسمايي او دارالامان غرونو يو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جګړه وي، خلکو هسې ساعت تيرى باله، اخير ټوپکوال چې دا دوه مياشتې يې له ماشې ګوته هم نه وه ايسته کړى، نن له سهاره تر لوړمازديګره ارام ناست واى؟

ښاريان پوهيدل چې په جنګي ډلو به نن بې جګړې ورځ ډومره سخته تيره شوى وي، نو يونيم ډز ښاريانو د جنګي ډلو طبعي حق باله.

خو د دوو غرونو دا جګړه ايزه لوبه سوکه سوکه په لويه جګړه بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاټکونو هم ډزې پيل کړې، موټرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په رانه ميدان بيا جګړه پيل شوه.

ملوك او هيواد هم په لومړي سرکې خال خال ډزې ټوکې بللې.

ـ ډزونه اوس ددوى عادت ګرځيدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا يې لا نيمايي شيان په کورکې پاتې ول.

ملوك زړه نازړه و، خو هيواد نه غوښتل چې تش لاس بيرته راوګرځي، په تيره چې د مور دا خبره به ورياده شوه چې د راتګ په وخت کې يې په ژړا کې ورته ويلي و:

ـ زويه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هيواد فرض ګرځيدلي ول، چې هرومرو يې بايد راوړى واى.

خوشحال مينه د جګړې ډګر ګرځيدلى وه، خوشحال مينې، پولي تخنيك او انترکانتيننتل هوټل ويشتل، پولي تخنيك او غره هم خوشحال مينه تر اورلاندې نيولې وه.

د پولي تخنیك خواته د سرك له سره ټانكونو هم خوشحال مینه په نښنه كړي وه.

له هري خوا سري مرمۍ باديدلي، د پولي تخنيك په دروازه كي ولاړ د ټانك دهشكي د سيلو خواته په سرك تيريدونكي كسان چي يوي بلي خواته يي منډي وهلي په نښنه كړ.

ملوك او هيواد ليدل چي په يوه شيبه كي ټول په ځمكه ولويدل، دوی هم د يوه ديوال شاته ودريدل، يو سړی چي ماشوم يي په غيږ كي و، د سرك له منځه راولاړ شو او د ديوال په لوري يي منډه واخيسته خو دهشكي د وړاندي تګ مجال ورنكړ ضربه ګولۍ يي مخي او شاته ولګيدي، سړی په ځمكه پريووت.

هيواد چيغه كړه:

ـ اخ ولګيده.

خو ژر معلومه شوه چي ژوندی دی ځكه چي كله دهشكي دده شاته كورونه په نښنه كړل، ده سر راپورته كړ، اوس نو دوی ته نږدي ول، خو دوی نشوای كولای ورسره مرسته وكړي.

ـ دي خوا راشه، په يوه منډه ځان را رسولای شي.

خو د مرميو په باران كي ددوی دا چيغي نه اوريدل كيدي، سړي شاوخوا وځارله، ماشوم يي په غيږ كي سم كړ، ددوی په لوري يي منډه راواخيسته، لا څو ګامه نه وو تللی چي ماشوم تري ولويده، ددهشكي د مرميو ضربي يي يومټ وړی و، ورسره سم له ټانګ نه هم لمبي پورته شوي معلومه نه شوه چي له كومي خوا ولګيده.

ترخنګ ولاړ زرهپوش هم شاته وتښتيده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسي باديدلي هيواد ددوی په خوا ورمنډه كړه، ماشوم د

پلار په سینه سر ایښی و، او په چیغو چیغو یې ژړل، هیواد سړي ته ونه کتل په بیړه یې ماشوم راواخیست، دیواله ته لا نه و را رسیدلی چې په ډوړو او لوګیو کې پټ شو، چې لږ رڼا شوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرك ترڅنګ په ویاله کې پراته ول.

ملوك لاس ورکړ، خو هیواد نشوای کولای په پښو و دریږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوك لومړی ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنګ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوك لومړی خپل څنګل چې وینې ترې بهیدې پخپل دسمال وتاړه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جګړه په مخ روانه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې ونیوله د جګړې لومړۍ کرښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیړه ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و «فتح الفتوح مبارك باد» چې دوی ته را ورسید، دوه کسه ترې راکوز شول، ملوك یې مخې ته ورمنډه کړه:

ـ دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څڼو یې نیمایي مخ پوښلی و، ښکته پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ وروااړاوو:

ـ پخپله دی دی.

دواړو سره وخندل، ملوك ددوی په خبرو پوه نه شو.

څنور ځوان مخابره چالان کړه:

ـ الو الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

ـ الو الو الو خون ـ خراسان، اورم.

ـ درفش چیرته دی؟

له هغې خوا ځواب ورکړل شو:

ـ درفش د دښمن اسیردی وایه، څه وایې خراسان!

ـ الو الو مرکزته ووایه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو دادی دروليږل اطمینان!

له دې سره یې د ملوك لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په ټیله ټیله پورته کړ، دواړه ټپیان یې یوبل موټر ته چې نوی را ورسیده واچول د موټر مخه په سرك پرتو مړو بنده کړی وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرك په منځ پراته ول، د سرك غاړې ته کش کړل، یوبل چې ښایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجګ کړ، وسله والو چې ولید ټپي دی، دوهم موټرته یې واچاوو.

نور مړي یې چې د سرك یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پریښودل ښایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله وخوري.

څلورديرشم څپرکی

دا يو عجيب ځای و، زندان نه و، خوکوټې يې داسې جوړې شوې وې لکه چې ديوې نړيوالې جگړې د اسيرانو لپاره زندان جوړشوی وي، هيڅا دا فکر نه شوای کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنگ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټوکې د خښتو پرځای ډېرې کارشوې وې. کوټې د سرتيرو د کاغوشونو په څير لويې لويې وې، دسړي له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کړکۍ پکې پرې شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لگيدلې وې.

د انگړ ديوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول، ويل کيدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري. خودا زندان د هغو ښځو او نارينه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي. دمخه به دلته يوازې هغه زندانيان راوستل کيدل چې د جزا د تطبيق وړ به و. او زياتره جزاگانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبيق کيدلې. خو په وروستيو جگړو کې دغه نظم گډ وډ شوی و. اوس نو دلته هر ډول زندانيان راوستل شوي ول، ټول سره گډ شوي ول. يوازې د ښځو او نارينه وو کوټې بيلې وې. ملوك يې هم په ترلو سترگو دلته راوستی و. د سيلو خواته يې چې دده سترگې پرې ترلې وې بيايې نه وې خلاصې کړې. دی نه پوهيده چې چيرې دی.

شپه يې د نورو زندانيانو په شان په ويښه تيره کړې وه. بيگا شپه تر

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جګړې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوایي ډزې وشوې نور داسې جګړه نه وه، چې د نورو شپو په څیر دې یې خلك خوب ته نه وای پرې ایښې، خو ددوی د بې خوبې سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و. که به څوك ویده هم شو بیرته به ژر راویښ شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلك یې د جګړې په بندیدو خواشیني ول.

یوتن چې سپینه جالۍ لرونکې خولۍ یې په سر وه په خواشینۍ سره وویل:

- زو مړ کې چې دا بیا څه بلا ووهل. دا جنګ یې ولې ودراوو؟

- زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جګړه نه کوي.

د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږیري چې دوی ورته ډاکټرصاحب وایه ددوی دډاډ لپاره وویل:

- چرت مه پې خرابوئ، ددې خلکو بې له جنګه ګوزاره نه کیږي، ځانونه به بل جنګ ته تیاروي.

یوه بل یې خبره تائید کړه:

- ډاکټرصاحب ښه وايي اوس به ووینئ چې بیا اورونه بل کړي.

د څنګ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

- دغه سې نه ده حاجی صاحب؟

- زه وایم چې دې ملګرو ملتونو کوم اوربند موربند نه وي اعلان کړی.

ډاکټر په بې اعتنایي سره وویل:

- هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی. د ملګرو ملتو کیسه مفته ده. دا په ملګرو ملتو څه پوهیږي.

ملوك چې تراوسه يې حيران حيران د يوه بل خولې ته کتل په خبرو کې ځان ورګډ کړ:

ـ چې جنګ ننسته شکر وباسئ. تاسې ولې پې خپه ياست؟ دا خوښه ..

يوه بل يې خبره پريکړه:

ـ ځوانه ته له دنيا ناخبره يې.

ملوك په غوسه شو له دنيا تاسې ناخبره ياست. چې په تياره کوټه کې پراته ياست. ټول کابل په اور کې سوځي. ټول خلك تباه شول. څوك د ساه ايستلو توان نه لري.

سترګې يې له اوښکو را ډکې شوې:

ـ خدايزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي. مشر زوی يې وويشتل شو. خدای خبر اوس به مړ وي که ژوندی. دوی په مکتب کې پراته دي.

يوبل بندي وويل

ـ زمونږ د هريوه ډك ډك کورونه پاتې دي. د چا په کور راکټ لګيدلی و. دچا نيمايي کورنۍ له منځه تللې د چا ټوله . او ډير خو هيڅ ترې خبر نه دي.

د څنګ سړي ته يې مخ ورواړاوو:

ـ که څنګه انجنيرصاحب همداسې نه ده؟

انجنير وويل

ـ مونږ له خپلو کورونو او اولادونو لاسونه مينځلي دي. په دې جنګو کې والله که يو هم روغ پاتې وي. د ځان غم نيولي يو د ځان؟

ملوك ورته وويل:

ـ نوتردې به نور څه دربانديې راځي. بنديان ياست. يونفر به راشي ټول به په ګولۍ وولي.

يوبل چې د نورو په خلاف به يې د هرې خبرې سره خندل د ملوك په اوږه لاس کيښود.

ــ وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه ګولۍ راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولګيږي داسې فکر وکړه چې په ديوال ولګيده.

له دې سره يې په لوړ آواز وخندل.

انجنير ملوك ته را نږدې شو ورته ويې ويل:

ــ تا وويل چې په ګولۍ به مو وولي، موږ وايو کاشکې دومره څوك پيدا شي چې موږ وولي، که موږ څوك په ګولۍ وولي جنت به وګټي.

ملوك وويل:

ــ نو څه به وکړي؟

لومړنی کس وويل:

ــ زه چې درته وايم ته نا خبره يې نه يې منې، دلته چې جنګ نه وي هغه څه به ووينې چې نه دې ليدلي نه اوريدلي دي.

يوبل وويل:

ــ د جنګ ګټه داده چې يو خو دا سړي خواره پکې اخته وي موږ ته يې را پام نه وي، بل خدای مهربانه دی ګوندې يا کوم بم او راکټ په موږ ولګيږي يا دا ځای بل ګروپ ونيسي.

ډاکټر وويل:

ــ او زموږ د کورنيو دې خدای مل شي، يابه له دې اوره وتلي وي يا به په دې اورکې سوځيدلي وي.

ډاکټر يو سپين ږيري ته ګوته ونيوله ويې ويل:

ــ ددغه حاجي صاحب ټوله دارايي ولاړه، زامنو يې څه چې لرل په ده پسې يې ولګولي، اوس فريد ديوانه ترې پنځه زره لکه غوښتې خو دده د زامنو پته ونه لګيده، دی يې اوس د مړو د نڅا په لست کې نيولی دی.

ـ د مړي نښا څه شی وي؟
ـ پخپله به یې ووینې، زه یې نه شم بیانولای ـ وربه شي خبر به شې.
ډاکټر له ځایه راولاړشو، د دربچو په لوري ولاړ ملوك ته یې مخ راواړاوو.
ـ راځه چې ددوی د دنیا یوه ځنډه درته وښایم.
دواړه د ګوتو په سرونو په کړکیو کې ودریدل. ډاکټر په خبرو راغی:
ـ دغه د حویلۍ په منځ کې د قیر په څیر سوځیدلي ربړونه وینې، دلته یې د موټر د ټایرونو په منځ کې یوسړی ودراوو، اور یې ورواچاوو.
ملوك یوازې سر ښوراوو.
ـ هغه بوجۍ چې د هغې کوټې په لارګۍ کې ولاړه ده. له تیو ډکه ده.
ـ توبه مې دې وي خدایه په دې څه کوي؟
ـ نه پوهیږم خلك وایي چې ددې ځای واکمن له تیو سره هم مینه لري هم یو ډول عقده، بس د اسیرو ښځو تیونه پرېکوي. نور نه پوهیږم چې څه پې کوي.
یوبل بندي چې د کړکۍ بیخ ته ناست و وویل:
ـ موږ پخپله ولیدلې چې له ښځو یې تیونه غوڅ کړل او بیا یې مړې کړې
په ملوك لړزه ګډه وه. لاسونه او پښې یې رپیدلې.
ډاکټر بیا وویل:
ـ که ژوندی وې د هغو لرګیو په احاطه کې به د مړي نښا پخپله ووینې.
ورك یې که خدای دې نه راوینې.
ډاکټر په بل لاس د کړکۍ پنجره ونیوله پسې زیاته یې کړه
ـ په هغه مخامخ دیوال یې پرون یو نفر راځړولی و. په سر او لاسونو یې میخونه ووهل.

ملوك پوښتنه وکړه:

ـ هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

ـ هو هغه کومه جهنمي زیر زمیني ده، څوك چې په دغه توره دروازه ننوتي، بیا نه دي راوتلي. وایي چې بله دروازه یې د هغه وړاندي غره په بیخ کې راوتلې ده. خلك وایي چې هلته وینې ډنډ پکې ولاړې دي.

ملوك ځای په ځای کیناست خپل سر یې په لاسونو کې ونیو.

هغه ورځ په ارامه تیره شوه. جبهه یې جګړه نه وه، یوازې له لرې لرې د درندو وسلو ډزې اوریدل کیدې. په زندان کې هم چوپتیا خوره وه یوازې غرمه مهال څوکسه اسیران راوستل شول او مخامخ یې زیر زمیني ته کوزکړل، ورپسې یې هم د ښځو له کوټو څخه څو میرمنې له زندان څخه وایستلې.

مازدیګر ناوخته یې د یوې بلې کوټې زندانیان هم ددوی کوټې ته راوستل. ویل کیدل چې ۳۵ ښځې یې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځاییږي ځکه یې د هغې بلې کوټې زندانیان دغې کوټې ته راوستل.

ملوك په لومړي نظر د اسیرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپیژاند.

د روغبړ په وخت کې ملوك له غوصې مخ بلې خواته واړاوو.

هاشم پرې شکمن شو. چې پخپل ځای کیناست ملوك یې وپیژاند.

ـ داته یې؟

ـ خدای چې څوك نه وي وژلې. بې وسه بندګان یې نشي وژلای.

هاشم په غوصه وویل

ـ دتا لکه د پشي اووه ساوې دي. شپږ دې ختلې دي. اوومه دې دې ځای ته پاتې ده.

نورو بندیانو چې تراوسه یې په حیرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ نیولې و. هاشم د کوټې یوه سر او ملوك بل سر ته بوتلل.

په تګ تګ کې ملوك په لوړ آواز وویل:

ـ خدای دې ماوتا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیابه سره ګورو.

هاشم له غوصې وخندل:

ـ وه وه مچ به څه وکړي، پیاله به دې درمرداره کړي، ته څه وایې؟

بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه:

ـ زه به وزم، خو دتا به دا ځای وي.

نورو بندیانو په دواړو منت وکړ.

ـ وشرمیږئ د مرګ په وخت کې هم کینې له زړونو نه باسئ.

په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور دبل شاوخوا را ټول شول. او ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

ملوك نه پوهیده داځای چې سهار یې تړلې سترګې راوستی و، کوم ځای دی. خو کله یې چې د ډاکټر سترګې خلاصې کړې. له ماتې کړکۍ یې د باندې وکتل چیغه یې کړه:

ـ اوه دا خو زموږ مکتب دی.

بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطرې یو په بل پسې وویلې. خو چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی. ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده.

ـ دولس کاله مې دلته درس ویلی دی. لکه خپل کور داسې مې دی. وی، دا خو ټول سوځیدلی دی.

ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی وي. خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود. په ولیو کې یې د کلاشینکوف په قنداغ وواهه ویې ویل:

ـ چوپ شه. با د پلار کوردې دی. اوس به تاهم یوځای ورسره وسوځوو.

د ډاکټر او څو نورو لاسونه يې شاته وتړل بل ټوپکوال ته يې وويل:

ـ دوی سره کانتينر ته بوځه.

ملوك چې لا لاسونه يې نه و ورتړلي. د دروازې خواته ولاړ و له ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې. توپکوال په تمسخر وخندل

ـ تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.

ملوك په زاريو وويل:

ـ ډير تږی يم، آن د شپې لاتندې اخيستی وم.

ټوپکوال وويل:

ـ وارخطا کيږه مه، داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي څښلې.

بل ټوپکوال ته يې مخ واړاوو وې خندل:

ـ اوبه لرې؟

ـ هو لرم يې. خو ګيلاس نشته.

ټوپکوال د دروازې مخې ته په کونج کې د اوسپنو کبار ته اشاره وکړه ويې ويل:

ـ دلته به کوم ډولی څه شی وي. څه په طلايي ګيلاس کې خو به اوبه نه ورکوی. بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنيز قوطی راواخيست. دديوال شاته ولاړ. څو شيبې وروسته يې د اوبو قوطی د ملوك مخ ته ونيو

ـ ها واخله. اوبه تازه نه دي. نورو ته يې راسًا له نل څخه ورکوو.

ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.

ملوك يوځل ټوپك وال او بيا قوطي ته وکتل. چې خولې ته يې نږدې کړ. زړه يې راهسك شو. قوطې يې بيرته ټوپکوال ته ونيو. ټوپکوال په غوصه شو:

ـ زه لکه چې ستا مزدوريم، اوس به يې حتماً ځنبې.

دا نورو ته يې سترګه ووهله پسې زياته يې کړه:

ـ دا خو څه خوشي اوبه نه دي.

او په ملوك يې کلاشينکوف پورته کړ. ملوك سترګې پټې کړې. د ژيړو اوبو قوطی يې خولې ته يوړ په شونډو يې بدې ولګيدې. يو غړپ يې وکړ، خو ترستوني يې تير نه کړ. ټوپکوال وغوريده.

ـ وځنبه د سپي زو.

ملوك مخکنی غړپ هم تو کړ، ژړغونې يې وويل.

ـ دا اوبه نه دي، دا خو م م ميت....

ټوپکوال د نورو خبرو مجال ورنه کړ. قوطی يې ترې واخيست بل ته يې ورکړ. ملوك يې په پوزه په سوك وواهه له پوزې يې وينو داره وکړه. ټوپکوال په خيټه کې په لغته وواهه، کلاشنکوف يې پرې پورته کړ خو ويې نه واهه. بيرته يې له ځايه را ولاړکړ. قوطی يې ورته ونيو په بل لاس يې د ملوك د سر ويښتان ټينګ ونيول. قوطي يې په خوله کې ورتش کړ. ملوك ځای په ځای کيناست له خولې يې ژيړې اوبه رواني وې.

دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل. دباندې په لوی ميدان کې چې يو وخت کې د ښوونځي سپورتي ميدان و. ډير کسان راغونډ شوي ول. د ميدان په منځ کې يو جسد چې سريې نه و، پروت وو. د ملوك ترخنګ سپين ږيري سړي مړي ته ګوته ونيوله.

ـ د مړي نخايي دا وي.

د ميدان په بر سر کې يو له ونې ټيټ، چاغ سړي چې څوکړه ږيره يې ګرګوتي شوې وه ولاړو. همده خلکو ته جزاګانې ټاکلې. ډاکټر او لس دوولس کسان يې د کانتينر په لوري بوتلل. تر کانتينر

لاندې لا دمخــه د تیلو سر خلاصي بیلرونه ایښودل شوي ول، پـه دوی پسې یــې دکــانتینر دروازه وتـړلــه اوتــرې لانــدې یــې اور بـل کـړ. لــه لـرې د ډزو آواز راتـه، ښـایي لـه دې خـاطره دوی هـم زنـدانیانو تـه پـه جـزا ورکولو کې بیړه کوله. زندانیانْ یې په څو ډلو وویشـل، ښـځو ژړل. خو نـور غلی ولاړ ول.

یوه ډله یې چې ټول په یوه پـړي تـړل شـوي ول، لـه ښـوونځي دبانـدې بوتلل د قوماندان پـه اشـاره پـه میـدان کې د مـړي تنـه لـه هغـه ځایـه یـووړل شوه، په ځای یې یـو پـه عمـر پـوخ سـړی چـې ږیـره یـې نـوې رسـیدلې وه. او ټوپکوال په ملنډو ډګروال صاحب باله او یوه ځوانه میرمن راوسـتل شـول، مخـامخ یـې دوه چـاغ کسـان چـړې پـه لاس ولاړول. هلتـه پـه بـل کـونج کـې څو ...

ملوك حیران و. اول کوم یو ورسوي. ورسره میرمني پټ پټ ژړل. په مخ یې اوښکو لارې جوړې کړې وې نور یې د تللو سیك نه درلود. د باغ وحش (ژړبن) له دیوال سره تسیا وسیا کیناسته.

ملوك ورسره بل ملګري ته وکتل. دهغه تیې لاس تړلی و. خو وینې ترې روانې وې. د ملا د تیونو وینه یې وچه شوې وه. کمیس یې له زخمونو سره سرینښ شوی و.

دهمزنګ د غرمې په جګړه کې بلې ډلې نيولی و. همدغې ډلې په هغه ښوونځي هم يرغل کړی و. هلته ګډوډي جوړه شوه. د زندان مسؤولينو د زندانيانو د يوځای وژلو امر ورکړی و. له هرې خوا ډزې وې. ملوك او څلورو نورو کسانو د شيرشاه مينې د ورانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځايه را رسولي ول.

دوه کسان چې يو يې په پښه زخمي و. همدلته ترې جلاشول او د چهلستون په لور ولاړل.

دلته په سرك موټر نه معلوميدل. يوځل يو ډاټسن موټر راغی په بيړه تيرشو. دوی بيا روان شول. ښځه ګوډه ګوډه تله. په پښويې وينې راماتې وې. ملوك خپل رومال ورکړ. چې زخم پرې وتړي. خو ميرمنې وويل چې زخمي نه ده. درې واړه په منډ کې يو دبل په مرسته تر ارتل پله ورسيدل. د صکوکو د مطبعې د ديوال څنګ ته کيناستل. ديوال په مرميو لګيدلی و. ميرمن په شنه رنګ ليکلی شعار په زحمت ولوست. «ای خواهر! به تو از فاطمه اين ګونه خطاب است اولين زينت زن حفظ حجاب است.» ميرمنې پړونې په ځان سم کړ د کميس خيرې شوې برخې يې پټې کړې. پايڅې يې نورې هم ښکته کش کړې. خو وينې يې پټې نه کړای شوې

اوس نو ملوك هم نشوای تللای. پنځه شپې يې خوب نه و کړې په لاره يې ځوځايه زيړې اوبه قی کړې. له سهاره لا بې حاله و. خو تراوسه يې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلك کړی و

الوتکو د تلويزيون په غره بمونه واچول. ورسره په ښارکې له هرې خوا ډزې شروع شوې. دوی په يوه رنګه کوټه ننوتل. ښه ځنډ له ديوالو سره کيناستل د الوتکو غرهار او د توپونو ډزو غوږونه کڼول. ميرمنې ژړل او په زګيروي کې يې خپله لور چې په زړو مکرويانو کې په کورکې ترې پاتې وه يادوله.

ملوك زلمی وپوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي محصل و. کور يې په خواجه بغرا کې و. او د پوهنځي له درس وروسته يې په سره مينه کې په يوه درملتون کې کارکاوو.

ځوان داهم ويل چې پلار يې په جنگ کې ورك شوی او د کور مشري ده ته ورله غاړې ده.

ملوك پرله پسې پوښتنې کولې

- پلار دې په کوم جنگ کې ورك شو؟

- نه پوهيږم د پکتيا خواته څوك وايي کتواز څوك وايي زرمت که څه نوم لري چې ولاړ بيا يې مړی ژوندی موږ ونه ليد

ملوك په خواشينی وويل

اوف. څه کار يې کاو. څه نوميده؟

- پلار مې صاحب منصب و. بريالی نوميده

- بريالی؟

- هو ولې؟

ملوك په چرت کې شو. څه يې ونه ويل

اتل بيا وپوښت

- ځنگه دې داسې پوښتنه وکړه. تاته يې څه پته شته؟

ملوك له ځايه را ولاړ شو. د دروازې خواته ولاړ. شاوخوا يې وځارله په کوڅه کې هيڅوك نه تر سترگو کيدل. ډزې غلې شوې وې. له لرې د توپونو ډزې اوريدل کيدې. الوتکې نه وې. خو د غرو له سرونه د هوايي دفاع وسلو خال خال ډزې کولې

ملوك له دروازې را وگرځيده. د خبرې اړولو لپاره يې دا موقع ښه وگڼله ويې ويل

- جنگ نشته ځو؟

یاسمین له ځایه را ولاړه شوه، خو اتل پرېښودونکی نه و. تقریبًا په زاریو یې وویل:

- تاته حتمًا زما دپلار مړی او ژوندی معلوم دی. ولې نه راته وایې؟

د ملوك مخې ته ودریده پسې زیاته یې کړه:

- هډونه مې خبر دي. چې ژوندی نه دی خو تراوسه مې والله که یا خیرات پسې کړی وي یا سقات.

ملوك ورو وویل:

- راځه چې ځو اوس د ما او دتا مړی او ژوندی هم نه دي معلوم.

- نا، ما چې د پلار نوم واخیست، ته داسې بل رقم شوې.

یاسمین دباندې وتلې وه، ملوك هم پسې ووت. په دروازه کې یې یوازې دومره وویل:

- راځه ماته نه دی معلوم. بریالی زما یو بل خپلوان و ما ویل هغه یادوې.

دوی بیا د یوه دیوال ترڅنګ غلي غلي روان شول. له یوې کوڅې په کډه بار موټر راووت، دوی د سرك په منځ ورته ودریدل. موټر خیرخانې ته کډه رسوله. ملوك او بل سړی په ده افغانانو کې ترې کوز شول. د کور په خاوند او موټر یې ومنله چې یاسمین مکرویانو ته ورسوي.

ملوك او زخمي اتل ساه په ساه جمهوریت روغتون ته ورسیدل د روغتون د کړکیو ښیښې ماتې وې. یوه نیمه کړکۍ په پلاستیك پوښل شوې وه. شاوخوا هیڅوك نه ول. خو په روغتون کې څو کسه ډاکټران ول. زخمیان په خونو او دهلیزونو کې پراته ول. زخمیان ډیر ول. ملوك او اتل په دهلیز کې کیناستل. ملوك په زور د ډاکټرانو کوټې ته ننوت.

ډاکټر ملوك ته وویل:

- ته باید علي آباد ته تللی وای. ستا تکلیف عقلي او عصبي دی.

ملوك په لوړ آواز وويل.

ـ عقل په تاسې کې نشته، مسلماني په تاسې کې نشته. سړی مري تاسې خاندئ.

ډاکتر څه ونه ويل دا تل د زخمونو په مينځلو بوخت شو.

ملوك ځان او ډاکټرانو ته کنځاوې کولې، ډاکټر سر ونبوراوو. دا بل ډاکټر ته يې وويل:

ـ تکليف يې زيات دی.

ملوك هماغسې له ځانه سره غړومبيده د دهليزپه کونج کې په اوږده چوکۍ کيناست، کنځاوې يې د زخميانو په زګيروي کې ورکې شوې.

د ناروغانو له منځه يې غږ وشو:

ـ ماما

ملوك په هغه لوري وکتل د زخميانو په منځ کې يې هيواد وپيژاند.

ـ اوه خدايه هيواد يې.

په هيواد ورټيټ شو څو وار يې په مخ ښکُل کړ.

ـ شکر چې ته ژوندی يې.

دهيواد له سترګو اوښکې روانې وې، په ژړا کې يې وويل:

ـ کاشکې ژوندی نه وای.

ـ ولې ولې؟

هيواد څه ونه ويل. اوښکې يې نه تم کيدې.

د ملوك پام شو چې دنګ او ښکلی هيواد تر توري فوځي کمپلې لاندې څومره لنډ ښکاري. کمپله يې ترې ايسته کړه. د هيواد دواړه پښې نه وې. نور ځان يې په پلستر پوښل شوی و. د هيواد د نا اُميدي د ژړا آواز لوړ شو. ملوك پټه خوله ورته ولاړ و. هيواد اوښکې تويولې. ملوك بې حرکته ولاړ و.

وروستۍ څپرکی

تیر منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم.

زما د لارې ملګري اجمل ډیره هیله لرله چې کابل یوځل ووینې ځکه خو د کابل په لاره راغلو، ما د کابل جګړې څه لیدلې وې او د نورو مې یې کیسې اوریدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل ووینم. خو اجمل رندو. ویل به یې: ((څو چې خپل د مینې کور، کابل ونه وینمه زړه مې قرار نه کوي.))

ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته یې زده کړې کړې وې او په کابل کې یې مینه کړې وه.

کله یې له کابله زړه صبریده. بس زه یې هم ورسره راروان کړم. په ټوله لاره یې د کابل خوږې او ترخې کیسې نه تمامیدې.

په کابل کې له پخوانو انډیوالانو او خپلوانو څخه څوك نه و پاتې که پاتې ول. موږ ته یې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو یوه کوټه ونیوله.

زما کمزوري زړه د ویجاړ کابل د لیدلو توان نه درلود. ځکه خو مې د کابل په ښار کې له اجمل سره ملګرتیا ونه کړه.

اجمل مازدیګر ستړی ستومانه کوټې ته راغی. له سرو او پکې لویدلو سترګو یې پوه شوم چې څه پرې تیرشوي دي.

سهار یې چې د میوند واټ ویجاړې ماڼۍ لیدلې وې. هماغلته یې ضُعف کړی و. چا له کومې درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

له هغه ځایه په شیرشاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې ورځ یې د هغې د وران کور د خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.

ما ورته وویل

ـ څنګه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبرشوی وي. زیاتي خو به کلي ته ځو؟

ده له اسویلي سره راته وویل:

ـ زړه خو مې دی. چې دا اوس حرکت وکړو. خو ....

ماورته وویل

ـ خودې هم راته ووایه.

ـ له تا یوه هیله لرم. ته به یې را سره منې.

ـ مهرباني ووایه.

ده په زاریو وویل:

ـ بس چې سبا شیرشاه مینې ته راسره ولاړشې. زما د لیلما کور ووینې.

ـ هلته به څه وکړو. تاخو نن ولید لا زړه دې صبر نه دی. ماخودا حالت لیده ځکه نه درسره ګرځیدم.

ـ را سره لاړ شه که دې را سره ژړل نه. زما د هلیو هدیره خو به ووینې. زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیرشاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوښکې نه تم کیدې. د خاورو په ډیري ناست و. اوښکې یې تویولې.

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم. له خپلو اوښکو سره مې پرې ښود.

زه د خاورو له ډیري راکوز شوم. د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم.

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول. خواته یې ورغلم همداسې پته خوله مې ترلاس ونیو. او راروان مې کړ.

په سلګو سلګو کې یې راته وویل:

یارغم به په تنها صورت زغممه   دابې درد عالم به نه راخبرومه

په غوصې سره یې پسې زیاته کړه:

ـ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې.

دده آواز پسې لوړیده، ښه و. چې هلته څوك نه و، که نه حتمًا به یې فکر کړی و، چې زموږ دواړو جنګ دی.

ماڅه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي. خپل دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي. چې وینه یې بنده شي.

خوده بیرته دسمال راکړ:

ـ پریږده چې وینې ولاړې شي.

زما ټینګار دده انکار، نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې وینې یې ودریږي.

په جدیت یې راته وویل:

ـ کوښښ مه کوه، چې وینه مې ودریږي. دا هغه وینې دي، چې ماته مې خپله مینه او زما بې وفایي رایادوي، همدغووینو ماته د مینې لار راښودلې وه.

ترلاس یې ونیوم، د خاورې دډیري ترڅنګ یې کینولم.

په ټیټ آواز یې وویل:

ـ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه.

په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را ورسیدم له پوزې مې وینې جاري شوې. ښایې دا ځای به و، چې زه او ته ناست یو. دلته یوه د اوبو بمبه وه. راغلم په بمبه مې مخ ومینځه. خو وینې د اوس په څیر نه دریدې.

اجمل پرله پسې خبرې کولې:

دا کور نه و، یوه ښکلې ماڼۍ وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په ګلونو پوښل شوې وه، دا بمبه یې د همدې ګلونو د اوبولو لپاره ایښې وه، په هغه ورځ مې ګلان پخپلو وینو اوبه کړل، بس ځنډ د بمبې له څنګه کیناستم. همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته پرېښود، زه د خورکورته ولاړم، خو زړه مې را سره نه و، له هماغې ورځې زموږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي، داخل یې ومنله.

زما سترګو ته ځیر شو:

ـ تا مینه کړې ده؟

لیونیه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

ـ هو، هو، ما داسې انسانان ډېرلیدلي دي.

د خاورو ډېري ته یې ګوته ونیوله:

ـ دا یې یوه نمونه ده، نه پوهېږم که انسان ورته ووایم. ګناهګار به شم خو همداسې زما او ستا په خیر بنیادمان و، زما خوږ کابل او زما مینه یې داسې په وینو او خاورو ولړله.

په سترګو کې یې اوښکې ډنډ شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې زیاته یې کړه.

ـ په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه. زه راغلم لیلما مې ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته ویې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپك درلودل. د هغو زخمونو نښې مې لاتراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خو نه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل کړې و.

چوپ شو، لکه څه چې ورپه زړه کوي، خپله ټنډه یې ټینګه په ګوتو کې ونیوله، نوري خبرې یې په ډك ستوني وکړې:

ـ زه زه بې خدای پاماني ولاړم، هغه مې ونه لیدله. زه ګناهګار یم. بې خدای پاماني ولاړم، بې خدای پاماني

له لړزیدلو لاسونو یې له جیب نه بټوه راوایستله په بټوه کې عکس یې زما مخې ته ونیو:

ـ له دغې پرښتې بې خدای پاماني تللی وم

ددې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخیست.

دده ترخنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترګو یې پیکی را پروت و. ولاړه وه.

لکه چې پرې ویریږي ژر یې زما له لاسه واخیست، داسې ورته ځیر شو لکه چې لومړی ځل یېویني.

بیایې په لړزیدلي آواز وویل:

ـ له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی دی، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لری کړی.

لکه څه یې چې په یاد شوي وي، عکس یې بیا زما مخ ته ونیو ویې ویل:

ـ یو وار خو یې نږدې په دې عکس وژلی وم.

ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل. ده وویل:

ـ په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه. زما له جیب نه یې دا عکس وکیښ، چې ورته ویې کتل. په غوصه یې پوښتنه وکړه:

ـ دا عکس دچا دی؟

نږدې مې ورته ویلي و. دا زما مینه ده. نه پوهیږم ولې مې ترخولې ووتل دامې خورده.

د ټوپکوال سترګې رډې رډې را وختلې ويې ويل:

ـ د سړي خور داسې وي؟

لیلما ته د خور په ویلو مې د ګناه احساس ونه کړ. هغه زما مینه وه، زما معشوقه بلل کیده. اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې، بس همداسې مې په خوله راغلل.

ما له هغې سره داسې مینه لرله چې تر اوسه مې نه ورته معشوقه ویلې وه نه مې هم خور. بس تردې نوم نو یوه لوړه مینه یوه پاکه او مقدسه مینه، چې نوم اوس هم نه ورته لرم. خپله پخوانۍ خبره یې بیا تکرار کړه:

ـ تا مینه کړې ده؟

ـ هو. زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی. بشکلا زما زړه هم لړزولی دی، خو ستا په څیر یې د کور په خاورو اوښکې نه تویوم. ماهم دلته مینه کړې ده. خو په هغه خوا هم ورتاو نه شوم.

ـ عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده.

ـ که ته یې مینه بولې که نه. خو ماهم له یوچا سره مینه لرله. زما مینه هم د جګړو بلا وخوړه. اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوڅې ته ورشم. نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي. زه له همدې امله نه غواړم هغه وخت. هغه جګړې او هغه ترخې شیبې رایادې کړم. ځکه خو مې ته وینې چې د کابل په ورانیو پټې سترګې تیریږم.

ورته ومې خندل ترلاس مې ونیو:

ـ راځه راځه زموږ په مینو خاورې اوښتې دي. په یادولو یې د زړه زخمونه لاژوریږي.

له ځانه سره یې څه وویل: د خاورو ډیرې ته یې وروستۍ دعا وکړه. او له ما سره را روان شو.

☆ ☆ ☆

په کلیو کې خلکو بیا ژوند له سره پیل کړی و . له پاکستانه یوه نیمه کډه راغلې وه. د لاندو شپې ورځې وې. زه او اجمل به نن دلته سبا هلته میلمانه وو.

زه دلته هم د جګړې په ورانیو پټې سترګې تیریدم.

په میلمستیاووکې، دجګړو، کامیابیو، ناکامیو او اتلولیو کیسې په لومړیو ورځو کې زیاتې کیدلې، خو وروسته خلك زما په طبعه پوه شول چې دغه کیسې مې نه خوښیږي. نو د جګړې په باره کې خبرې به یې ژر بس کړې.

زموږ د ځواني شپې ورځې خو نه شوای راګرځیدای، خو ما هسې ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مینه ناك خلك دي، او هغه خوښۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده.

خود ژوند له واقعیتونو سړی نه شي تښتیدلای. دهغه لیوني لیدلو بیا ترخو وختونو ته ورستون کړم.

په بازارکې ماشومانو پسې اخیستی و . ماشومانو په ډبرو ویشت چې د بازار یوې خنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ. راناري یې کړې.

بیا نه درځمه. بیا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو . اجمل په ماشومانو منت وکړ

څو شیبې وروسته لیونی بیا دې خوا راغی. سندره یې زمزمه کوله

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه رنګ شي کابله بیا نه درځمه

بیا نه درځمه. هوبیانه درځمه. څه لیونی خونه یم چې درشم بیا نه درځمه. کابله بیا نه درځمه. خمارې بیا نه درځمه. بیا نه درځمه.

لیونی د هوټل مخې ته راغی. د هوټل دریم پوړ ته یې په ځیرځیر وکتل له اسویلي سره یې وویل:

ـ څوك به د كابل ورانې كوڅې له یاده وباسي.

مور ته یې مخ راواړاوو:

ـ داسې څوك به وي چې د كابل ورانې كوڅې له یاده وباسي كه كوم لیونی وي له یاده به یې وباسي.

په هوټل كې ناستو هوښیارانو پرې وخندل.

لیونی هماغسې ګړ وو.

ـ كابل یې رنګ كړ، داسې یې رنګ كړ لكه د دښمن كور، ښه یې رنګ كړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، كابل یې وران كړ هغه یې مړه كړه.

سپینې خیمې په پاكستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه رنګ شې كابله بیا نه درځمه
بیانه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.

له خندا شین شو:

ـ كنډوالو ته څوك ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، كابل یې وران كړ، زما كابل یې په لږ وخت كې داسې وران كړ، لكه چې بیخي نه و.

آواز یې لوړ كړ:

ـ كابل چا وران، چا وران كړ؟ چا، چا؟ ولې، ولې؟ ګناه یې څه وه؟ هی، هی، ولې؟ ولې؟

په ژړا شو:

ـ كابل چا وران كړ؟ ولې؟ كابل ما وران كړ؟ تا وران كړ؟ نو چا وران كړ؟ بل څوك نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.

په ژړا كې یې وخندل:

ما او تا وران كړ، خو په ځان یې نه راوړو.

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل. کله کله به یې یو بل ته وکتل. لکه چې د کابل د ورانۍ مسؤولیت د هغه بل په غاړه ور اچوي.

د لیوني له خبرو زه هم نه شوای تښتیدلای.

هغو اولو خبرو یې راویښ کړی وم.

ـ داسې څوك به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي؟

بیرته به یې ځواب ورکړ:

ـ که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي

ځان ته مې پام شو آیا زه لیونی یم؟ زه د کابل په ورانو کوڅو پټې سترګې راتیرشوم، زه لیونی یم. حتمًا لیونی یم که لیونی نه یم. نو خوږ کابل مې ولې له یاده وتلی دی؟ خپله مینه مې ولې له یاده وتلې ده؟

لیونی هماغسې لګیا وو:

سپینې خمیې په پاکستان....

بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

خپل غږ یې ښه پسې لوړ کړ:

ـ ای خلکو! زه ګناهګار یم، کابل ما وران کړ. دا نور خو یې نه مني، ما وران کړی، ما ښایسته کابل رنګ کړ، هغه هم ما مړه کړه، زه ګناهګار یم زه زه....

د پوښتنې څوك شته؟ راشئ ما ونیسئ. کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه یم، د زوی پښې یې هم ما ماتې کړي. ما مې خور سرتوره کړه، د خور د سر ټیکری مې ایسته وغورځاوو. هه هه هه

یو تن چې کلاشینکوف یې په زنګنونو ایښی و، او له خپلو ملګرو سره یې هندوانه خوړله لیوني ته ورغږ کړ

ـ ملو که راشه هندوانه وخوره، زیاتې خودې ډیر لچکر(لکچر) ورکړ، راځه هندوانه وخوره ډیره خوږه ده.

بې واره مې له خولې ووتل:

ـ اوه دا هماغه ملوك نه دی؟

لیوني بدبد ورته وکتل:

ـ نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره، چې نوی آباد شوی یې.

هغه وخندل:

ـ ولې نه راځې؟

ـ نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړ.

تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخندل هغه. بیا ورته وویل:

ـ لیونیه، رښتیا چې لیونی یې.

لیوني په غوصه وویل.

ـ ولې خپه شوې زه خو څه درواغ نه وایم.

ما لیدلي دي، د تا غوندې پکول یې په سر و، ټوپك هم ورسره و. کابل یې په راکټو وویشت، کټ مټ دغسې خلك و لکه دا ته.

سړی داځل په غوصه شو:

ـ څه له دې ځایه رنگ دې ورك کړه لیونیه.

ـ ځمه ځمه، زه لیونی یم، له تاسې هوښیارو سره زه هم نه کېنم خو ته یو وار حتمًا په آئینه کې وگوره.

لیونی روان شو خپله سندره یې بیا له سره را واخیستله:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه ړنگ شې کابله بیا نه درځمه

اجمل مخ راواړاو:

ـ زو مړ کې عجیب لیونی و، دا یې څه ډول خبرې کولې. په ما خویې بیخي خولې راماتې کړې.

ما ورته وویل:

ـ لیونیان هم عجیبه دنیا لري، هغه څه به وایي چې موږ یې ټول ویل غواړو. خو نه یې وایو.

اجمل له اسویلي سره وویل:

ـ په حقیقت کې موږ ټول لیونیان یو.

ـ څنګه؟

ـ زه وایم که موږ عقل او احساس لرلای. اوس باید د غرو لیونیان شوي وای، زموږ لیونتوب په نه لیونتوب کې دی.

ما یې د سر په اشاره خبره تائید کړه.

خو یو بل سړی چې زموږ ترڅنګ ناست و. مانه پېژانده او دا نورو ملك صاحب باله له ده سره موافق نه وو. شمیرلي شمیرلي یې وویل:

ـ نه. که ددې سړي په ځای هرڅوك وای. د غرو لیونی به و

ما پوښتنه وکړه:

ـ ملك صاب دا هغه ملوك نه دی، چې کلي ته یې د مرګ آوازه راغلی وه؟

ـ هو. آوازه نه. چې فاتحه یې هم واخیستله او خیرات یې هم پسې وکه.

اجمل وویل:

ـ وایي چې قوماندان هاشم یې نجل ته سترګې پټې کړې وې هغه ویشتلی و. خو دی خدای ژوندی پاتې کړ.

ملك وویل:

ـ هو هو بالکل همداسې ده. بیا یې ډېر کوښښ وکړ چې ددغه غریب کوژدنه د ځان کړي. هغه خواره کی هم له ځیګرخونی مړه شوه. او ملوك یې له غمه لیونی شو.

د جګړې په دا دومره کیسو کې چې د کلي په میلمستیاوو او

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوك د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وخونه مې د تتو تصویرونو په څیر د سترگو په وړاندې تیروبیر کیدل، څه مې چې لیدلي یا اوریدلي ول، ځورولم یې.

په بازار کې د لیوني ملوك خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامي رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ماخو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم. کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم، چې له جگړو دمخه په مینه ناك کلي کې څو شپې له خپل ذهن څخه د جگړو د کرکجنو شیبو گرزونه او دوړې وځنډم. د کابل له ورانیو هم په پټو سترگو راتیرشوی وم، په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جگړو بلا خوړلې وه. له هدیرو په څنگ تیریدم. ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه، بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی، نه مې غوښتل بیا یې وریادکړم. ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرولو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم. لکه چې له یوه اوږده خوبه راویښ شوی یم، ډیرې تیرې پیښې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای، په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پیښې لیدلې یا اوریدلې وې، چې په خوب کې هم ممکنې نه وې، په ډیرو مې باور نه درلود، بس هسې خوبونه مې بلل چې رښو او روانو اوبو ته مې ویلي او اوبو وړي و.

ملوك لیونی شو. خماره مړه شوه، قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته ځړیږي، ټول مې یودم

ذهن ته راغلل، یاسمین به اوس چیرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د ګل مرجان د اولادونو په باب یوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه. له ځانه سره مې ویلي و چې نور به دا ترخې شیبې هیروم. په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډیر لږ د وطن له حاله خبریدم. دوستانو به زموږ ښار د چپ لاس جیب باله، چې د هیڅا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کیسه د وطن د نورو کیسو په څیر هیره کړې وه. خو اوس چې د ملوك خبرو له درانه خوبه راویښ کړی وم. داسې وم ښکه چې ډیر ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضایع کړی وي.

سبا سهار زه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو. سموت اوس له نورو کلیو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه، د کلا له برخنګ سره یې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړکړی و. خو ونې یې لا په میوو نه وې راغلې.

د سموت د کلا خوا ته ځوك نه ول، د کلا مخې ته لږ لرې یوه میرمن د غوشایو د ذخیرې ترخنګ په کار لګیا وه، له غوشایو څخه یې د مزرې ټوکرۍ ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې موږ یې ولیدو، له دیواله سره ودریده. مخ یې دیواله ته وګرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

ـ وریندارې عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته ګوډه پښتو یې ځواب راکړ:

ـ هغه خو له میلمانه سره په باغ باندې تللی دی.

او له دې سره ددیوال ترخنګ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وویل

ـ دا د سموت دویمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماوویل.

ـ تعلیم به یې هم کړی وي؟

ـ هو. په حکومت کې یې کار کاوو. دا ډیره لویه کمونیسته وه ډیره ښایسته وه قوماندان هاشم پې مین و. یاسمین نومیږي.

ـ او اوس خوارکۍ خوشایې ټولوي.

درمحمد وویل:

ـ یره ریښتیا موږ ګناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي.

ـ څنګه؟

ـ سموت څو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنګ وکړ. ورته ویل به یې چې له دغې کچنۍ لرې ګرځه. دا دې ګناه ته باسي. خو ده پخپله واده ورسره وکه. ده هغه .

دده خبرې لا خلاصې نه وې. چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلك راووتل. ما د هغوی په منځ کې سموت وپیژاند. دده څیره چندان بدله شوې نه وه. هماغه خوشحاله او خندانه څیره په خوله کې راپراته اوږده بریتونه چې څوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلی و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ږیره هم پرې ایښې وه. خوله نوی واده وروسته یې وخریله.

درمحمد زه وروپیژندلم. سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای پاماني وکړه او له موږ سره یوځای میلمستون ته ولاړ. سموت ددغه داستان له وروستیو پیښوڅخه خبر و. خو معلومیدل چې ډیرې خبرې موږ ته نه کوي. له خبرو یې دومره پوه شوم. چې قوماندان هاشم له زندانه وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و. آن تر وزارته هم رسیدلی و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جګړې وروسته تښتیدلی و.

هلته د بم په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جګړو کې د هاشم سلاکار و. ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله، خو هاشم یې ټول لګښتونه ورکول. ویل کېدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کېدو دمخه مسکو او وروسته هالېنډ ته تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاړه مکرویان د جګړې لومړۍ کرښه وه. د دوو ډلو په جګړه کې د یاسمین یوازینۍ لورهم ورکه شوې وه. سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو ګاونډیانو سره اوسېدله پیداکړې وه، یاسمین د جنګي ډلو له زندان څخه له ملوك او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و.

ملوك چې په روغتون کې هیواد شل او شوټ ولید. له روغتونه وتلی و، څو شپې د غزني په ښار کې و، بیا چا خپلې سیمې ته راوستی و، له هغې ورځې لیونی شوی و، هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او معیوبینو د اتحادیې رئیس دی، کلاخان په جګړو کې له کابله وتلی و، اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطونو دکان لري. قوماندان غفار معین ټاکل شوی و، اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

په څه خواریو او زاریو مو ملوك راضي کړ. چې کابل ته یې د علاج لپاره بوزو. ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو. خو ملوك مرګ ته حاضر و، خو هلته تګ ته نه.

ـ نه نه هلته نه ځم. هلته سپینې خیمې ولاړې دي بیا به مې خپل کابل د ړنګېدو ښېرې تر خولې وتلې وي. نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې وواییې.

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیا نه درځمه وه ړنګ شې کابله بیا نه درځمه

کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوك له شونډو لرې نه شوه، چې کله به یې له خندا او کله له ژړا سره ویله.

په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو او سیدونکو غوندې له خپل اصلي ځایه بل ځای ته کډه بارکړې وه.

تر ماښامه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوك مو همدلته بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو. بیا مو د بهرنیانو په کلینك کې بستري کړ. الماني ډاکترانو وعده وکړه چې ملوك به د علاج لپاره المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوك د استولو نور سندونه هم بشپړ کړل.

خو د ملوك حالت لا هماغسې و. یوازې یې په څیره کې څه بدلون راغلی و.

المان ته د ملوك د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوك هغه ملوك نه و. د کلینك په کوټه کې د کړکۍ ترڅنګ په چوکۍ ناست و، چې په ما یې سترګې ولګیدې مخې ته یې رامنډه کړه ښه شیبه یې په غیږ کې نیولی وم. خوله یې له خندا نه سره ورتله ویې ویل:

ـ ته چیرې وې خدای خوار کړې، پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر نیکمرغه کړم.

ـ څه خبره ده؟

ـ څه خبره ده، ته لاخبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

ـ ژولیا؟ ژولیا څوك ده ؟

ـ ژولیا؟

په چرت کې شو، له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا ده.

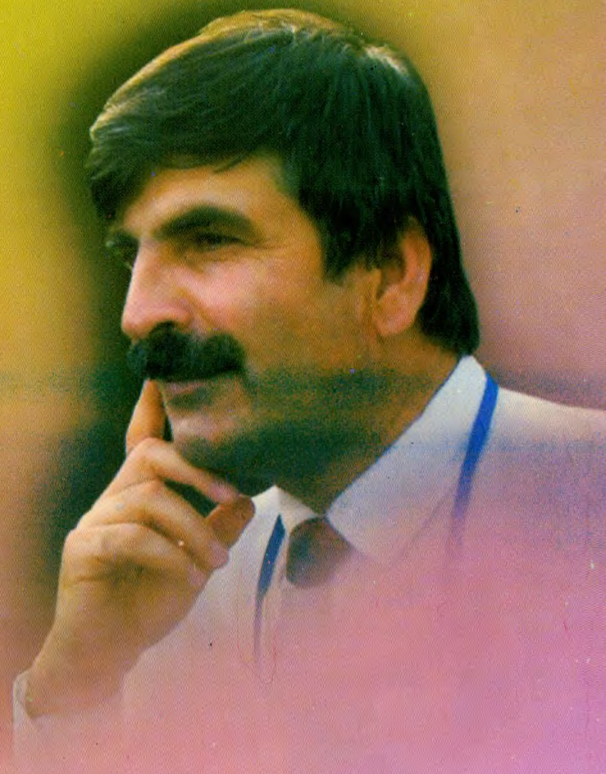
لکه چې د ریاضی له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي، پخپل ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و، بیا یې وویل:

ـ ژولیا، ژولیا، نه پوهیږم، ژولیا ښایي د خمارې روح وي، له بیګا راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوك ده؟ او س له مور سره یوځای ځی.

په سبا ملوك د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جګه شین سترګې میرمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

((پای))

علم ګل سحر د اروا ښاد محمد سلیم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتیا ولایت د زرمت ولسوالي د اسلام خیلو په کلي کې دنیا ته سترګې غړولې دي. خپلې زده کړې یې د زرملې د باتور ښوونځي، د غزني په شیخ عطار لیسه او کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتیکا د پوهنې په ریاست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستیال، د عرفان مجلې مرستیال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنیو چارو وزارت ته تبدیل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډیو په تعلیمي خپرونو کې د لیکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډیو د ژوند په شیبو کې د خپرونې مسوول او پروډیوسر وټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهیسې شعر وایي او داستانونه لیکي.